

BARCELONA:
PLA EDICIÓ
DES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA:
750 P.TS. Trimestre
UNIO POSTAL:
15 P.TS. Trimestre

Any XLII. - Núm. 8.121 - Dijous, 30 de març de 1922

Edició del vespre

Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon 184

Banc de Barcelona Central i Sucursal núm. 1

Negociem els cupons venciment 1.er d'abril pròxim dels títuls dels Deutes de l'Estat i Mancomunitat, Diputació, Municipi i Obligacions de Companyies de Ferrocarrils i Societats Mercantils i Industrials.

BANCA MARSANS

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telefònica:
MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1.
Telèfons números:
889 A.
889 A.
769 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Na Josepa Febrés i Cantallops

vídua de D. Joan Nonell Lleóart

HA MORT

confortada amb els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. G. S.)

Els que la ploren: fills Joan i Mercè, filla política Clotilde Tamburini, néts Mercè, Clotilde, Maria Lluïsa i Joan, germà i germà polític i germanes polítiques, nebots, cosins i parents tots, i la casa **HIJOS DE NONELL**, de Barcelona i Mataró, en fer saber als amics i coneguts la trista nova, els preguen una oració per a l'ànima de la difunta i a l'ensiem fer acte present al carrer d'Argentera, 16, demà, divendres, dia 31, a dos quarts d'onze, per acompanyar el cadàver a l'església de Sant Joan (Gràcia) i després a sa darrera estada.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

GRANS MAGATZEMS EL SIGLO

S. A.

Durant el mes d'abril, en els locals de la
Rambla dels Estudis, número 3

**Realització d'importants lots
a preus sorprenents
en gran varietat d'articles
Ocasíó excepcional**

Setmana Santa

Alta novetat en Llaneria i Sederia negra
Zefirs Chantilly, Mantellines «Goya»,
Mantons «Imperio», etc.

Ocasíó:

Vela Chantilly, tot seda, tamany cms. 70 x 150 70 x 120
Un a ptes. 3'50 2'75

ROSARIS - DEVOCIONARIS

Grans Salons de Perruqueria (segon pis)
Massatges - Electrolisi - Manicura - Postissos
Aplicacions de «HENNÉ»

La més perfecta, inofensiva i higiènica de les tintures
per al cabell

De 25 fins a 3000 bugles
- Rbla. de les Flors, 16 -

VIATJANTS

Es ven caixa per a mostrari, Plaça Nova, núm. 6, quart, segona. Visible d'onze a una, els dies feiners.

Gelatina de carn i de gallina
Aliment poderós. E. Martignole.
Flascó de cristall, Escudellers, 10

Notícies

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. - Dia 22 de març de 1922.

Hores d'observació: A les set del matí, a la una i a les sis de la tarda.
Baròmetre a 0° i al nivell del mar: 761'3, 760'9, 760'8.

Termòmetre sec: 10'3, 11'5, 11'8.
Termòmetre humit: 7'3, 8'0, 8'2.
Humitat (centèsimes de saturació): 62, 58, 56.

Direcció del vent: N., SE., ESE.
Velocitat del vent en metres per segon: 0'5, 4'5, 5'4.

Estat del cel: Nuvolós.
Classe de núvols: C.S., K., C.K.

Temperatures extremes a l'ombra: Màxima, 15'0; mínima, 6'8; mínima prop del sol, 4'5.

Oscil·lació termomètrica, 87.
Temperatura mitja: 10'6.
Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0'1 mm.

Recorregut del vent en igual període, 465 km.
Observacions particulars: No cap.
El director: E. Alcobé.

Un subjecte que té una barraca de venda de fruita i begudes a l'esplanada dels quaters del Parc, va denunciar ahir que estant dormint a la nit, el va despertar una forta pudor de petroli i va veure que les fustes cremaven.

Va sortir precipitadament i el foc va consumir la barraca i tot el que hi havia, evaluat en 2.000 pessetes.

El barraquer suposa que l'incendi va ésser intencionat.

-Paraigües Cardús Portaferrissa, 10

Al dispensari de la Ronda de Sant Pere va ser curat el cobrador tramviari Ricard Peña, de 26 anys, el qual tenia contusions diverses i commoció cerebral, per haver caigut d'un tramvia passant pel carrer de Roger de Flor.

Porcellana Valxelles, Llorens, Rbla. Flors, 80.

Va ser sorpres a l'església de Sant Pau un subjecte en el precís moment que s'apoderava d'un gerro ornamental que hi havia a l'altar de Sant Josep.

El delinqüent, Emili Llañes Paradero, de 30 anys, va ser conduït per una parella de seguretat al jutjat.

Fayans Català Corts, 615

Pomponeres amb dolços per a casaments i bateigs. Presentació exquisida.

La reglamentària baralla entre rellotgers, esdevingué ahir en un pis del carrer de Serdanyola. Una dona va buscar raons a un home i el va amenaçar, i l'home, a bastonades, la va deixar amb un braç mig baldat i amb molt poques ganes d'amar bronquina a ningú.

La pacient va ser auxiliada al dispensari d'Hostafrancs.

- Carteres i moneders CLAPES

Carrer Fernando, 14, casa

Ahir tarda, al carrer d'Alfred Calderón, el noi Josep Reverter Homedes, de nou anys, que s'havia arrepenjat en un tramvia, va deixar-se anar en el precís moment que passava una tartana i va ser atropellat, resultant amb contusions fortes a tot el cos i el femur dret fracturat.

Va ser auxiliat al dispensari de la Barceloneta.

La tartana va fugir, però més tard va ésser trobat el tartaner i posat a disposició del jutjat.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 80

La Federació de Professors particulars de Catalunya, celebrará Consell el vinent dissabte, a les sis de la tarda, al carrer de l'Hospital, 95, primer pis.

JOIES VILANOVA Unió, 6

- Cristalleria Esteve, R. Catalunya, 95. La més ben assortida de l'Eixample. Actualment ocasió en valxelles.

Tal com publicàvem a la secció d'Anuncis Oficials, l'Agrupació Mútua del Comerç i de la Indústria celebrà Junta general ordinària, la qual, després d'aprovar les actes anteriors, s'assabentà de la Memòria, de la qual n'extraïem les següents dades:

Un augment de 333 nous socis, i un pagament de 270.990 pessetes per socors als beneficiaris de 36 socis morts durant l'any 1921, amb les quals formen més de 2.000.000 de pessetes satisfetes en 20 anys, de la seva fundació ençà; com també del projecte d'un nes pensions per invalidesa a base del mutualisme pur i simple practicat per derrama tal com ho efectua a la defunció. S'aprovaren sense discussió, l'estat de comptes i els pre-supostos per al corrent any. I, finalment, foren reelegits els senyors Padró i Aparicio per a formar part de la Junta Directiva.

Un augment de 333 nous socis, i un pagament de 270.990 pessetes per socors als beneficiaris de 36 socis morts durant l'any 1921, amb les quals formen més de 2.000.000 de pessetes satisfetes en 20 anys, de la seva fundació ençà; com també del projecte d'un nes pensions per invalidesa a base del mutualisme pur i simple practicat per derrama tal com ho efectua a la defunció. S'aprovaren sense discussió, l'estat de comptes i els pre-supostos per al corrent any. I, finalment, foren reelegits els senyors Padró i Aparicio per a formar part de la Junta Directiva.

TOS Bronquitis, ofec, catarrs

es curen aviat i radicalment amb XAROP VIAN

La Comissió de Pares de Soldats de Quota que lluiten a l'Àfrica, rep les seves adhesions al carrer de Claris, 76, primer, primera. Per tal motiu cridem l'atenció de tots els pares o encarregats que es trobin en el mateix cas i no ho haguessin ja efectuat.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior

Es ven a tot arreu

La revista «Catalunya Literària» celebrará el primer aniversari de la seva fundació amb uns Jocs Florals que tindran lloc molt aviat en aquesta

Un nombre molt crescut de nens postulaven pels carrers propers a les esglésies i places mercats.

Des del senyor Lerroix, que en sortir del Baixador del Passeig de Gràcia va donar una moneda de 5 pessetes, fins al senzill menestral amb la petita moneda de plata i el pobre amb alguns centimits, totes les classes socials varen demostrar la seva simpatia per aquesta obra que tant de bé fa a Barcelona.

la Regina de tots els Sants i Mare de l'Amor Formós, a Santa Maria del Mar, privilegiada.

de Loyola a Manresa, on va roman-
dre des de 25 de març de 1522 fins a
primers de l'any 1523. Els esquifits

—El director general d'acord amb

Corvi, Aguirre-Bongoa, Martínez,
bas, Riqui, Loredo, López, Mas
i Juanico.

de Loyola a Manresa, on va roman-
dre des de 25 de març de 1522 fins a
primers de l'any 1523. Els esquifits

la Regina de tots els Sants i Mare de l'Amor Formós, a Santa Maria del Mar, privilegiada.

—El director general d'acord amb

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

ENAT

Madrid, 29, 6'15 tarda.

A tres quarts de quatre comença la sessió, presidint el senyor Sánchez Toca i trobant-se al banc blau el ministre del Treball.

Després d'algunes preguntes, el senyor IZQUIERDO VELEZ presenta per que ha retardat aquesta sessió, el Govern la seva presència al Senat i si ha obert a la fúria del país.

Solicita del Govern que presenti un projecte de llei pel qual es constitueixi al tinent coronel senyor Barrera, a conseqüència de malaltia, com a substitut de la mort als camps de batalla.

El general MARINA s'adhereix al projecte.

El ministre del TREBALL manifesta que el Govern disfruta de bona salut i que la seva tardança a venir a la Cambra no obedeix a les causes que suposa el senyor Izquierdo Velez.

Respecte al prec d'aquesta fa present els seus desigs del Govern en concedir al tinent coronel Barrera la seva presència.

El PRESIDENT. — La Mesa també s'adhereix al prec del senyor Izquierdo.

Aprueba l'acta de la sessió anterior.

Aprueba alguns dictàmens de la Comissió permanent del Treball, de sentència entre els terrenys afectats a colonització algunes municipalitats de les províncies de Huelva, Badajoz, Pontevedra i Cáceres.

El marqués de LEIS considera necessari la partida de l'aranzel que refereix a la importació de mores en harmonia amb els interessos gallegos.

El marqués de HERMIDA no troba cap inconvenient en aprovar la petició del marqués de Leis i altres representants de la regió gallega, sembla que el biat de moro importat si desbarbats als ports de Galícia, no perjudicaria els interessos dels productors d'Andalusia.

Madrid, 29, 3'30 nit.

El senyor VALERO HERVAS recorre.

Insisteix en el seu atac a l'aranzel actual, i diu que per a convalidar-lo no s'ha tingut en compte la Llei de Bases.

Deu que ni el Govern ni la Junta Aranzel han tingut en compte la Llei de Bases.

Deu que si l'aranzel s'ha fet com a Llei de Bases.

Deu que si l'aranzel s'ha fet com a Llei de Bases.

Deu que si l'aranzel s'ha fet com a Llei de Bases.

Deu que si l'aranzel s'ha fet com a Llei de Bases.

Deu que si l'aranzel s'ha fet com a Llei de Bases.

Deu que si l'aranzel s'ha fet com a Llei de Bases.

Deu que si l'aranzel s'ha fet com a Llei de Bases.

Deu que si l'aranzel s'ha fet com a Llei de Bases.

Deu que si l'aranzel s'ha fet com a Llei de Bases.

Deu que si l'aranzel s'ha fet com a Llei de Bases.

Deu que si l'aranzel s'ha fet com a Llei de Bases.

Deu que si l'aranzel s'ha fet com a Llei de Bases.

Deu que si l'aranzel s'ha fet com a Llei de Bases.

Deu que si l'aranzel s'ha fet com a Llei de Bases.

Deu que si l'aranzel s'ha fet com a Llei de Bases.

Deu que si l'aranzel s'ha fet com a Llei de Bases.

trin proteccionistes, quan es tracta de l'Agricultura, i lliurecanvistes, en tot el que es refereix a la indústria.

El Senat passa a reunir-se en sessió secreta.

Una hora després es reprèn la pública, s'assenyala ordre del dia per a demà i s'ajusta sessió a dos quarts de set.

CONGRES

Madrid, 29, 5'15 tarda.

El ministre de la GOVERNACIÓ diu que no ha faltat un sol dia a la Cambra des de primera hora i que ell mai s'ha oposat al debat.

Afegeix que el senyor Dato no tingué vaunt per cobrir a l'Ajuntament de Madrid.

Insisteix en que l'acta del Govern fent ús de les seves facultats no existís cap agravament.

El senyor SABORIT. — Però S. S. no m'ha contestat a la meua pregunta. Va anomenar el primer d'abril l'alcalde de Barcelona? I si el nomina, continuarà el senyor Bertran i Musitu aquí? Si el senyor Mauri té el criteri del senyor Serrano Jover, que fa el senyor Silló al Govern? O és que la minoria maurista a l'Ajuntament ha de tenir un criteri i al Congrés un altre? Doncs això no pot ésser. Puc permetre'm el luxe d'afirmar el conflicte que pot produir-se el primer d'abril un Govern fort, amb una majoria compacta, però no aquest que té els seus dies comptats.

Dieu que als municipis no anen a fer política i féu els nomenaments d'alcalde de Reial Ordre. Amb el nomenament d'alcalde de Madrid inferior el major genatge als monàrquics, que són els que tenen majoria a l'Ajuntament.

Es possible que el primer d'abril troben esquitols que acceptin el càrrec.

El ministre de la GOVERNACIÓ repeteix els seus anteriors arguments respecte al de Barcelona diu que ja té el seu alcalde, i si en el dia de demà el Govern estima que hia de fer ús de les seves facultats legals, ho farà.

El senyor SABORIT. — Però, el va a nomenar S. S. el primer d'abril?

El ministre de la GOVERNACIÓ. — La fiscalització es refereix a actes, no a propòsits.

El senyor SABORIT. — Però de fer-ho a no fer-ho, ja hi ha acte. Si S. S. no nomena alcalde, ja hi ha acte. (Rumors i protestes.)

Nosaltres no volem que el Govern nomeni l'alcalde de Barcelona, però ens trobem amb que a Madrid l'ha nomenat abans que l'Ajuntament acceptés la dimissió de l'anterior.

Insisteix en la seva pregunta.

El PRESIDENT. — Crec que la contestació l'ha entesa tothom. (Rialles.)

El senyor ALVAREZ ARRANZ es reserva parlar per a més tard.

El senyor ROMEO demana la paraula.

El PRESIDENT. — Per què?

El senyor ROMEO. — Per a consumir un torn, per al·lusions i per a apropar una proposició incidental.

El PRESIDENT. — Doncs com que el senyor Alvarez Arranza ha renunciat a la paraula, consum S. S. un torn.

El senyor ROMEO. — Doncs opto pel tercer. (Entre les rialles de la Cambra baixa a l'hemicle, per a remetre a la Mesa la proposició.)

Madrid, 29, 9'15 nit.

Com que el president li oposa alguns obstacles, el senyor Romeu torna al seu escó amb la proposició.

El PRESIDENT l'invita a que remeti la proposició i que consumeixi el torn, però que cessi en les seves val·lucacions, perquè crea una situació poc seriosa al Parlament.

El senyor ROMEO. — Consumiré el torn i en terminar, presentaré la proposició. (Rialles.)

Dieu que en aquest debat estem assistint al part de les muntanyes.

Explica perquè En Cànovas bateja el seu partit amb el nom de liberal conservador: fou perquè el partit conservador està al Parlament per a conservar les conquestes democràtiques del partit liberal. Doncs ara el partit conservador havia de respectar les conquestes dels liberals deixant als municipis que elegixin llurs alcaldes.

Es molt curiós el que aquí succeeix amb les interpel·lacions, i és que s'alcen veus molt eloqüents i parlen persones autoritzades, però el Parlament no ha opinat, i els parlaments no tenen sinó una manera d'opinar, que és votant. Per això vaig a presentar la proposició incidental, que permetrà a tots els sectors polítics exposar llur criteri. Així el país sabrà, no quina és l'opinió de don Tal o don Qual, que no li interessa gaire, sinó la del Congrés.

Doncs la proposició a un oixer, el qual la porta a la presidència.

El PRESIDENT diu que aquesta proposició no és de les que s'esmenten a l'article 181, sinó de les contingudes en el 160 com a resultat d'una interpel·lació.

El senyor ROMEO. — Aquesta és una proposició, i cap a l'article 181, per a la qual n'hi ha prou amb una sola línia. El meu propòsit és que el Congrés es pronunciï en un sentit en la qüestió objecte d'aquesta interpel·lació, o sigui sobre els nomenaments d'alcalde de Reial ordre.

El PRESIDENT. — Ara va a parlar el senyor Iglesias i després es trametrà la proposició de S. S.

El senyor IGLESIAS fa ús de la paraula, i diu que Barcelona no té el més petit recel de que ni aquest ni cap Govern, en l'esdevenidor, pugui nomenar alcalde de Reial ordre. Hi ha un concepte equivocat aquí sobre la significació d'un alcalde: aquest no és el representant instrument del Govern, sinó l'executor dels acords del Municipi. A Madrid s'ha pogut cometre el desafortunat perquè al seu Ajuntament se li poden aplicar els qualificatius emprats pel senyor Saborit. Tota la culpa de que el ministre hagi fet el que ha fet la té l'Ajuntament. A aquestes hores l'Ajuntament de Madrid no ha dit si el ministre tenia raó o no per a procedir com ho ha fet en el relatiu a la suspensió de les obres del Metropolita. El ministre no solament ha destituït l'alcalde de Madrid i li ha nomenat successor, sinó que s'ha permès nomenar alcaldes a totes les poblacions menys en una: a Barcelona.

Això és un evident atac al fur municipal. A Barcelona no se li nomenarà alcalde de Reial ordre, no perquè hi hagi al Govern el senyor Bertran i Musitu, sinó perquè no ho vol la consciència ciutadana, perquè Barcelona no ho toleraria. Allí no hi haurà regidors que s'hi prestin, i el n'hi hagués, hi haurà un poble que no ho consentirà.

El Govern ha realitzat una maniobra política prevalent-se de l'egoisme i de la divisió dels regidors madrilenys. A Madrid s'ha donat el cas que han pujat les escales del Palau, i en baixar-les, han sortit sense forces per a mantenir els furs de l'autonomia municipal.

El senyor ROMEO. — I sense pujar-les, també les perdien.

El senyor SERRANO JOVER interromp i es produeixen protestes que orega la campaneta presidencial.

El senyor IGLESIAS. — I aquesta joventut maurina que tant crida de vegades pels carrers?

Ja es veu com que passa. Hi ha al Govern el senyor Silló i es tira al Govern amb bala de cotó.

Si S. S. volen de veritat defensar el fur municipal, poden fer-ho respectant. A Barcelona no hi ha liberals, ni democràtics; apenes hi ha més monàrquics que els que prenen seient aquí. Per això allí el plebiscit de l'Alcalde no és tal plebiscit, puix s'imposa la voluntat popular.

L'atac al fur municipal comès pel ministre, no s'hauria realitzat si S. S. no haguessin volgut, perquè en aquella sessió en la qual es va donar compte de la dimissió del marqués de Villabrájima S. S. fou el que pitjor va procedir, perquè en els moments de perill no cal fer distincions, ja que això és donar força a l'enemic. (Grans murmuris.)

Se suspèn el debat.

Ordre del dia.

Continua la discussió sobre la fórmula econòmica, o sigui la prorrroga del pressupost vigent amb el seu artículat, fins al 30 de juny vinent.

El senyor BALPARDÀ defensa una esmena a l'article sisè.

Es refereix a l'autorització per a augmentar les tarifes ferroviàries i es dol de la forma en que aquí es tracta sempre el problema dels transports.

El senyor BERNAL li contesta per la comissió.

Rectifiquen tots dos.

El ministre de FINANCES intervé, i diu que l'article sisè no invalida cap concessió anterior, ni concedeix res a les companyies, ni altera res. Per consegüent, cal inventar coses que no diu l'article sisè per a poder combatre'l.

Explica l'estat actual de la qüestió, i diu que les garanties necessàries per al reintegre haurà de donar-les la Reial ordre que atorga les bestretes, però no aquest Govern, que no hi té res que veure. La solució a aquesta qüestió vindrà amb el projecte que ha de presentar-se. Tant les bestretes com la prorrroga de l'augment del 15 per 100 de les tarifes han de cessar el mes de novembre pròxim, que és quan expira la vigència de la Llei de Subsistències. La fórmula que avui es discuteix, no diu res d'això, no demana res ni res prejutja. En novembre es veurà com que s'hagi de fer. Però ara només es demana que mentre això arriba, l'Estat es reintegri el possible en la forma que el Consell Superior Ferroviari arbitri.

L'Estat tindrà una intervenció que portarà un compte del que recaptin les companyies perquè pugui reintegrar-se de les bestretes.

El que deguin les companyies amb anterioritat, no pagaran quan ho hagin de pagar, d'acord amb la Reial ordre de concessió de les bestretes. El 15 per 100 d'augment de les tarifes, aquesta fórmula no l'altera.

Està clar que el recarrec, en suma, l'ha de pagar el consumidor, però no hi ha tribut e nel qual no passi el mateix.

Això no té res que veure amb la solució del problema ferroviari. La solució la donarà, al seu temps, la Cambra.

El Govern ara necessita normalitzar la situació econòmica, i per a això, i atenent a que el Senat estaria inactiu, el Govern té decidit, mentre aquí es discuteix la reforma tributària, portar al Senat el projecte de llei sobre transports.

El Consell Superior Ferroviari, ara no és sinó una comissió informativa, sense atribucions de cap mena.

El senyor CIERVA parla per al·lusions, i diu que no pot votar l'esmena perquè té una relació íntima amb el fons del problema ferroviari, i creu que aquest no s'ha de tocar en el projecte de llei que ara es discuteix, sinó deixar-ho per a després, quan s'envestirà definitivament la qüestió.

Recull les manifestacions del ministre de Finances de que l'article sisè no modifica el statu quo, i per tant, no estableix cap il·lació jurídica nou entre l'Estat i les companyies de ferrocarrils, celebrant que es faci la declaració que en expirar la vigència de la llei de subsistències cessaran les bestretes a les companyies, i l'augment del 15 per 100 de les tarifes. Però si s'aprova aquest article sisè, s'hauran atorgat crèdits per a aquestes bestretes i podran subsistir mentre aquells regelin.

Creu que hi ha una diferència fonamental entre augmentar l'impost de transports i augmentar les tarifes, puix en el primer cas no es crea cap dret per a les companyies, encara que en tots els casos surti, en resum, el diner de la butxaca del consumidor.

Demés, augmentades les tarifes, l'impost ha d'ésser més gran, i per tant, hi haurà augment de càrregues per al consumidor en dos conceptes.

Si aquest és el propòsit, el Govern ho ha de dir clarament.

Si el Govern es decideix a presentar un projecte de llei, ho ha de fer aquí, al Congrés, puix ha d'implacar augment de despeses, i succeint això, la Constitució mana que els projectes vinguin primerament al Congrés.

Pregunta al Govern perquè no s'indueix de la fórmula i va de dret al projecte de llei d'ordenació dels transports, desglossant de la fórmula econòmica aquest article sisè. Almenys s'ha de limitar el punt d'albir de les tarifes, per a evitar el perill d'una permanència de l'augment de les tarifes.

El ministre de FINANCES li contesta repetint les raons que el Govern ha tingut per a proposar l'augment de les dues dècimes, i perquè després en desisti.

Després sorgí la fórmula que es

discuteix, que no va tenir oposició a les consultes que es van fer.

Li diu al senyor Cierva que, feta la salvetad de que no renuncia a les seves propagandes i al seu criteri de sempre en la qüestió ferroviària, no ha de tenir inconvenient a unir-se al Govern ara per a l'aprovació d'aquesta fórmula.

Al senyor Cierva li passa com que a certs enamorats, i és que on veu la paraula tarifes, creu que s'hi amaga la idea d'augmentar-les.

El nou règim que assenyala l'article sisè, no pot seguir sinó en dos casos: fins que s'aprovi la llei que resolgui el problema ferroviari i fins que cessi el règim de les bestretes.

El projecte de llei ja està estès, Crec que fins es troba autoritzada la seva lectura per S. M. No s'ha llegit ja al Senat per respecte a la llei de relacions entre els cosos col·legiadors, puix es tracta ara aquest assumpte aquí, i no s'ha de discutir la mateixa cosa i al mateix temps a totes dues Cambres.

Així que s'aprovi la fórmula econòmica i passi al Senat, es llegirà a l'Alta Cambra l'esmentat projecte de llei.

El senyor CIERVA. — Jo estic en el deure de no crear dificultats al Govern, com no siguin les purament indispensables, i ho compliré sempre.

Es queixa que no s'accedeixi al seu prec, el mateix que s'accedí al d'altres sectors de la Cambra, que s'oposaren a l'augment de les dues dècimes de les contribucions.

Prega als sectors de la Cambra que tenen influència sobre el Govern, perquè influixin, sobre aquest, perquè atengui la seva demanda, o sigui que es faci el desglossament d'aquest article sisè de la fórmula econòmica. (Els senyors Mauri i Cambó demanen la paraula.)

Fa avinent que entre les paraules del ministre de Finances i aquest article hi ha discrepància, puix aquest diu que l'augment de les tarifes desapareixerà quan hagin desaparegut les causes que motivaren les bestretes.

Desitja donar facilitats al Govern per a arribar a una intel·ligència, però creu que el Govern no s'ha de mantenir en una intransigència capriciosa per no accedir a la seva demanda. (Rialles i rumors.)

Accedint-hi, s'avançaria en la solució del problema ferroviari, i per això hi he de persistir.

El PRESIDENT declara que l'esmena està retirada.

El senyor MAURA formula unes aclaracions per a desfer un error del senyor Cierva.

El cap de l'actual Govern li va demanar ajut per a aprovar la reforma tributària, i li ho va concedir.

L'anterior Govern acordà suprimir, des del primer d'abril les bestretes a les companyies, i ja va explicar així el senyor Cierva les dificultats que li ho impediren.

Aleshores acordaren discutir de seguida el projecte de llei de transports, considerant així com l'acte preliminar de la reforma tributària.

Després, el ministre de Foment, li parlà dels seus propòsits de portar el projecte al Senat, i li va contestar que no podia fer altra cosa que optar entre ajudar el Govern o contrariar-lo. Com que per això no va a retirar al senyor Silló del Govern, diu que el Govern s'ha equivocat: o ha de separar de la fórmula el relatiu als ferrocarrils, o limitar l'augment de les tarifes al cap de tres mesos de vigència de la fórmula. (Rumors.)

El senyor CAMBO també intervé, i diu que ell no pot convertir-se en un ministre sense cartera ni actuar com un poder extraconstitucional.

Fa avinent que el Govern anterior tenia un criteri unànime respecte a la reforma tributària relativament en les línies generals, puix les discrepàncies del senyor Cierva només eren de detalls d'execució.

Explica com que ha d'ésser una veritable reforma tributària, i diu que ha d'estar basada en la justícia, perquè l'accepti l'opinió sense recels.

Explica després per què s'oposa a l'augment de les dues dècimes, que significava tot el contrari que les seves reformes tributàries, ja que allò venia a augmentar els abusos del fsc, que era propòsit seu suprimir.

Es evident que en això hi ha co-

tradició amb l'article sisè d'aquest projecte.

Ha arribat que, essent ministre, reiteradament aconsellà als seus companys la supressió del règim de les bestretes; no rebutja l'eventualitat d'un augment de tarifes, i encarregà al ministre de Foment l'estudi del procediment per a no deixar a les companyies, en suprimir la bestreta, en condicions de desempar per a atendre a llurs necessitats.

L'article sisè no el redactaria jo com està redactat. No hi estic conforme, però no és la meua missió redactar el projecte de llei.

El Govern em demana el meu concurs, i jo, sense abdicar de les meves conviccions, estic disposat a prestar-li-ho. (Murmurs de diversa significació.)

Madrid, 29, 10'30 nit

El senyor CIERVA rectifica, i reconeix que els senyors Maura i Cambó no van a convertir-se en testors del Govern, però sí-ell féu cas als dits senyors per a retirar l'augment de les dues dècimes, per què no se li fa cas per a retirar l'article sisè? (Rumors i rialles.)

Recull la declaració del senyor Maura que el projecte de transports ha d'ésser el primer acte de la reforma tributària.

Després es refereix a la manifestació del senyor Cambó, i li diu que ha tingut de realitzar un gran esforç per a decidir-se a ajudar al Govern en un assumpte en el qual es contradueixen les seves teories sobre impostos.

No s'explica l'excepció que els senyors Maura i Cambó fan dels transports per a no adoptar l'actitud que adoptaren sobre l'assumpte de les dues dècimes.

Respectant el criteri d'ambdós senyors, no ho comparteix. (La Cambra dona mostres d'impacència, amb perllongats rumors.)

Insisteix en demanar el desglossament de l'article sisè.

Assegura que l'únic que resultarà de tot això, és que es van a pujar les tarifes ferroviàries i quan el país n'hegut esment, ja està fet. (S'inicia un esbranc que talla la campaneta del president.)

El senyor PRIETO diu que s'adhereix al prec del senyor Cierva de que es desglossi l'article sisè, puix això mateix ho sol·licita la representació socialista dintre la Comissió de Presupostos.

Afegeix que el senyor Maura ha mostrat avui la seva repugnància per l'article sisè, i el senyor Cambó, encara que amb més subtilitat, tampoc hi ha mostrat la seva conformitat.

Es indubtable que el Govern té en el manteniment d'aquest article sisè, una quantitat d'il·lusió que no tenia en l'augment de les dues dècimes.

Subratlla la circumstància de que avui el senyor Bergamín ha sol·licitat del senyor Cierva un ajut que ahir refusà el cap del Govern.

Anuncia que els socialistes votaran contra l'article sisè, i aconsella al Govern que com més aviat millor s'espoli certes tuteles.

Assenyalà el cas que el projecte de llei que avui ha llegit el ministre de Finances sobre la bestreta de trenta milions per a pagament de flet, porti la data de 2 de març i la firma del senyor Cambó. (Rialles.)

El ministre de Finances contesta, sentint no poder accedir al prec de desglossament de l'article sisè, puix és l'única economia que s'obté de la fórmula.

No tindria inconvenient en que es substituïssin les paraules que figuren en l'article, de que l'augment de tarifes durarà fins que desapareguin les causes que donaren lloc a les bestretes, per aquestes altres: l'augment de tarifes durarà fins que desapareguin les bestretes, i sabut és que aquestes han de desaparèixer quan cessi la vigència de la llei de subsistències.

Prega a la Comissió que faci l'oportuna rectificació.

La presidència proposa la prorroga de la sessió per menys de dues hores, i els socialistes i republicans demanen votació nominal per a l'acord.

Es procedeix a la dita votació, i queda acordada la prorroga.

El senyor SERRADELL fa ús de la paraula per a consumir un torn contra l'article sisè.

Coincideix amb altres oradors en què només va a quedar d'aquestes bases l'augment de les tarifes ferroviàries, i no en una quantitat prudencial, sinó amb aglomeracions de tots els tributs que han de pertorbar l'economia nacional.

Incidentalment es refereix a la suspensió de les garanties constitucionals, i amb aquest motiu afirma que tots els elements liberals del país haurien d'alçar-se contra aquest Govern, que no ha de resoldre cap dels

problemes que interessin directament al país.

El senyor IRADIER li contesta per la Comissió.

El senyor SERRADELL rectifica. Diu que avui hi ha a Espanya dos pressupostos i convé saber quin dels dos és el que es va a prorrogar, perquè el Govern del senyor Dato modificà algunes parts faltant al seu deure.

Intenta referir-se a la prorroga dels crèdits extraordinaris per a la campanya d'Àfrica, però la presidència no li ho permet, perquè això pertany a un dels articles aprovats ahir.

Passa l'orador a ocupar-se concretament de l'article sisè, i diu que s'hi recull tot el dolent de tots els projectes d'ordenació ferroviària i deixa fora tot el bo.

Els senyors PRIETO i BARRIA interveuen per al·lusions, contestant-los el ministre de Finances.

El senyor DIAZ DE LA CEBOSA consumeix un altre torn contra l'article, i queda en l'ús de la paraula en suspensió el debat.

S'aixeca la sessió a dos quarts d'onze.

L'ALT COMISSARI AL PALAU

Aquest matí ha estat al Palau, com plimientant al Rei, l'Alt Comissari.

Els periodistes, després de donar-li la benvinguda, li han preguntat si a la sortida els comunicaria moltes coses.

—Només vinc a saludar el Rei—ha contestat el general Berenguer.

—I del Marroc?

—El Govern és l'únic que pot parlar.

Respecte a la publicació en algun diari, atribuïnt-li la manifestació de què si no havien estat rescatats els presoners, ha estat degut al ministre d'Estat, ha contestat: —No sé res: fa alguns dies que no llegeixo la premsa, però suposo que serà una de tantes declaracions que m'atribueixen.

L'EXPOSICIÓ D'AUTOMOBILS

Madrid, 29, 9'15 nit.

El Comitè Executiu de l'Exposició Automòbil de Barcelona ha visitat aquest matí el ministre de Finances i el director general de Duanes, havent aconseguit que avui mateix quedí firmada la R. O. concedint la franquícia de Duanes per a les mercaderies que procedents de l'estranger vinguin a Espanya amb destinació a la dita Exposició.

El dit Comitè prossegueix llurs gestions amb excel·lent èxit.

L'ALT COMISSARI

Madrid, 30, 12'30 matí.

Una persona de la major intimitat del general Berenguer, deia avui que l'estat psicològic de l'Alt Comissari és el següent:

Té fe en la seva obra, en els seus plans i en el triomf final, que correspon als esforços realitzats per Espanya.

No creu impossible, ni tan sols extraordinàriament difícil, d'arribar a dominar del tot la situació, i entrar en una era de suau pendent vers la pacificació de la nostra zona i de veritable institució del protectorat, complint amb això allò a què ens obliguen els pactes internacionals.

Considera que aquests fins que persegueix no són llunyans, i no exigeixen insuperable contribució de sacrificis per al país; per creu que per a portar a cap tot això, per assolir el fi desitjat, la persona que assumeix la direcció i la responsabilitat de l'obra, ha d'ésser ennobilitada amb la major autoritat, filla de la plena confiança del Govern i del país, i d'una lògica llibertat d'acció.

I abans que això, per damunt d'això, i com a conseqüència d'això, l'Alt Comissari creu que cal definir de tal faisc el que es pretén i els mitjans que s'oferixen per a assolir-ho, que no deixi lloc a dubtes, afegint a aquesta concreció un propòsit ferm d'allunyar del comandament i de les lògiques preocupacions de la direcció de l'empresa la intranquil·litat massa sovintejada de sentir-se, no ja discutit —que la crítica és legítima— sinó desbordat des de la metròpoli per desconfiances, recels o senzills canvis d'opinió en la representació de l'autoritat governativa.

DIALOG

AMB EL GENERAL BERENGUER

Moments abans d'arribar a Madrid l'Alt Comissari, un periodista ha provat d'obtenir manifestacions del general Berenguer, referents als motius i abast del seu viatge.

El diàleg, en la part més explícita, s'ha desenvolupat en aquesta forma:

—No tem un seriós contratemps a Alhucemas?

—S'ha tingut cura de posar-ho en bones condicions per què no succeïxi. Quelcom ens ha desbordat el temporal per als proveïments, però tot s'arranjà.

—El tema d'Alhucemas ha vingut a ésser ja un símbol.

—Doncs el símbol, per a una nació tan gran com Espanya, no ha de ser tan circumscrit. Alhucemas és una fase del problema, i res més.

—Demanarà més reforços.

—Però sap vostè el què es vol fer.

—No.

—Doncs, com vol que parli del què ni vostè ni ningú coneix?

—Està disposat a tornar a l'Àfrica?

—Estic disposat a obeir al que man.

—Exposarà vostè un pla al Govern, o bé acceptarà el d'ell?

—Jo seré lleial amb els representants de l'autoritat del meu país, perquè és a ella a qui toca decidir.

—Parlarà vostè de recompenses i de responsabilitat?

—Contestaré amb lleialtat tot el que em preguntin. No insisteixi. Jo seré sempre al lloc que em correspon.

El Govern espanyol només pot inspirar-se. El Govern espanyol només pot inspirar-se en els més alts fins de defensa dels interessos nacionals, i als que tenim l'obligació de servir aquests interessos sols ens toquen dues coses: dir amb claredat el que pensem i després de dit complir el que els Govern ordenen.

EL GOVERN I L'ALT COMISSARI

A tres quarts de quatre ha arribat al ministeri de la Guerra l'Alt Comissari.

Immediatament ha passat al despatx del general Olaguer.

A les cinc han arribat al Palau de Bonavista el president del Consell i el ministre d'Estat.

Minuts després ha arribat el ministre de Marina.

Els senyors Sánchez Guerra, Fernández Prada i Ordóñez han estat reunits al despatx de ministres del Congrés des de poc després de començar la sessió fins que s'han traslladat al ministeri de la Guerra.

Sembla que el cap del Govern ha donat compte als ministres de la seva entrevista d'aquest matí amb l'Alt Comissari, al seu domicili, perquè el que han tractat aquest matí els servís d'orientació.

En arribar al ministeri de la Guerra esperaven alguns periodistes. Cap dels cinc personatges, els senyors Berenguer, Sánchez Guerra, Fernández Prada, Ordóñez i Olaguer, ha volgut fer cap declaració.

La reunió s'ha donat per terminada a dos quarts de nou, i tampoc a la sortida s'han facilitat notícies als periodistes.

El senyor Sánchez Guerra es mostra aquesta nit molt satisfet de l'excel·lent resultat d'aquesta primera conferència.

Amb plans a la vista i una memòria explicativa, el general Berenguer ha detallat la situació de les forces, elements de combat amb què compten, gestions d'indole política realitzades i tot el que contribueix, en fi, al desenvolupament de la campanya.

Naturalment, es pot desmentir terminantment que el general Berenguer hagi insistit en la seva dimissió. El dilluns vinent empenirà el seu viatge de tornada al Marroc.

Com que en la conferència celebrada aquesta tarda han quedat alguns punts per exposar, i com que el treball realitzat ha estat molt extens, s'ha acordat tornar a reunir-se demà, a les dotze, al ministeri de la Guerra.

A dos quarts de dues de la tarda es donarà per terminada la conferència, i a aquesta mateixa hora el Govern, amb el general Berenguer, esmorzaran al Ministeri, celebrant després un Consell que durarà fins que els ministres tinguin necessitat d'acudir a les Cambres.

El dissabte, sense l'acaparament de les sessions de Cortes, se celebrarà un altre Consell, dedicat exclusivament al Marroc, amb assistència, també, del general Berenguer.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

El comunicat d'aquesta nit diu:

«El comandant general de Melilla comunica el següent:

A les vuit del matí, aproximadament, estaven coronats els objectius assenyalats per a les operacions d'avui.

La brigada Berenguer havia ocupat dos turons a l'Est de l'antiga posició de Tugun, la qual dominen.

La brigada Cabanellas ocupà Amber oriental amb escassíssima resistència, establint posició i avançada.

L'enemic, sorprès al principi per la rapidesa del moviment, anà acudint en el transcurs del matí, hostilitzant el flanc esquerre i la part occidental del front.

A dos quarts de tres s'inicià el replegament, quedant les posicions guardades amb una o dues companyies d'infanteria, una altra d'ametralladores i bateries.

Durant el replegament l'enemic continuà hostilitzant, si bé molt debilitat.

L'enemic canonejà dèbilment els

Pefions d'Alhucemas i Vélez. La majoria dels projectils van caure a mar, altres sobre roques i els pocs que van caure sobre les illes no produïren sinó petits desperfectes a les fortificacions.

El personal de tots dos Pefions sense novat.

Als territoris de Ceuta, Tetuán i Larraix no hi ha novetat.

IMPRESSIO

S'ha parlat molt al Congrés sobre el viatge de l'Alt Comissari a Madrid i les seves conferències amb el Rei i amb el Govern.

Les últimes impressions són que el general Berenguer ha retirat la dimissió que tenia presentada, i tornarà al Marroc com a Alt Comissari.

EL PROJECTE SOBRE SUSPENSIÓ DE PAGAMENTS DELS BANCOS

Al Congrés s'ha reunit aquesta tarda la Comissió Permanent de Gràcia i Justícia per a estudiar el projecte sobre suspensió de pagaments dels Bancos.

Després de molta discussió, s'ha acordat obrir una informació pública i escrita que terminará el vinent dimarts, que es reunirà novament la comissió per a dictaminar el projecte.

LA REFORMA ARANZELARIA

La Comissió Permanent d'Hisenda del Congrés s'ha reunit aquesta tarda per a examinar el projecte de reforma aranzelaria, del qual és ponent el senyor Canals.

Ha acudit a la reunió el ministre de Finances per a donar algunes explicacions que se li havien demanat.

El senyor Bergamín ha dit després als periodistes que havia comunicat a la comissió que el Govern considera necessària l'aprovació d'aquest projecte, del qual fa qüestió tancada.

La comissió tornarà a reunir-se demà, i el ministre espera que molt aviat donarà dictamen.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — Aquest matí s'ha iniciat la nova operació d'avançament planejada pel comandant general Sanjurjo, i que havia estat suspesa a causa dels temporals d'aquests dies.

Tots els preparatius de l'operació estaven ultimats, havent-se reunit importants elements a les posicions avançades, les quals visità aquest dies el general Sanjurjo, que havia també conferenciat últimament amb els generals Berenguer i Cabanellas, les columnes dels quals han portat avui el pes de l'operació.

Els esmentats generals estaven des d'ahir a llurs campaments, i aquest matí, molt aviat, ha marxat el comandant general a Dar Drius per a dirigir l'operació.

En aquesta hi han pres part la columna que comanda el coronel Fernández Pérez i una altra amb totes les forces del Terc i regulars al comandament del coronel Alfred Coronel.

Amb les forces del Terc hi anava el comandant Franco.

L'operació és sobre l'Oest de Beni-Said, i té per objectiu ocupar els llocs anomenats Draadas i i 2, a l'esquerra de Beni-Said i estrènyer el cercle de Beni-Said deixant a l'Alia recta en arribar a Novar.

Dirigeix l'operació personalment el comandant general d'aquesta zona.

L'operació es porta a cap amb gran èxit.

La columna del general Cabanellas ha ocupat els caserius de Smbar Oriental, que era el seu objecte, i la vanguardia del general Frederic Berenguer ha ocupat Tabuar.

També han ocupat, esquadrons de cavalleria, les cases de Bu-Kahail, a la vall de Guardana.

DISPOSICIONS

Per Reial ordre del Ministeri d'Instrucció pública es concedeix la construcció d'una escola mixta al poble de Reñinas-Terrassa (Barcelona).

El ministeri de Foment ha concedit la inscripció al registre general d'aprofitament d'aigües públiques, la font d'en Gras, conforme tenia sol·licitat l'Ajuntament d'Ullastrell, Terrassa (Barcelona).

També pel dit departament, s'ha autoritzat a l'enginyer cap del Pirineu Oriental, perquè estudiï les obres de dos expedients incoats per al proveïment d'aigües de l'esmentat poble d'Ullastrell.

ELS LIBERALS

El dia 8, es reuniran al Senat, tots els parlamentaris democràtics, reformistes i alibistes, per a celebrar un acte d'afiançament i consolidació liberal.

Pronunciaran discursos els caps de les diverses rames liberals.

ARRIBADA

Madrid, 30, 2 matí.

Cádiz. — Procedent de Nova York i l'Havana, ha ancorat el vapor

«León XIII», conduint alguns legionaris i alguns turistes estrangers.

Porta gran quantitat de torpedes automòbils blindats.

El dia 22 va néixer a bord una nena, essent apadrinada pel capità del vaixell.

SINISTRE MARITIM

Gijón. — A dues milles d'aquí port el vapor pesquer «Celerino» topat amb el d'igual classe «Carmen», vestint-lo pel departament de marines.

El «Carmen» anà ràpidament a fons. La tripulació se sostingué nadant fins que fou recollida pel «Celerino».

Aquest vaixell té importants avaries a la proa.

FUTBOL

Davant nombrosa concurrència s'ha celebrat el quart partit de desempat per a l'eliminàtoria entre els equips Reial, de Madrid, campió del Nord i Arenes, de Bilbao, campió del Nord.

Poc abans de terminar el segon temps, l'àrbitre barcelonès senyor Siment, expulsà del camp un jugador de l'Arenes per haver protestat violentament contra una decisió seva.

El partit ha terminat guanyant el Reial, de Madrid, per 3 gols contra 0.

Els tres gols els rematà el jugador senyor Montjarin, jugant amb el cap. — Havas.

BOTADURA DEL «CASO ROCHE»

Bilbao. — Malgrat haver-se donat per efectuada la botadura del vaixell «Casbo Roche», no s'efectuà per impedi-ho la baixa marea. Avui es portarà terme la botadura. — Havas.

LA VAGA DE TIPOGRAFS DE BILBAO

Bilbao. — A la reunió celebrada per a solucionar la vaga de tipògrafs que porta més de dos mesos de durada, les empreses dels diaris han plantejat noves bases, rebaixant els seus guàrdies cobrayen abans de la vaga, i han declarat que a elles hauran de sotmetre's els tipògrafs que vulguin reprendre el treball. — Havas.

NOTES PORTUGUESES

Lisboa. — Probablement el primer d'abril vinent s'efectuarà un viatge en avió a Madrid, en el qual pendran part tres dels més experimentats pilots portuguesos.

Els diaris diuen que l'ex-empadador Carlos es troba malalt a la seva residència de Funchal. — Havas.

CREDIT PER A CARRETERES

Un diari diu que el ministre de Foment pensa demanar a les Cortes un crèdit de trenta milions de pesetes per a acabar les carreteres empedrades i reparar les existents.

L'HOMENATGE A RAMON I CAJAL

La Junta organitzadora de l'homenatge a Cajal, ha publicat un vibrant manifest dirigit a Espanya i a tots els pobles de la nostra raça, en el qual es proposen per a perpetuar el nom de l'il·lustre saví, crear una institució nacional d'alta cultura, l'establiment d'un premi internacional denominat Premi Cajal, i la publicació de les seves obres.

Altament durant el mes de maig sortiran dos toms de Memòries originals escrites expressament com a ofrena al professor il·lustre per la meua d'Espanya i de l'estranger.

SUFRI DURANTE SIETE AÑOS

Por fin curé todas mis dolencias gracias al Compuesto Vegetal de Lydia E. Pinkham

Philadelphia Pa. — "Sufrí durante siete largos años de fuertísimos dolores de espaldas y de costado. Fui visitada por muchos médicos que no lograron ni aliviar ni curar mi mal. Leí algo referente al Compuesto Vegetal de Lydia E. Pinkham y decidí probarlo. Y a poco tiempo me encontré muy mejorada y pronto completamente curada, y sin dolor ni molestia alguna. Varias de mis amigas han probado también el Compuesto Vegetal de Lydia E. Pinkham, todas con éxito." — Sra. MARGARET NESBITT, 1846, E. Hazard St., Philadelphia Pa., U. S. A.

Las mujeres que sufren de desajustes, zambientos, irregularidades, inflamaciones, úlceras, dolor de espalda, dolor de costado, dolor de cabeza, tristeza, melancolía, mal humor, irritabilidad, deben tomar la famosa medicina de hierbas y raíces llamada Compuesto Vegetal de Lydia E. Pinkham.

La vende en todas las farmacias

Vegetal de Lydia E. Pinkham, toda con éxito." — Sra. MARGARET NESBITT, 1846, E. Hazard St., Philadelphia Pa., U. S. A.

Las mujeres que sufren de desajustes, zambientos, irregularidades, inflamaciones, úlceras, dolor de espalda, dolor de costado, dolor de cabeza, tristeza, melancolía, mal humor, irritabilidad, deben tomar la famosa medicina de hierbas y raíces llamada Compuesto Vegetal de Lydia E. Pinkham.

La vende en todas las farmacias

LLETRES I LLIBRES

La calma
darrera la tempesta

Passada és la tempesta;
ento els ocells fer festa i la gallina
remada a la sendera
repeteix son vers. A la muntanya
rump, cap a ponent, la serenor,
el camp es desembroma
l'hi en la vall el riu albirador.
Valegren tots els cors, a totes bandes
a brollar la fressa
aquell treball que hom fa
per veure el cel humit, ja l'artesa
amb la felna a la mà
cantant a la porta: la doneta
resca amb daler per fer replega d'ai-
la pluja novella: (guia
opran el verdolaur
nyant a l'altra via
ent's aquí el sol que torna: per les
comas

la vila somriu. Obri sos porcs
la família, balcons, terrats obri;
ento al lluny, damunt la carretera
no so de picarols, el carro eixorda
del viatger seguint el seu camí.

Valegren tots els cors
Quan tan dolça i dalida
ou com ara la vida?

Quan amb tanta d'amor a sos estudis
mena l'home l'esforç
a la seva obra torna
compran nous camins.
Quan menys es recorda de sos maies
Plaer, fill de l'afany, inútil joia
ruit del temor passat,
en el qual, trontollat,
tot qui odiava el viure
per la mort esglaiat
En aquell llarg turment,
reda, suada, muda, la gent pal·lida
bategava veient
com venien damunt nostres ofenses
llampes, xafec i vent.

Certes, naturales,
aquests són los presents, aquests els
gaudis
que allargues als mortals. Eixir de
la ang entre nosaltres.
Penes a doll vas escampant, i brolla
esportant el dolor, i aquella mica
de plaer que tal volta
gran a monstre i miracle de l'afany
neixia, es magne guany.
Nissaga humana dels eters volguda,
és prou bella ta sort
si t'han deixat que d'aigua dol
benaventurada (pirls,
si ha de guarir-te de tot dany la
mort.

Q. LEOPARDI

Trad.: JOSEP CARNER.

COMENTARIS

ELS JOCS FLORALS DEL MALIGNE

XIV

Dels retirats de les converses del
Jurat (més hi escoria «Comitè») dels
nostres Jocs Florals (detrem-hi el
nom que la rutina vilatana hi dona-
va), l'únic que, una vegada retirat,
hostilitat en absolut la tasca i els
qui la feien fou el vocal senyor
Cornell. Com si en la seva retirada
sorruda i maldestra, la taula i les
cadures d'aquell recó de sala se li
bagnessin enganxat en un pany de
la capa d'home popular (simbolitzem),
traginava el gran sondrol per
places, carrers i cases de la vila. Les
cartes que devia haver posat als
amics de Barcelona aficionats i, ben
segur que en aquestes cartes hi re-
frescava anties greuges de «copes»,
de «joques», de «pliques» plenes d'his-
tòria, i de «presteracions» infames...

Que organitzava, valguis l'expressió,
uns contra-jocs, ja ho anotarem.
Però hi havia més. Rebia Mn. Dionís,
rebia jo... Contava el senyor Cor-
nell, a qui s'ho deixés contar, que
mossèn Dionís havia «copat» un pre-
mi de dues cantes pesetes a Vilana,
amb la mateixa poesia que a Reus
havia tingut la Flor... Que en els
dies de tal altra població, on abien
d'afirmar una plica ja estaven as-
senyalats els guanyadors de cada
premi. Mossèn Dionís, que n'era pre-
sident, no havia pas protestat...

I prou; perquè, de reportar-ho sol,
ja ens torna aquella aprensió de
diminució física i de vergonya.
Però de mi també deia: Que mal
devia jo tenir capacitat de president,
quan cap Consistori no s'havia recor-
dat de mi abans. On estudi de la

modernitat en la Poesia, queda en
mans que en desmereixien, car jo
no era un veritable crític, un dels
qui assenyalen «valors», sinó un es-
corregut de la lírica que hi deia la
seva per impressió. Això darrer no
era inventat del senyor Cornell; era
ressó de murmuris amistosos, d'a-
quella que, si s'escampen a la Gran
Via, grifollen al passeig de Gràcia, i
s'acimaten una mica a cada vila o
vileta on trobin camí les ambulàn-
cies de les Lletres. Hi afegia (no tot
havien d'ésser esbottaments) que,
les coses al seu lloc, mossèn Dionís
escriuria l'estudi molt millor que jo.
I qui sap si aquesta era l'única va-
riant plenària; jo seré el darrer de
negar-li la raó.

Tots aquests deficiències el senyor
Cornell no s'estava d'espolsar-se'ls,
fins enmig de senyores, les quals
sollen fer-hi una cara esbalada. I,
no pas per la seva acuciositat o novi-
tat d'esperit, sinó perquè retratava
molt bé l'estat d'ànim d'aquelles se-
nyores, havia fet riure la resposta
d'una nota a la qual el vocal almo-
gaver, dissimulant l'escorament, es-
tava contant un d'aquells tripljos
florals: «Ya la digo yo, Magin...» ha-
via saltat abrupte la noia, des-
prés d'escollar-se'ls una estona, inco-
moda. I li havia girat el muscu per
a enraonar amb un altre veí.

Aquesta impertinència, aquesta
manca de món del senyor Cornell, el
meu Benjamí no ho aguantava. Un
dia, havent-lo sentit en l'acte de mar-
tiritzar un senyor per aquell estil,
l'havia agafat pel colze, i temolant
la seva corpora fins al marc d'una
finestra retrada (com en una novel·la,
l'havia amonestat: — Escolti, senyor
Cornell, què no ho veu que això ja
és una mania! Contar aquestes co-
ses a les senyores! Vostè neces-
sita com si digués: Vostè senia.
Perquè no s'entreté amb l'Agricul-
tura?

Aquesta darrera frase del meu Ben-
jamí va escampar-se. I avui mateix,
el «Perquè no s'entreté?» és aplicat
a tot de casos, i basta pronunciar
aquesta consigna entre companys
perquè ens somogui el pit una hil-
laritat d'eglopa, que esgoleixa la per-
spective de l'ombra-sol enraïnada
d'una parra vista d'una finestra es-
tant i ens reflecti al pomu d'ivert de
la rialleta, la vermellor sana de les
fruits sacnades de la mullena i la
soledat del Déu de la ingenuïtat.

El senyor Cornell se'n revenjava de
aquesta franquesa del meu Benjamí;
li retrava què, sense adonar-se'n,
imitava femelles i postures del se-
nyor Vernet, i que això ho feia que
el Sr. Vernet al tenia embadalit. El
meu Benjamí, qui, tot essent sociable
per educació com per cordialitat, no
dixava de tenir les seves vellatats
de singularitat i independència, ferit
en l'amor propi, encara va accentuar
més la companyonia amb el senyor
Vernet, no pas cercant-la, sinó no
defugint-la en cap avinentesa; de la
mateixa manera que els dies després
de les primeres xances que li havia
llançat el senyor Vernet, a propòsit
de la vidueta, abellia més que mai
la conversa i les atencions amb ella.
Perquè, com sovintea a l'edat del
pel moix, hi havia en ell aquella
disposició que tant com suïcitmeia
és una mena de pruja de revolta:
«Com més gran et sapiga, més enve-
ja et faci o més expectació mogui,
encara ho faré més».

PROSES DEL VIURE A SOLIUS, de
Xavier Montsalvatge. — Obra pò-
stuma. — Dedicatòria de Joaquim
Pla, Obnador, Dalmat Carles, Pla,
S. A. — Girona.

«Els aplaques que conté el llibre: un
que és el del títol i l'altre «Vària»,
són dos collarets exquisits de lite-
ratura. El preciosisme, relatiu de
l'estil sembla en part infinit d'alt-
res literatures, però complex amb
un respecte professional i uns
senyals d'intima delicadesa, aro-
ma personal de l'obra d'En Mont-
salvatge, delicadesa i respecte, que
potser el privaven de caure en al-
tan riscós, en el preciosisme o re-
nament literari, que a començos
del segle, sonava molt pels canals
sota els noms de decadent o pervers.

Quan En Montsalvatge, en les se-
ves visions de feminitat dels temps
bíblics, en les seves inspiracions
orientals, ens introduïx en la in-
timitat dels taïems, ho fa amb un
respecte d'artista superior a la mate-
ria i una pietat on cembala surar-hi

qualcom de la digna actitud de Je-
sús davant la pecadora de Magdala.
Llegiu «Rahab», llegiu el cast epita-
lami de David i la vergeta de Su-
nami.

I és que per sota totes les planes
del llibre hi ondula aquell recata-
ment, aquell to greu de la veu d'un
qui estima en silenci. I adhuc quan
el sol·licita (que és sovint), tot co-
que en la naturalesa és llavors, fe-
cundació, copula, el comentari del
literat sembla que purifiqui el tema
de cap lascivia o incitant, per grà-
cia d'aquella delicadesa de l'ànima i
superació de l'artista sobre la ma-
tèria.

Aquestes virtuts de dignitat i res-
pecte, són com unes dots personals
en el preciosisme de l'obra del
company departit.

La casa Dalmat Carles Pla, de Gi-
rona, la Girona que és sencera, casal
d'amistat, ha fet d'aquest llibre una
tasca tipogràfica esquisida. El llibre
surte en edició d'homenatge a des-
peses d'uns amics del company mort, i
amb una dedicatòria fervorosa, de
Joaquim Pla.

POESIA: Rafael Foch i Capdevila; Jo-
sep Miralós.

El cas de desigualtat conjugal en
que la Poesia no s'abandona del tot
al nuvi, deu haver existit sempre.
Avui mateix, el no sé què de «vol-
gut fer» que percebem en l'expressió
d'algunes poesies moderníssimes,
certs casos de prosa ritmada massa ei-
xuta, certs preciosismes o enginyes
en el procediment; molt d'isme» mo-
derníssim, són documents d'aquest
dignem-ne drama de conjugalitat
fallida, on el nuvi s'esforça, fa mè-
rits, per a implantar el seu prestigi
de nuvi de la Poesia, sigui que ella
no se li abandona reciprocament, si-
qui que en el nuvi el desig traspasa
les pròpies possibilitats.

Naturalment que en aquesta ac-
ció del poeta, on l'esforç es fa se-
mpre més o menys visible, hi ha
graus de valua en l'obra, segons els
de la sensibilitat o l'art del nuvi.
Però sempre s'hi enyora la fusió
completa i mútua, ben poc repeti-
da aquí des de Maragall, l'himne
exultant que neix de la Poesia i el
Poeta cantant alhora en l'abrçada
nuvia la joia, d'un abandon igual
i recíproc.

Amb una voluntat honrada, de nu-
vi bondados, i sense vellatats de
modernisme, En Rafael Foch, en els
seus «Poemes de la guerra gran», és
un d'aquells nuvis poetes, qui en
notes, i «clics», perfirats o comen-
tats, vol traduir en vers l'espectacle,
seguit potser sobre els diaris, i que
l'impressiona, el fa indignar o medi-
tar. A moments potser s'hi coneix
l'afany que tot hi capiga, i, sem-
pre amb un deix d'escola antiga de
poques generacions, altres vegades,
per poques que siguin, devé pedes-
tre, com en mig d'una descripció
el·legiaca:

«Tornaren a llurs tasques de nou,
«com si tal cosa»...

Però no deixa d'haver-hi una cer-
ta filosofia didàctica de ciutadà blas-
mador de la guerra, un espuerig
cerebral assats agut en alguns tra-
cats biogràfics d'homies de la guerra,
i moments no vulgars de disposi-
cions per a la balada, potser els mi-
llors les «Cançons de soldat».

En el cas de Josep Miracle, poeta
que encara no deu tenir edat de pen-
dre mulier, i és si per cas com un
festejador de la Poesia, no gosaríem
a usar el símbol del conflicte nuvi-
al.

Prescindim dels seus moments d'es-
clat, d'una ingenuïtat que incomoda
un xic la gent feta que no sapiga
tornar-se humil; prescindim de certs
pensaments poc entenedors. «Justa-
ment et regalava» — d'aquella aigua
que portaves; — que «altra gràcia
l'has posat» (?!), o d'incorreccions
en l'ús gramatical: un «vegen» en-
lloc de «veieu», o aquell «o som no-
altres «qui va» an ell... Tot això,
segons el punt de mira, petites qües-
tions. En el poeta que comença hi
ha un misteri respectable d'esdeve-
nidor.

En «De l'encís dels dos amors»,
d'En Miracle, se'n hi fa gairebé
sensible un daler del respir, una vo-
luntat d'ordre que es demostra tant
en el títol com en la repartició de
les peces del llibre, com en la dedi-

catoria simpàtica d'un afecte de col-
lectivitat. Aquesta gimnàstica respira-
tòria transcendental és molt preu-
ble. Potser en aquest joie no hi hagi
el poeta de demà i què... Hi ha
tanmateix el moviment cap a la vi-
da, el procés incipient de la «cosa
amorfa cap a la forma» i primer hor-
rador, si no del Poeta de demà, del Ge-
neral de Banca, de l'Enginyer, de
l'Herol social de demà.

GUIA PRÀCTICA DE LOS REGIME-
NES ALIMENTICIOS. Del Dr. José
Calicó. — Editorial Cervantes.

El curiós o el necessitat troben, de-
tallat i explicat en aquests fulls, el
règim d'alimentació, amb les absti-
nències correlatives, convenient a les
principals dolències que arrosseguem
pel món. El doctor Calicó diu que,
sobretot per a certes malalties, la
cuina ha vençut el laboratori de
farmàcia. Dispeptics, diabètics, artri-
tics, anèmics, nefrítics, hi trobaran
els seus quatre àpats reglamentats
del matge, i sabran de cada grup
d'aliments els indicats i els vedats, i
en algun cas la quantitat que poden
pendre'n, segons cada dolència.

També hi ha receptes de cuina i de
reposteria, al mateix fi. En aquest
punt, no-res-menys, ja sabem que
no hi ha coquesa, ni coc, ni mes-
tressa que no es vantin de posseir
ells el darrer secret, del qual no n'hi
ha res escrit, i que fa que posin es-
mena a les receptes, per tal que ells
ho fan de l'única manera bona.
Prescindint d'això, el llibre del doctor
Calicó serà bona companyia dels pa-
cients, i dels sans per a evitar certs
riscos enutjosos de l'economia física.

Josep LLEONART

«Sant Ignasi de
Loyola, fundador
de la Companyia
de Jesús»

Aquest és el títol del llibre darrer
que ens ha donat la ploma del P. Ig-
nasi Casanovas, jesuïta. L'ocasió d'es-
criure'l ha estat ben oportuna. La nit
del 24 al 25 del mes de març de 1522,
Ignasi de Loyola penjà la seva espa-
sa en l'altar de la Mare de Déu del
Montserrat, entrant de pelegrí a Man-
resa el dia 25. Fa, doncs, d'aquest fet
quatre cents anys. El dia 12 de març
de 1622, el Sant Pare Gregori XV el
va canonitzar juntament amb Sant
Felip Neri, Santa Teresa de Jesús,
Sant Francesc Xavier i Sant Isidre
Llaurador. D'aquesta glorificació fa,
doncs, tres centúries.

En celebració d'aquest doble cente-
nari, l'eximí escriptor català, P. Ig-
nasi Casanovas, ens en fa un valuós
recordatori, publicant el llibre es-
mentat.

Qui cregués que el tal llibre és una
història d'un Sant, com tantes altres,
aniria equivocat. Més que una his-
tòria, és un estudi psicològic i moral
de l'ànima de Sant Ignasi, realitzat
amb tota la pietat filial d'un jesuïta
que dui el mateix nom del Sant. És,
doncs, un llibre fonament meditat i
que, demés, estimula la meditació del
lector.

La preocupació constant de l'escrip-
tor és indagar què pensa i què vol
Sant Ignasi en cada època de la se-
va vida i quines influències perfuma-
dores va exercir la divina gràcia en
aquell pensar i voler.

I aquest delit de l'autor fa que el
llibre sia singularment interessant.

Vull esmentar, d'una manera espe-
cial, la part segona que porta el tí-
tol de «transformació espiritual» i que,
prenent al Sant en el primer impuls
de conversió a Loyola (juny de 1521)
i seguint-lo en la seva estada a Mont-
serrat, Manresa, Barcelona i altres
ciutats d'Espanya, França i Itàlia, el
deixà a Roma en novembre de 1537.

Tota aquesta part del llibre és una
pura filigrana brodada per un gran
maestre espiritual.

L'autor, fent ús de diverses fonts
històriques, dona la preferència a l'au-
tobiografia que deixà Sant Ignasi al
P. Lluís González de Càmar a in-
stàncies del P. Jeroni Nadal.

Aquesta biografia forma, com si di-
guéssim, la carcassa del llibre, l'allu-
ny de capcloses hipòtesis templado-

res i li dona un aire encisador de sin-
ceritat i veritat.

El P. Casanovas ens ensenyarà, en
el seu llibre, que és un bon jesuïta,
però jesuïta català, qui vol guar una
llaçada de simpatia entre Sant Igna-
si amb la seva Companyia i la ter-
ra catalana. Amb quina complença
afirma que la Companyia de Jesús de
concepció i arrel és catalana!

Amb quina santa picardia i amb
quina íntima fruïció el P. Casanovas
marisa amb aquest «leid-motiv» tot
el seu llibre!

Sant Ignasi, havent viscut a Man-
resa deu mesos, i més de dos anys a
Barcelona, té amics a la nostra ter-
ra, parla català i el mateix llibre
dels «exercicis» té paraules i expres-
sions encomanades de la nostra parla.
La Companyia de Jesús, de concep-
ció i arrel catalanes, arriba a tenir
dotze col·legis a Catalunya i va con-
traure parentiu espiritual amb ella,
no solament per Sant Ignasi, sinó
demés, per Sant Francesc de Borja,
Sant Pere Claver i altres.

El gloriós Consell de Barcelona in-
sta al Concili de Tarragona i aquest
al Sant Pare Climent VIII la canonit-
zació de Sant Ignasi.

«I hem d'aprofitar—diu el P. Casa-
novas—els grans centenaris d'aquest
any, per a renovar aquesta correntia
d'amor entre el poble català i Sant
Ignasi de Loyola, i a tal fi va orde-
nat aquest llibre ple d'amor a un i
altre».

Amén. Amén.

JAUME RAVENTOS

Homenatge
al P. Antoni Maria de Barcelona

UN BELL LLIBRE

Definitivament ha sortit el llibre
del P. Antoni Maria de Barcelona:
«El sentiment franciscà de la Passió
de Nostre Senyor Jesucrist», en edi-
ció d'homenatge a l'il·lustre ca-
putí.

Es un bell llibre; aquest, que un
aplec d'intel·lectuals sabadellencs
acaben d'oferir-nos, estampat amb
aquella cura que acostumen fer-ho
les impremtes d'aquella ciutat i ben
apropiat per a aquest temps qua-
resmal.

Conté aquest dolc tractat de la
Passió uns apèndixs, amb escrits
autèntics de Sant Francesc, traduïts
i glossats pel mateix docte religiós,
i va ornamentat amb boixos molt es-
caients de l'artista mossèn Manuel
Riba.

S'ha fet d'aquest llibre un tiratge
de dos cents exemplars, destinats a
la venda.

A Sant Ignasi, nostre

Contrit de les faèccies, baldat
el cos amb deixos de la lluita,
de la terra pairal preneu fuita
camí de Montserrat.

I el malengruny de l'esperit espars,
el corcò del pecats i llur basarda
morien en una pau d'aquella tarda
catalana de Març.

Reengendrat per el penediment
dins l'escalí del cenubi que us ampara,
la nostra Mare ara la vostra Mare
pel nou infantament.

Dessota el sac que abriga el cos malait
odorant com la flaire bosquetana
del romani, l'ànima catalana
té un fort tremp de penyal.

I passant jorne i terres allà d'enllà,
ardit, sense urc guerrier i sense espasa,
n'ens sou estrany perquè us trobem
de casa.

Sant Ignasi germà.

JOHN PUNTI I COLLELL, Prov.

Esdeveniment editorial

Els clàssics grecs i llatins en català

ALTA CULTURA

La notícia de la imminent incorporació metoditzada i completa de tots els clàssics grecs i llatins, traduïts al català directament de l'original per escriptors catalans de reconeguda solvència literària i científica, significa l'anunci d'un magnífic esdeveniment, la influència del qual pot ésser decisiva per a la cultura catalana.

Aquesta empresa constituirà el fet literari més transcendental que s'hagi produït en tot el Renaixement català. El desenvolupament de la personalitat catalana s'escatena en ple romanticisme; el subjectivisme romàntic fou el més poderós revulsiu del nostre esperit nacional. Però justament perquè la reacció nacionalista tenia aquesta arrel sentimental i lírica, instintivament de primer anàlisi es girà la vista envers els segles de la nostra grandesa, cercant el punt d'inserció històrica prescindint del fet del Renaixement i de la seva vivificant influència.

El Renaixement intentà el reviscolament de tota l'antiguitat: les arts, les lletres, les ciències, la filosofia i fins les institucions.

El Renaixement s'esforçà a treure de les creacions i especialment de les literatures antigues, els elements de la cultura general, els mitjans de formar els esperits, que d'aleshores ençà són esdevinguts el fons comú de l'educació sòlida entre els pobles de la nostra raça. Els moderns n'han tret fecundes inspiracions per a llurs propies obres artístiques i literàries: la cultura antiga, a partir d'aquest fet ha estat el contrapès que ha mantingut sempre aplomat l'esperit del món.

L'HORA DEL RENAISSANCE

Per una llei de causalitat històrica la nostra literatura no ha pogut gaudir d'aquest benefici lastre que l'hauria mantinguda en segur equilibri malgrat tots els trontolls. A l'hora que la influència del Renaixement envaïa la península Ibèrica, començava el minvant de la nostra personalitat política. Els esperits cultes que haurien pogut injectar a les nostres lletres la saba renovadora, atrets pel miratge d'una grandesa que s'iniciava ponent enllà de les nostres fronteres, aportaven el pols d'or d'Itàlia, terres enflorides d'Espanya, i mentre allí es preparava l'eclosió d'una literatura abastegadora, a Catalunya emmudien postes i literats, deixant al poble humil la cura de conservar l'idioma. Allí, les universitats, els convents, els palaus, eren vergers propis a totes les activitats literàries; una mena de frenesí de saber s'apoderà dels esperits, talment que es donà el cas que homes com el marquès de Denia, a seixanta anys comencessin d'estudiar el llatí; en canvi a Catalunya, segons s'anava perdent l'alè polític, l'atonia espiritual es feia cada vegada més aguda, fins oblidar la passada grandesa de les nostres lletres.

LA FUNDACIÓ BERNAT METGE

Catalunya, però, després d'aquest llarg eclipsi de la seva personalitat, s'ha recobrat definitivament, i se sent posseïda d'un sagrat daler de perfecció en tots els ordres, i s'adona que a la seva literatura li manca el nodriment clàssic i avui, amb la Fundació Bernat Metge, es disposa a realitzar aquesta obra espiritualment i patriòticament benefactora.

Fins ara s'havien fet treballs isolats; tots, qui més qui menys, ens hem fet una cultura clàssica valent-nos de traduccions i edicions estrangeres, les quals, potser més que acostar-nos als clàssics, ens n'allunyaven, donades les dificultats i els descoloriments que forçosament havien d'oportunar-se amb la intervenció de tants intermediaris entre l'original i el lector català.

Un dels objectius d'aquesta benemèrita empresa és establir tots aquests obstacles, posant les obres cabdals de l'antiguitat a l'abast de la intel·ligència i de la sensibilitat catalana, mitjançant traduccions directes en el nostre idioma, solidament autoritzades i cuidadosament controlades, publicades segons un pla racionalment ordenat, per tal que l'edició formi un cos, i que a la unitat

espiritual del contingut correspongui una unitat material.

MAGNITUD DE L'EMPRESA

Cal només tenir un concepte rudimentari de la literatura antiga per a comprendre la vastedat d'aquest projecte, i l'hebreu esment de la perseverança, de l'entusiasme i del seny que la seva realització exigeix dels que en tinguin la responsabilitat i l'honor de la direcció.

Ningú millor que el que positivament és l'ànima d'aquest projecte per donar-nos detalls interessants respecte del pla establert i el criteri orientador d'aquesta magna sèrie de publicacions. Per això ens dirigirem al nostre bon amic, el notable escriptor En Joan Estelrich, a la intel·ligència i laboriositat del qual s'ha confiat aquesta missió tan delicada, perquè ens il·lustrés respecte d'aquests interessants particulars.

L'Estelrich, amb la seva càlida abundància verbal, tan suggestiva, ens parlà largament i amb íntim entusiasme de l'empresa que se li ha encomanat. Ens deia: No cerquem la resurrecció de les idees antigues, sinó la preservació contra les il·lusions modernes; l'humanisme com a gust i estudi de les valors eternes. Aquesta edició és tant més necessària ja que els clàssics no són per llegir a les biblioteques públiques o als Ateneus, sinó tranquil·lament, en el silenci de la pròpia cambra d'estudi, per l'emoció dels grans autors res no escapa tant com la calma i la intimitat. Però nosaltres —afegia— no volem suscitar solament un plaer fugitiu o facilitar models per a la imitació. No; volem que al costat de l'humanista vingui el filòsof, que després de l'interès artístic o literari vingui l'interès científic; que les nostres edicions siguin el punt de partida per a recerques extenses sobre la llengua, la literatura, la filosofia, les institucions, la vida pública i familiar dels grecs i dels romans. Aquests estudis són el complement necessari per a penetrar dins la intimitat d'un Plató de Cícero, de Plutarc i de Seneca, de la mateixa manera que cal l'arqueologia per a posseir plenament la història de l'art antic. Així —completava el seu pensament el nostre amic— nosaltres allarguem el sentit donat comunament a la denominació de clàssics, incloent a la sèrie de publicacions els principals autors cristians dels primers segles. Gregori de Nàziànz, Joan Crisòstom, posseïm per cas, no figuren dignament al costat dels grans oradors pagans? De Lactanci no s'ha dit, amb justícia, que era el Cícero cristià? Les Confessions de Sant Agustí, les Poètiques de Prudenci, els himnes de Sant Ambrós, no són veritables obres literàries, per ventura?

METODE CRÍTIC DE LES EDICIONS

En preguntar-li concretament respecte el criteri que orientaria aquestes aportacions ens dignà: —Paul Mazon ha dit que no hi ha res tan subjectiu com una edició; nosaltres, però, les volem ben objectives; el text d'un autor no pot abandonar-se a l'esperit particular de tal o tal comentari. Ens proposem d'usar la sobrietat i la seguretat de mètode crític que fou en altre temps, i ha estat sempre, una de les característiques més belles del geni llatí. Es procurarà, amb la màxima aproximació, reconduir el text a la seva líl·lo genuïna. Per això s'anirà a les fonts més sistemàtiques: l'adopció d'un text suposarà la seva comprensió perfecta. Les decisions s'autoritzaran en la tria assenyada entre les conjectures més probables, i no s'alterarà res per atzar o arbitrariament. Es prescindirà, doncs, dels fragments isolats, de les obres apòcrifes i de les merament tècniques, acceptant-se només aquells fragments que enclopin un sentit complet.

En general, i majorment al principi, es donarà preferència a les grans obres intances i planes de vida. Tot i ésser elementals aquestes edicions, posseïran certa autoritat científica, i com que no es destinen exclusivament als savis, sinó a la generalitat dels estudiants i lectors, resultaran suficients, encara que no siguin prouament científiques ni feixugament

erudites. Cal tenir present que llur objecte és facilitar la lectura de les grans obres clàssiques. El que es farà serà incorporar-hi fàcilment l'obra dels crítics anteriors, com un resum; però el text que en resultarà i la traducció que s'hi fonamentarà no hauran de donar sistemàticament només que un sentit a cada passatge.

EL SENTIT DE LES TRADUCCIONS

—Així, doncs, les traduccions...?

—Les nostres traduccions hauran de servir per a facilitar la intel·ligència del text antic, permetent alhora als que no poden anar directament a l'original, d'entreveure i sentir allò que constitueix avui encara llur fressor i llur encís tant com sigui possible: en això, no obstant, les esperances habitualment sempre van més lluny que la realitat. Però hem de fer tot el que estigui a la nostra mà per a donar-nos la sensació que ens atensem materialment a l'autor, imaginant-nos que ens posem en el seu lloc, condició única per a comprendre'l. Perquè no basta substituir simplement un text antic per un de català que ens apropiem, com si aquest fos l'únic, sinó que cal que el text català ens doni una idea, la més exacta possible, del que és el text antic. Solament així, amb un gran esforç, es pot dissenyar relativament l'efecte de les equivalències insuficients i de la diversitat de significació dels mots entre les llengües antigues i la nostra moderna. Hem de posar el màxim interès que les nostres traduccions s'allunyïn del text i esgarrin, en lloc d'acompanyar. L'ideal en aquest sentit és que mitjançant la traducció, arribem a pensar exactament el que pensava l'autor antic, altrament és molt difícil comprendre'l i molt més sentir plenament el que podria fer-nos sentir.

Després d'una petita pausa, el nostre amic reprengué la seva explicació, aclarint el seu pensament amb aquestes paraules: —Per nosaltres, el traductor ha d'ajudar als lectors a comprendre, demostrant, però, que ell ha comprès primer. Així, posarà, no per cada mot, sinó per cada expressió, l'equivalent català més pròxim, de manera que en conjunt la traducció resulti com una mena de comentari seguit. Bé sabem que els poetes grecs i llatins són prouament inimitables, sobretot a les llengües modernes, ja acadèmiques i rígides. La nostra però, es troba en un cert estat de maleabilitat inicial que li permet d'acostar-se a una llengua com la dels poetes grecs, a voltes altívola i a voltes familiar, rublerta d'imatges, desdenyosa de l'encarcarament sintàctic, rica de neologismes ardits i d'impropietats genials. En aquest sentit, el català té un coeficient d'adaptabilitat superior a la prosa francesa moderna. El que no podrà obtenir-se, en canvi, amb la nostra prosa moderna, és la varietat expressiva dels ritmes lírics, això prescindint de primer anàlisi de l'encís, ja escau per sempre, de la música i de la dansa. En aquest punt caldrà que el lector aporti la seva facultat imaginativa, perquè a través de les nostres traduccions entri i es presenti les colors del model antic.

LA TASCA DEL TRADUCTOR

—Tasca àrdua i plena de responsabilitat per al traductor.

—Certament —ens replicà l'Estelrich— l'acomodació dels autors antics al català modern és una obra magna per als nostres literats i filòlegs. Però trobant-se el català en plena replemació com a instrument literari, posseïnt encara l'acuitat dels orígens, el traductor gaudirà d'una matèria més d'òcil de la que tindrà havent de manejar qualsevol altra llengua cristallitzada del tot. Aquesta major llibertat vol dir, però, major responsabilitat, per no caure en el perill de forjar un instrument arbitrari, tota vegada que no disposa d'una tradició literària i ha de moure's sense el control d'una severa vigilància acadèmica. Per això convindrà que el traductor s'inspire en la llengua viva i corrent, assimilant-se les idees de l'autor antic a base del català d'avui, utilitzant els arcaïsmes i els neologismes, solament en casos imprevedibles, o quan la necessitat justifi-

qui la rehabilitació d'una expressió desueta. Per a donar totes les garanties imaginables a la tasca dels traductors, aquesta serà sotmesa a la competència de les nostres autoritats màximes en literatura i filologia, les quals faran la revisió definitiva del text català, amb la qual cosa, podrem obtenir la màxima equivalència, sense l'enfarcit d'una erudició aturdora, que molt sovint converteix el llibre en un company indesitjable.

EL PLA GENERAL DE LES PUBLICACIONS

—I el pla general de les publicacions?

—Es començarà per dues grans col·leccions: grega i llatina. Després estudiarem altres dues col·leccions: una de les obres cabdals de la literatura oriental; l'altra de les obres eminentes de les literatures modernes. El tipus de les edicions serà un text, acompanyat d'introducció i comentari general, amb la traducció catalana davant del text. També s'editarà la traducció separatament del text, i possiblement també el text i el sol per a ús dels professors i alumnes de totes les universitats hispano-americanes, obligats a servir-se a l'aula d'edicions angleses, franceses o alemanyes. Això és capitalíssim. Actualment aquesta empresa editorial donarà, per primera vegada els països hispànics una edició completa d'Homèr, en el text original. Això constitueix una nova prova de la capitalitat editorial de Barcelona, entre tots els països hispano-americanos. De primer es publicaran textos veritablesment clàssics i principals; després vindran els d'ordre secundari, prescindint dels d'ordre inferior o purament tècnics o científics. Plató, per exemple, hi serà tot Aristòtil, però, en la primera tria només hi serà amb els seus tractats principals. Pel que toca a les obres científiques, solament hi figuraran en el cas que es volgués editar una col·lecció complementària. Les traduccions, tant de vers com de prosa, seran en prosa literal. No entrem en el nostre pla les traduccions poètiques ni tampoc els comentaris extensos ni els estudis filològics detallats. Això, que podria constituir un complement a la publicació, es deixa com una perspectiva (la realització de la qual creiem que avui seria prematura a Catalunya).

LA DISPOSICIÓ DELS VOLUMS

—La disposició dels volums, com serà?

—Els imaginem així: Introducció i comentari general (l'autor, el seu temps, les seves obres, el seu gènere literari); aquest comentari només anirà en el primer volum de cada autor. Com exemple: filosofia de Sócrates, com a prefaça a Plató; Teatre grec, com a prefaça d'Aristòfan, etc. Se donarà, exposició o resum (lletres petites), de cada obra o fragment. Respecte de l'ordre formal hem resolt el següent: A la dreta, el text original amb notes brevíssimes de les variants decisives; davant, per davant, a l'esquerra, la traducció catalana amb notes breus sobre els passatges que calguin. La numeració se-

rà la mateixa a les dues pàgines encarades. Al final de cada autor (o més volums) un índex general, i en certs casos apèndix, estudis i comentaris especials, llista de noms propis, glosaris, etcètera. Els volums, uns amb altres, seran de 255 pàgines.

—A quina raó obeeix aquesta disposició?

—Senzilla. El comentari preliminar i expostiu té per objecte donar idea completa del text, esclarir les possibles obscuritats i treure'n els ensenyaments que conté. L'ideal és un comentari de conjunt, que faciliti una comprensió segura i fina del text, especialment dels passatges difícils. Els comentaris consistiran en resums històrics sobre el text, l'autor, la data, el contingut de l'obra, fets o teories que hi són exposats, origen i autors que les han tramessos, fonts, etcètera, i per a alguns autors un comentari geogràfic. Altrament també s'hi faran remarques literàries, manera de coordinar els fets i les idees que s'hi exposen. L'estil, etc., i remarques gramaticals, formes rares, dels mots, dels temps, mètrica, mena de versos i altres particularitats formals.

ELS COL·LABORADORS

—Les col·laboracions?

—Comptem amb la de totes les personalitats literàries i filològiques més il·lustres i eminentes de Catalunya; hi ha feina llarga per a tots. Penseu que la col·lecció completa sumaria 300 volums; hi ha tasca per a molts anys. Per de moment podem anunciar que mossèn Llorenç Riber traduirà Ciceró; En Gabriel Alomar, Horaci; mossèn Lluís Carreras, Epíctet; En Lluís Segalà, l'Iliada; En Nicolau d'Oliver, Menandre; Joan Creixell, Plató; En M. Montoliu, Cornèlius Nepos; En Ferran i Mayoral, els Presocràtics; En Joaquim Balcells, Lucrèci; En J. M. Sagarra, Catel; En M. Ferran, Tàcit, etc., completant la col·lecció amb obres de Teatre, Oratòria, Poesia, Història i altres; la traducció de les quals s'encomandarà a reconeguts prestigis literaris de la nostra terra.

La revisió dels textos i de les traduccions anirà a càrrec dels senyors Lluís Segalà i J. Balcells, professors de la Universitat; En Lluís Nicolau d'Oliver, En Pompeu Fabra i En Gabriel Alomar, de l'Institut; G. Dweishawers, del Seminari de Psicologia, i el canonge Llobera.

Aquestes manifestacions del nostre amic Estelrich estalvien els comentaris. La publicació d'un cos editorial de la màxima i de la magnitud del que s'anuncia, únic en la història bibliogràfica espanyola, al qual aporten el seu entusiasme i la seva cooperació els nostres directores polítics i les més significades personalitats del nostre món intel·lectual, demostra la imminència de la plenitud espiritual de Catalunya; la realització d'aquesta empresa ens classificarà en lloc eminent en el moviment literari del món i ens donarà dret a la intimitat de les cultures modernes més elevades.

G. CAPDEVILA

La Creu Blava

La ponència formada de socs fundadors i antics de l'Associació Humanitària La Creu Blava ha donat per llesta la constitució definitiva de la Nova Associació de Caritat Creu Blava. Tenen l'estatge social a la Ronda de Sant Pau, 36, baixos.

L'objecte de la institució és el mateix de les seves predecessores: Don de Maig i La Caritat.

La Creu Blava tindrà en el seu estatge social un dispensari públic completament gratuït, en el qual visitaran els doctors que en la dissolta Associació Humanitària La Caritat. Farà repartiments de bons de pau, carn i arros als necessitats, prèvia investigació domiciliària, i efectuarà completament gratuït els trasllats de malalts pobres de domicili a domicili i a clíniques i hospitals o vice-versa.

Ej Consell Directiu elegit en assem-

bles per a portar a efecte tan alta fins, està constituït en la següent forma:

President, doctor Adolf Palomar de la Torre; vice-president primer, doctor En Frederic Alvarez Gilarranz; vice-president segon, doctor Antoni Vilanova Bruich; secretari, don Francesc Alvarez Crdoba; vice-secretari, don Josep Marçó Pimental; tresorer, don Antoni Vilanova Carbonell; vice-tresorer, Francesc Barriolomé del Pino; comptador, don Milán de la C. Capdevila; director del magatzem, don Salvador Gordó; vocals, don Ramon Grau Noguero, don Prudenci Pueyo, don Ramon Olivella i don Feliu Chassignat.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes replicades la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el més petit cas) d'avaluar degudament els originals.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

El fons del desacord franco-anglès

Els diaris de Londres i de París han publicat i comentat suats documents diplomàtics de l'any 1919, relatius a les condicions de pau que havien d'imposar-se a Alemanya. Malgrat de tractar-se de coses d'ara fa tres anys, els documents al·ludits conserven tot l'interès i tota l'actualitat. Es tracta, en efecte, de l'oposició bàsica entre les dues polítiques, la francesa i la britànica, davant l'Alemanya vençuda.

En el mes de març de l'any 1919, Mr. Lloyd George remeté a monsieur Clemenceau una Memòria en la qual exposava els seus punts de vista respecte a les condicions de pau. El primer ministre anglès insistia sobre la conveniència de no imposar als vençuts condicions massa dures i indicava particularment que calia fer-los concessions en la qüestió de les noves fronteres que havien d'assenyalar-se a Alemanya.

La contesta de M. Clemenceau a la Memòria de Mr. Lloyd George mostrava amb una precisió insuperable la divergència fonamental d'orientacions. El cap del Govern francès feia remarcar que Anglaterra havia imposat condicions duríssimes i inflexibles a Alemanya en tot allò que interessa directament a la polyança britànica. Havia privat a Alemanya de totes les seves colònies. Havia exigit el lliurament de tota la flota de guerra d'Alemanya. Havia exigit així mateix el lliurament d'una gran part de la flota comercial. Havia exclòs la indústria alemanya dels mercats exteriors. En tot això el Govern anglès no havia admès concessions ni transaccions.

Al contrari: en tractar-se d'allò que interessa més especialment els pobles continentals, la Gran Bretanya es mostrava generosa. Volia fer concessions de caràcter territorial, a despeses de França, de Polònia, de Txecoslovàquia. I M. Clemenceau venia a preguntar a Mr. Lloyd George: «Per què no endolciu les condicions de pau respecte a les colònies, i a la marina de guerra i de comerç d'Alemanya?»

Aquesta oposició, no ja entre les concepcions polítiques dels dos Governos, sinó entre els interessos primordials dels dos pobles, perdura encara, i és la causa profunda de les contínues desavinences que pertorben les relacions entre els dos gran Estats de l'Europa occidental.

A. ROVIRA I VIRGILI

Balfour, par d'Anglaterra

París, 29. — Comunicuen de Londres a «Le Journal» que segons s'assegura el rei Jordi V té la intenció de conferir el títol de par d'Anglaterra a sir Arthur Balfour en recompensa als serveis prestats durant la Conferència de Washington i en premi a la tasca de 50 anys de vida política. — Havas.

Alemanya i els EE. UU.

París, 29. — Comunicuen de Washington que als centres polítics s'assegura que els Estats Units es proposen concertar amb Alemanya un nou tractat relatiu al pagament de les reparacions. — Havas.

La Conferència sanitària de Varsòvia

Varsòvia, 29. — Ha terminat la Conferència sanitària. A la sessió de clausura s'ha aprovat un informe que serà tramès a la Conferència de Gènova, posant de manifest el perill d'epidèmia a que està exposada l'Europa central.

L'informe conté un conveni sanitari signat per les nacions que fan part a la Conferència. Segons aquest informe els delegats de la Conferència sanitària creuen que per a combatre aquesta calamitat és precis disposar d'una quantitat d'un milió i mig de lliures esterilines. — Havas.

Els reis de Suècia i Romania a Bèlgica.

París, 29. — Telegrafien de Brussel·les a «Le Journal» que els reis de Suècia i Romania arribaran aviat a Bèlgica per a passar una curta temporada a l'esmentat país.

Els dos sobirans vindran després a París, si bé llur visita no tindrà caràcter oficial. — Havas.

La insurrecció del Rand

El Cap, 29. — La Cambra de la Unió Sud-africana ha aprovat en primera lectura el bill relatiu al recent moviment insurreccional del Rand. — Havas.

A la Cambra francesa

París, 29. — Després d'un extens discurs del ministre de la Guerra i d'una enèrgica intervenció del President del Consell, ha quedat rebutjada per 405 vots contra 157, una proposició demanant que es prengui en consideració el projecte de llei presentat pel senyor Luncourt, socialista, sobre el reclutament de l'exèrcit. En el dit avantprojecte es demanava que quedés reduïda a vuit mesos la durada del temps de permanència a files. — Havas.

Atemptat a Berlín contra Miliukoff

Berlín, 29. — Amb motiu de l'atemptat comès contra l'ex-ministre rus senyor Miliukoff, s'han practicat en data recent dues detencions que es consideren molt importants.

El principal inculpat és el tinent Schalky i en segon terme el tinent Krack, oficials que durant el règim tsarista pertanyien a un regiment de Guardies de Petrograd. — Havas.

Berlín, 29. — El complís del tinent Schalky Krok, en la temptativa d'assassinat dirigida contra l'ex-ministre rus senyor Miliukoff, s'anomena Naborsky.

També fou tinent de l'exèrcit rus, i residia a Múnic.

Interrogat pel Jutge instructor, ha confirmat la declaració de Schalky, o sigui, que ambdós vingueren a Berlín amb el decidit propòsit de matar a Miliukoff.

Naborsky ha afirmat que considerava un deure seu donar mort a l'ex-ministre tsarista.

Entre els ferits figuren un amic del senyor Miliukoff, al qual resultà amb un tret al pit; el doctor Assan, de Petrograd, i el senyor R. Reichel, industrial rus, que presenta dues ferides greus.

El periodista rus senyor Kaminska, h'asofert una ferida greu en un peu, i un altre periodista revolucionari també està ferit de gravetat.

El senyor Miliukoff degué la seva salvació al mateix pànic que es va apoderar del públic, en sentir els primers trets, puix fou tirat a terra per les persones que fugien. — Havas.

Lloyd George i el Parlament

Londres, 29. — Als cirkels polítics s'anuncia que en el seu discurs pròxim, el qual és esperat amb viu interès, Mr. Lloyd George presentarà a la Cambra dels Comuns un projecte de resolució relatiu a la política que la delegació anglesa ha de seguir a Gènova. — Havas.

La situació a Fiume

Roma, 29. — Comunicuen de Fiume que la gendarmeria ha detingut diverses persones com a represàlia i relin per altres detencions que per la part contrària han estat practicades últimament. — Havas.

El viatge del príncep de Gales.

Port Swettenham (Estats federats de la Malàisia), 29. — Ha arribat el príncep de Gales essent rebut per les autoritats i aclamat per la multitud. — Havas.

Obrers anglesos sense feina

Londres, 29. — Segons les darreres estadístiques, el nombre d'obrers parats era el dia 15 del corrent d'un milió 762 076, o sigui un augment de 192.399, des del primer d'any. — Havas.

Imminència d'una nova guerra civil a Xina.

Pequin, 29. — Els importants moviments de tropes que fa alguns dies es venen observant fan creure la imminència d'una nova guerra civil entre els partidaris del reformador Sun-Yat-Sen i els dels generals Hupey-Hunan i Fu-Fon. — Havas.

Les víctimes de l'Església de Sant Gervasi

París, 30. — Com es recordarà, el dia del Divendres Sant de l'any 1918 i malgrat la mena d'armistici operant entre els bel·ligerents, Alemanya enviava els seus avions damunt París, i una bomba queia a l'església de Sant Gervasi durant una ofícia religiosa, causant nombroses víctimes.

Ahí fou inaugurat en la dita església un monument commemoratiu de l'esmentat esdeveniment, presidint l'acte el cardenal arquebisbe de París, l'esposa del president de la República, els ambaixadors dels Estats Units i Bèlgica i el ministre de Suïssa, i assistint-hi altres nombroses personalitats. — Havas.

Periòdic assaltat a Dublín

Dublín, 30. — Un grup d'homos armats penetrà ahir a les oficines del «Freemans Journal», i després de fer sortir els funcionaris que hi treballaven, destruïren les màquines i calaren foc a l'edifici.

Aquest pogué ésser aviat extingit. — Havas.

Al Senat francès

París, 29. — Ahir a la tarda el Senat va decidir reunir-se en comitè secret, amb el fi d'escoltar les anunciades manifestacions que havia de realitzar l'ex-ministre de Finances, senyor Marsal.

La sessió pública quedà suspesa a les cinc i vint-i-cinc minuts, evacuant-se les tribunes.

A tres quarts de cinc va començar la sessió secreta, que durà mitja hora.

Després es va reprendre la sessió pública, concedint-se la paraula al senyor Dausset. Davant l'extensió del discurs pronunciat pel dit senyor, la sessió es va suspendre fins avui al matí. — Havas.

París, 29. — Davant del Senat, reunit en comitè secret, ha formulat l'ex-ministre de Finances les següents manifestacions sobre les declaracions de Spa.

Comença recordant la proposició prevista entre els aliats per al repartiment del carbó que havia de lliurar Alemanya.

Davant l'incompliment per part de la dita potència, el Govern francès examina l'eventualitat d'una ocupació militar de la conca del Ruhr, per les tropes aliades.

Immediatament, l'aleshores president del Consell de ministres, senyor Millerand, topà amb l'oposició de la Gran Bretanya: Lloyd George amenaçà amb trancar tota aliança i donar compte a la Cambra dels Comuns de la divergència sorgida en la discussió.

Al dia següent, el primer ministre francès senyor Millerand, declarà que mantenia el seu punt de vista, i que, per tant, l'ocupació eventual seria portada a cap, només per França, si fos precis.

Davant aquesta enèrgica actitud, Lloyd George s'avingué a declarar que l'ocupació eventual seria realitzada per tropes angleses i franceses, però es imposar determinades condicions, de les quals, la principal era que el pagament del carbó alemany s'efectués al preu corrent del mercat britànic.

El president del Consell de ministres francès posà aleshores de relleu que amb l'aplicació d'aquesta tarifa, França resultaria pagadora d'una part dels impostos anglesos.

Lloyd George mantenia en aquesta qüestió el seu punt de vista i el senyor Millerand no volia abandonar el seu, en defensa dels interessos del consumidor francès.

Vingué a desfer la incompatibilitat la proposició del comte de Starza, el qual digné que la diferència que resultés en excés per al preu del carbó alemany podria considerar-se com a un anticip fet a Alemanya.

I així es va salvar la qüestió. El discurs del senyor Marsal ha estat escoltat amb gran atenció per tots els membres de la Cambra. — Havas.

La frontera entre Colòmbia i Venezuela

Bogotà, 30. — El ministre de Negocis estrangers ha declarat que la sentència arbitral dictada per Suïssa en el conflicte plantejat entre Colòmbia i Venezuela per qüestions de frontera, no ha estat a favor de Colòmbia. — Havas.

Els delegats alemanys de la Conferència de Gènova

París, 30. — Comunicuen de Berlín al «Petit Parisien» que han quedat nomenats delegats alemanys per a la Conferència de Gènova els senyors Erklen, Estegewerd i Wissel. — Havas.

Basílica cremada al Canadà

Quebec, 30. — Un violent incendi ha destruït la Basílica de Santa Anna, de Besupre, molt celebrada pels romatges que hi acudien tots els anys, no solament del país, sinó també de l'estranger.

Mercès a grans esforços s'ha pogut salvar intacta la imatge de Santa Anna, a la qual atribueixen els seus devots nombrosos miracles. — Havas.

Banquet de gala a Roma

Roma, 30. — Ahir al vespre es va celebrar un gran banquet de gala diplomàtic, al qual assistiren els sobirans de Bèlgica i Itàlia, els prínceps i els membres del Cos diplomàtic acreditat a Roma. — Havas.

Els soviets i Europa

París, 30. — Telegrafien de Moscou que Txixerin ha declarat que la delegació russa a la Conferència de Gènova defensarà els principis econòmics dels soviets, encara que podrà fer certes concessions al capitalisme estranger.

Txixerin ha anunciat demés que el reconeixement «de jure» del Govern dels soviets era condició indispensable per arribar a un acord amb els altres governs. — Havas.

Desordres a Irlanda

Londres, 30. — Continuen rebent-se comunicats donant compte que continua essent greu la situació d'Irlanda.

Diversos destacaments de tropes de l'Estat lliure d'Irlanda travessaren la frontera de l'Ulster per Bolcoo, fent presoners 15 gendarmes.

Altres grups de guerrillers irlandesos va fer descarrillar, prop de l'estació de Wellington, un tren de mercaderies, calant foc a nou vagons, els quals foren destruïts per les flames.

Els guerrillers destruïren altre tren de mercaderies cremant tot el material.

Alguns individus pertanyents a l'Església protestant han estat morts a trets de revòlver.

Tres subjectes, proveïts de revòlvers, entraren a un Banc, i després de tancar el caixer, s'apoderaren de 7.000 lliures esterilines. — Havas.

Carles d'Hapsburg, greu

París, 30. — Telegrafien de Berlín al «Petit Parisien», amb data d'ahir, que, segons informes de Viena, s'ha rebut de Funchal la notícia que l'emperador Carles està sofrint una pneumònia que posa en greu perill la seva existència.

Afegeix la notícia que el bisbe de Funchal ha administrat a l'ex-sobirà els darrers Sacraments. — Havas.

Lisboa, 29. — Segons un comunicat de Funchal, l'ex-emperador Carles es troba més alleujat en la seva malaltia. (Aquesta notícia és anterior a la del despatx precedent.) — Havas.

Calúmnies alemanyes

Londres, 30. — A la Cambra dels Comuns, el senyor Harmsworth, sots-secretari d'Estat al ministeri de Negocis estrangers, denuncià la distribució a Anglaterra de nombrosos follets de propaganda alemanya, acusant falsament a les tropes franceses de color de l'exèrcit d'ocupació, de violació de dones alemanyes.

El senyor Harmsworth desmentí aquesta versió d'una manera ferma, i afegí que aquestes acusacions alemanyes són una pura mentida. — Havas.

Boulogne-sur-Mer, 30. — El diari «El Telegrama» de Bolonya, publica una interessant informació, donant compte que el vice-consol nord-americà a Bolonya, senyor Corcoran, ha declarat que és exacta la notícia publicada per la Premsa, en la qual s'afirmava que un agent de la propaganda alemanya li havia fet proposicions, mitjançant una retribució, perquè fessin publicats als diaris americans alguns articles difamatòrics per a les tropes franceses de color.

L'expressat agent conegué a Washington en 1915 al senyor Corcoran, i prenent peu de la seva relativa amistat, li féu les dites proposicions fa algunes setmanes.

L'agent alemany es nomena Gittermann, i actualment dirigeix els serveis de propaganda a Zurich. Sol·licità del senyor Corcoran que es reunís amb ell a la Costa Blava, puix havia de romandre a Gènova tot el temps que durés la Conferència, la inauguració de la qual estava assenyalada per al dia 30 de març.

El vice-consol americà ha donat al seu Govern coneixement d'aquests fets. — Havas.

Els grecs a l'Àsia

Atenes, 30. — Es desmentí el rumor segons el qual s'havien amotinats les tropes de l'Àsia Menor. — Havas.

Setmana del vi a Londres

París, 30. — «Le Journal» anuncia que aviat se celebrarà a Londres l'anomenada «Setmana del vi». — Havas.

La vaga dels ports italians

Roma, 30. — Segons «La Tribuna», les organitzacions obreres han circulat l'ordre de reprendre el treball a tots els ports d'Itàlia. — Havas.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dijous, 30 de març de 1922

En Martínez Domingo, alcalde popular

PER ministeri de la llei acabaran demà la meitat dels regidors que integren el nostre Ajuntament, i, per tant, deixarà l'Alcaldia de Barcelona el senyor Martínez Domingo, voltat del prestigi que el portà, amb aquiescència general, a ocupar-la.

L'any 1917, amb motiu de l'Assemblea de Parlamentaris i dels incidents que a l'entorn d'ella sorgiren, el senyor Martínez Domingo s'anticipà al dilema d'haver de triar entre la fidelitat al poble i l'obediència al Poder Central, renunciant a l'Alcaldia de R. O. I d'aleshores ençà no hi ha hagut a Barcelona més alcaldes de R. O.

L'any 1918, el senyor Martínez Domingo fou elegit regidor, i al cap d'uns quants mesos enlairat, aquesta vegada per l'Ajuntament de Barcelona, a la cadira presidencial.

Durant l'exercici de tan alta magistratura, ha estat tothora espill de ciutadans, sostenint amb exemplar energia la dignitat del càrrec i de la ciutat, davant de tota mena d'autoritats i de contràfurs, i realitzant la seva complicada tasca quotidiana amb una amable escrupolositat.

Ni ha mancat a la seva labor l'episodi d'un atemptat per a fer-la més remarcable. En ell no era colpit l'home sense enemics, sinó justament el patriota que personificava la ciutat i el seu esperit tradicional i generós.

En aquesta hora que el senyor Martínez Domingo deixa l'Alcaldia, tot Barcelona se'n dol i ret al seu primer ciutadà el tribut de la seva admiració i del seu agraïment.

Comissió d'Educació General

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

L'acció de l'Escola és i ha d'ésser, necessàriament, insuficient sempre; però ho és i ho ha d'ésser d'una manera singular en el nostre temps i en la nostra terra. D'aquesta manera començava N'Enric Prat de la Riba el preàmbul sobre creació de l'Institut d'Educació General.

I l'acció de la nostra Escola és insuficient per tal com sol produir-se sense espontaneïtat, ni eficàcia de la llengua pròpia. I, encara, l'acció de l'Escola és insuficient per tal com sol produir-se dintre el clos de una aula i a l'entorn d'unes poques disciplines elementals; i hauria d'actuar quan els homes en formació més han de menester d'aquella acció educativa, que és des d'aquell moment que les activitats i potències de l'home, començant d'ésser tal, esclaten i actuen amb tota la força.

Es aleshores que comença la vida de la lluita, del treball que, si un hom no vigila, l'apiana i el guanya. I aleshores ve que l'home, sovint oblidat normes d'esperit, valors i continguts morals, exemplaris de ben viure i de recte obrar; i no sols això, ans també pesa que en la mateixa vida física l'home esdevé indolent, ruïnari, i, per tant, s'esmortueix la seva valor espiritual.

I és que a aquest home, al poble, en general li manquen estímuls, punts d'orientació, veus guies que el portin a la lluita i al bel·lisme.

Aquestes veus guies són les que de primer antuvi es proposa d'escampar per tot Catalunya la Comissió d'Educació General de la Mancomunitat, mitjançant cursos generals i conferències que podran ser de moltes matèries: història, geografia, política (com a art de governament), higiene, urbanització, tradicions nacionals i altres temes encara.

D'aquesta manera anem a escometre la realització, en una part petita, del vastíssim pla de l'Institut d'Educació General, per anar de mica en mica vers algunes altres modestes realitzacions.

D'aquesta manera assajarem una difusió patriòtica, avivint en el poble el sentit de Catalunya en totes les manifestacions de la vida.

Es clar, doncs, que aquesta Comissió no pretén repetir allò mateix que ja fan organismes propis; aquesta Comissió no va a fer tècnica, ni art, ni divulgació científica, propiament tals, sinó que pensa valer-se de tots

aquests temes i lliçons de coses, sempre amb el caire d'educació; presentant-ho com a estímuls de perfecció cívica, fomentadors d'ideals col·lectius i hàbits patriòtics.

Una tasca per l'estil es dediquen a fer entitats similars, a Itàlia, a França, a Nord-Amèrica, a Anglaterra, a Alemanya, valent-se també de conferències il·lustrades per a escampar en llurs països llavors i temes educatius.

La Comissió d'Educació General ve, doncs, a oferir aquest servei, des d'ara, a tothom de Catalunya: Ajuntaments i Corporacions. Per a tothom s'ofereix i de tothom n'espera col·laboració.

Podem adreçar-vos, si us plau, a l'esmentada Comissió d'Educació General, Palau de la Generalitat, Barcelona.

L'actualitat social

ELS CONTRAMESTRES

A la reunió de la comissió mixta de la indústria tèxtil, els representants patrons van declarar que l'estat actual de la feina, no permet concedir l'augment de 15 pessetes setmanals que demanen els contramestres d'El Radium, i que, de concedir-se, sol·licitarien tot seguit altres elements similars.

No obstant, van afegir que cada patró està en llibertat d'adoptar la determinació que cregui convenient.

ELS PELLETERS

Com indicàvem en l'edició del matí, ahir vespre es va reunir la comissió mixta dels pelleters, amb assistència del governador, i va quedar solucionat el conflicte originat per la negativa d'alguns patrons a pagar els jornals corresponents als dies de vaga.

Les bases que han donat per solucionar el conflicte són les següents: Primera. Els patrons pagaran als obrers els jornals corresponents als dies en que els patrons han exercit el locat.

Segona. Per les cases Bertran i Solsona serà pagada a la col·lectivitat la quantitat a que pugen els jornals dels dies en que els obrers de les esmentades cases van estar en vaga.

Tercera. Els patrons s'han obligat a no admetre al treball cap operari fins que siguin col·locats els que foren acomiadats darrerament.

Aquest matí s'ha reprès el treball en les sis cases que estaven afectades pel conflicte.

Anotacions

De les revistes teatrals

IV

Altrament, pel que portem dit, ja es pot suposar que no compartim pas el criteri d'aquells que pontifiquen a favor de la moralitat de les revistes. Encara que ni ells mateixos hi deuen creure. Fa fer tantes coses el nobisme!

L'atorgar a tota nuera la categoria d'obra artística va essent tanmateix massa generalitzada. Pel fet mateix d'aparèixer despullada, una figura es troba coberta amb la capa de l'art. No cal examinar-la, no cal sospesar-ne la turpitud; el tòpic s'ha imposat, i contradir-lo dona, sense dret a apel·lació, la patent d'ignorant.

Però no seguim argumentant i deixem ja paraula al telègraf, que ahir ens arribava amb aquesta nova:

«Sevilla. — Al Teatre de San Fernando hi treballa Carme Tolosa, que exhibeix les perles lluminoses.

Anit passada se celebrava el seu benefici, i, com a atracció, anunciaven els cartells que s'exhibiria sense més roba d'abric que les perles.

El teatre s'omplí totalment, però la Carme Tolosa es presentà sense malles solament fins a cert punt.

El públic es donà per enganyat i demanà que s'exhibís tal i com prometien els cartells.

Es produí un gran escàndol.

La major part de les butaques foren rompedes, el mateix que les bombetes.

El públic abandonà el local lleptament, quan es va començar a cridar i causar destroces, i fins intentà anar en manifestació al Govern civil per a formular la seva protesta. L'incident motivà diverses detencions.

Com sap la majoria de gent, aquest número de les perles — i dit sigui, de pas, que com a truc, és, entre els del gènere, excel·lent — figura en la revista d'ara a Barcelona. Compteu, doncs, quina mena d'art ha d'ésser que sotmet els esperits, no al repos definitiu de què ens parlava el poeta, sinó en suficient tensió per a estellar cadires i cometre tota altra mena d'estropeïcs.

Desenganyem-nos: mentre món sigui món, la Venus de Milo serà una obra d'art dins d'un Museu, però deixarà de ser-ho al punt que s'alcï al mig d'una carretera.

BLAI

Les Idees i les Imatges

RESPOSTA

A UNA OBIECCIO POSSIBLE

« Els que critiquen que és força la feblesa d'un Nietzsche, per exemple, és clar que no podran apreciar la força real que és després del recent llibre de M. Francis Jammes, «Le Livre de Saint Joseph», que, durant nou dies consecutius, a guisa de novena, ens hem permès conotar.

JOSEP MARIA JUNOY

Polítiques

CONFERENCIA D'EN MACIÀ

El diumenge que ve, a les onze del matí, tindrà lloc la inauguració del cicle de conferències organitzat per la Secció Permanent de Propaganda del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria.

Cròniques d'actualitat

Quan? Com? On?

Gairebé al mateix temps que l'artilleria d'Abd-el-Krim bombardejava el penyalot d'Aibucamas (el d'Àfrica) lluraven a Madrid mateix descomunal batalla les hargues de les dues principals autoritats de la Cort, fent-se mútuallyment presoners, del resultat dels quals s'estarà segurament tractant a aquestes hores. Deu faç que amb més fortuna que la que ha tingut el dels captius rifenys, els quals, segons notícies de darrera hora, van essent alliberats per la Providència, que els va cridant a si, per la qual cosa no en queden al ja famós emperador dels Beni-Burriaguel sinó uns 500.

Esdeveniments greus i que donen que pensar són aquests, i a mi em tenen sorpreses i mediatitud, sobretot per haver vist com la guàrdia civil donava l'alto a un magnat de la política tan enlairat com l'il·lustre fill de l'il·lustríssim comte de Romanones, perquè, en veritat, si a la benemèrita li dona per agafar els enlaira, vull dir d'anar a caçar, no en les depressions d'angosnes de la societat, sinó en les alqueries lluminoses d'on brolien les cristallines algues del poder, aleshores si que podríem considerar començada la transcendental revolució que mai no hi ha hagut a Espanya.

Però em sembla que la benemèrita no ha de persistir en aquestes estranyes tendències, i que, tornades les coses a la normalitat, enlairats seguiran vivint tranquil·lament, contents i satisfets, i els del terrible tricorni tornaran a conduir, perseguir, etcètera, tots els malfactors declarats tals pels tribunals de justícia, amb la qual cosa, assegurat el clos polític, podríem seguir contemplant la destil·lada de la nostra joventut i de les nostres passetes envers la zona espanyola del Marroc, en la qual a mi, que la coneix per haver-la infatigablement recorregut molts anys ha, em sembla impossible que hi capiga tanta de gent.

...

Hi capiga o no, ara s'haurà d'estrenyer, car, segons acaba de llegir en diversos diaris, el nou ministre de la Guerra vol reforçar aquell exèrcit amb 25.000 homes més. Aquesta notícia em porta a parlar, també, avui del Marroc, per bé que sabem Déu i jo que tinc moltesimes ganes de mudar de tema. Però, com abandonar-lo si el persisteix a no abandonar-nos a nosaltres i el tenim perpetuament davant la vista com si el portéssim assegut a la punta del nas?

Si el ministre, desentenant-se temeràriament de la guerra civil que acaba d'esclatar a l'entrada del metropolità madrileny, es decideix a remetre aquest nou contingent a les terres marroquines més o menys pertanyents a Espanya (protecció no vol dir propietat), haurà posat digna fi al més estupid capítol militar de la Història del món, perquè, o jo sé de la tal Història menys que qualsevol dels nostres més enlairats estadistes, o mai, d'ençà de la creació de l'home fins als nostres dies, s'empararà 195.000 soldats (170.000 x 25.000) per a apoderar-se d'una comarca de 25.000 quilòmetres quadrats, poblada per no gaire més de 400.000 habitants, dels quals són homes amb vallengut, capaçs d'empanyar les armes, uns 80.000 o potser 100.000 a tot astirar.

Recordo haver llegit, fa tres o quatre dies, que Abd-el-Krim va passar revista al seu exèrcit, resultant que comptava amb una host de 5.000 homes, i amb alguns canons i ametralladores, i comparant aquesta xifra amb la dels nostres, vaig somriure lleument. Pensant amb la gent que deu tenir al Raisuli, vaig tornar a somriure. Com que no hi ha en front nostre ni 15.000 fusells!

Acabat, em vaig posar a repassar la Història.

...

En Francesc Macià s'ha encarregat de desenvolupar el tema: «Orientació del nacionalisme en els moments actuals».

...

De Societat

Ahir a la nit es donà al Gran Teatre del Liceu el segon concert dirigit pel mestre Serga Koussavitzky. Per a demostrar l'interès que hi ha-

Aquesta em digué que Alexandre per a la conquesta de l'Àsia, portava 30.000 homes.

Que César emprengué la conquesta de les Gàl·lies amb quatre legions, que, com a màxim, sumarien 40.000 soldats.

Que Clodoveu s'apoderà de les terres Gàl·lies, segles després, amb una sola batalla, a la qual portà 40.000 homes.

Que els alarbs, amb llurs aliats berberiscos, conqueriren tota la Península amb 12.000 homes, bastants al famós moro Muzza tres anys per a atxecar-se amb el sant i l'almirant, a desgrat del malament que se portava amb la califa Tarick ben Zeyad, per haver-se pres aquest la llibertat, no essent sinó caporal segon, d'empendre la campanya sense el seu patró, per la qual cosa, en trobar-se amb ell a les portes de Toledo, li creuà el rostre d'una xurriacada. Així les gastaven els caps supremes de l'islamisme amb els subalterns frívols, un àdhuc sortint aquests de llurs empreses tan victorioses com l'esmentat Tarick ben Zeyad. Perquè, que, amb tot i que aquest no havia obstat per ordre del Soldà, ni amb avinença amb ell, la seva àlambica Majesttat cridà a Muzza, i allà comparegué aquest a Damasc carregat de presents amb els quals pensà guanyar-se les seves simpaties i protecció, car ja sabut el molt obedienciosos que han estat mantes monarques.

Que a Flàndes mai no hi hagué més enllà de 10.000 espanyols pagats i que cap dels exèrcits de Manuel Filibert de Savoia, d'Alexandre Farnesio ni del marquès de Spínola (guarrebé tots els generals capaçs que hem tingut eren estrangers, i amb amargor ho reconeix Canovas del Castillo en un dels seus millors llibres) passaren de 50.000 homes (xifra excepcional dels vencedors de Sant Quintí).

Que Cortés conquerí el gran imperi mexicà amb 1.500 soldats escassos (sumant als seus els de Pánfil de Narváez s'arriba a aquesta xifra) i que Pizarro emprengué la del Perú amb 135.

Que els portuguesos, afortunats invasors i primers conqueridors del Marroc, empraren generalment columnes de centenars d'homes ben ensinistrats i estrènuament dirigits, no passant de 800 els que guanyaren Tetuan (en poques hores) ni de 1.800 els que primer caiguiren damunt de Xexauen, ni arribant a aquesta xifra els que un dia acamparen a les portes de Marràquex, i, essent tot just 90 els que creuaren tot el territori anyori, formaren un dia en ordre de batalla a les portes de Tànger (a la platja on avui hi ha la sardineria francesa) sense que la guarnició s'atrevis a recollir el desafiament.

Que Lyantey vençé i sotmeté els Beni-Shaan, que eren els més fazeders dels rifenys, en poques setmanes i amb 6 o 8.000 homes.

Que el mateix general no té, per un territori 20 vegades més extens i amb una població 10 vegades major, ni tan sols la meitat de les tropes que nosaltres tenim al Rif.

...

Per tot el qual quedo encara més sorprès i mediatitud que abans del repàs i em pregunto:

Par què?

Per què?

Fins quan?

Quants?

Podrà Espanya pagar?

Perquè en el que no cal pensar és que pagui el Rif, que no ho val ni venut (com he dit tantes vegades) a tant l'hectàrea.

Heu's aquí una sèrie de problemes que han fet caure ja diversos governs, i seguiran fent-lo caure, sense que ningú pugui calcular quan, com i on acabarà l'enfonsada.

Gongal de Reparaz

via, resta dir que no quedà ni una sola localitat per ocupar.

El teatre estava brillantíssim, ocupant les localitats les més aristocràtiques famílies de la nostra ciutat.

El dissabte es prepara l'últim concert, que promet resultar interessantíssim per tots conceptes.

Per al dia 19 d'abril s'annuncia la boda de la senyoreta Maria del Pilar de Viala i de Plaça, filla dels barons d'Almenar, amb don Francesc X. de Gargallo i de Azara.

FIV

Generalitat

VISITES

Han visitat el senyor Puig i Cadafalch en el seu despatx de la Presidència de la Mancomunitat.

El professor de la Universitat de Harvard, Mr. Ford i la seva senyora, acompanyats del secretari general del Departament d'Ensenyament tècnic i professional, don Rafel Campañas.

El doctor Pijoan.

D. A. Borrell i Nicolau.

El president de la Cooperativa Popular Obrera.

Don Albert Bastardas.

Don Joan Alandí.

Els senyors Agell i Trigo, president i secretari, respectivament, de la Societat Barcelonina d'Amics de la Instrucció, per a invitar-lo a la solemne sessió inaugural del curs de 1922 de l'esmentada Societat, el qual se celebrarà, demà, a les set de la tarda, al saló d'actes del Foment del Treball Nacional.

El diputat de la Mancomunitat don Rosend Pich i fill, per a invitar-lo al «cross country», que se celebrarà el proper diumenge al Masnou.

Els consellers de la Mancomunitat senyors Mias i Sol.

El doctor August Pi i Suñer per a remetre-li un programa del curs 1921-22 de l'Institut de Fisiologia. Les lliçons que es donaran durant el present curs són les següents: «Les nostres investigacions sobre la sensibilitat asfíctica del pneumogàstric pulmonar, sis lliçons i quatre demostracions experimentals pel doctor don August Pi i Suñer, els dies 3, 5, 8, 10, 12, 15, 17, 19, 22 i 24 de maig, a les sis de la tarda, a l'Institut de Fisiologia. — «Les teories antigues i actuals de la secreció renal», deu lliçons amb demostracions, pel doctor don J. M. Bellido, els dies 15, 17, 20, 22, 24, 27, 29 i 31 de març i 3 i 5 d'abril, a les sis de la tarda, a l'Institut de Fisiologia. — «Les funcions del Pallum cerebral», sis lliçons amb demostracions, pel doctor don Joan Negrin, els dies 21, 23, 25, 27 i 28 de juny, a l'hora que oportunament s'anunciarà, a l'Institut de Fisiologia. — «Els estudis del metabolisme als Estats Units», impressions d'una missió científica a la Universitat de Harvard, pel doctor don R. Carrasco i Formiguera. — El programa i dates d'aquestes lliçons s'anunciarà oportunament. — «La reacció actual dels plasmes i l'ur regulació», cinc lliçons, per don Jaume Pi i Suñer, els dies 19, 21, 24, 26 i 28 d'abril, a les sis de la tarda, a l'Institut de Fisiologia. — «Operatòria experimental de l'aparell digestiu», curs teòric-pràctic a càrrec del professor August Bickel, de l'Institut de Patologia de la Universitat de Berlín.

Ha visitat també al senyor President el rector de l'El Corredor (Lliria).

PARLA EL PRESIDENT

Aquesta tarda, el senyor Puig i Cadafalch, en rebre els periodistes, els ha dit que el Consell havia pres l'acord de protestar pel nomenament d'alcaldes de R. O. i que de l'esmentat acord se'n donaria compte amb una nota oficiosa.

Un reporter ha preguntat al President si el Consell pensava ocupar-se del plat polític de Tortosa, on, segons es diu, passen veritables enfrontaments.

El senyor Puig ha contestat que el Consell té una cura especial a no tractar problemes polítics d'un lloc concret, afegint que tampoc hi havia elements de judici, ni antecedents per a tractar-ho.

D'acord amb el proposat en la darrera Assemblea de la Mancomunitat, s'han concedit 10.000 pessetes per als famolencs russos.

També s'ha acordat procedir urgentment a la reparació del pati de Sant Jordi.

Finalment s'ha acordat l'adaptació pel nou precepte de les partides que començaran a regir el dia primer d'abril, i convocar diverses subhastes d'obres, noves, entre les quals figuren dos ponts i dues carreteres.

Les reunions del Consell Permanent, corresponents a la setmana entrant, tindran lloc el divendres i dissabte (tarda i matí, respectivament).

El dijous de la setmana entrant, amb motiu de fer anys que es va fundar la Mancomunitat, hi haurà festa a les oficines d'aquesta.

VIATGE D'ESTUDI

Mossen Antoni Giera, després de donar les anuncides conferències a les Universitats de Bonn, Colònia i

SOCIETAT BARCELONINA D'AMICS DE LA INSTRUCCIÓ

CONFERÈNCIA I HOMENATGE
LLUIS NICOLAU D'OLWER

DIVENDRES, 31 de març, a les set de la tarda, la Societat Barcelonina d'Amics de la Instrucció celebrarà sessió inaugural de curs, en la qual En Lluís Nicolau d'Olwer dissertarà sobre el tema *Missió de l'Ajuntament de Barcelona en l'obra de cultura de la ciutat*. - Lloc: Saló d'Actes del Foment del Treball Nacional. Plaça de Santa Anna, n.º 4.

Després, la mateixa entitat obsequiarà l'il·lustre president de la Comissió de Cultura amb un Sopar d'homenatge, el qual tindrà lloc a les nou en el Majestíc Hotel d'Anglaterra.

Per inscripcions, en el mateix Hotel

Freiburg de Brisgovia, es va trobar a Roma amb els joves investigadors doctors Josep Maria Batista i Josep Maria Casacuberta, amb els quals empenyent un viatge d'exploració a la ciutat catalana d'Aigües, Mossèn Giera recollí els materials que han de figurar a l'Atlas Lingüístic de Catalunya, de publicació imminent; el senyor Casacuberta va fer una abundant recollida de documents i cançons populars catalanes, i el senyor Batista estudià els costums, tradicions, festes, els treballs al camp i a la casa, i així mateix tot el que té relació amb l'etnografia.

De tornada a Roma, M. Giera fou rebut en audiència particular per S. S. Pius XI. El Sant Pare tingué paraules d'elogi per a l'Institut d'Estudis Catalans, interessant-se vivament per les seves publicacions i per alguns dels seus membres, amb els quals tingué lloc una estreta amistat.

INVITACIÓ

El president de la Societat Barcelonina d'Amics de la Instrucció ha visitat el senyor Vallès i Pujals per a invitar-lo a la sessió inaugural del curs de 1922.

EL CAPITA GENERAL

Ha complimentat al senyor President de la Mancomunitat el nou capítol general d'aquesta regió, senyor marquès d'Estella.

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes de la Secció de comptes municipals:

Dictamen propostant l'aprovació i finiquit dels comptes municipals de Montcada, corresponents a l'any 1917; Montcada, corresponents a l'any 1918-19; L'Ametlla, Odena, Seva, Sentfons i Vilori, corresponents a l'any 1919-20.

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes de la Secció d'interessos generals:

Informe en l'expedient incoat per don Paul de Casals denunciant a don Lluís Mas per l'obertura d'un pont abusiu, propi al Torrent del Sant Crist del Pla, al terme de Canet de Mar, i instal·lació d'un motor elèctric per a elevar les aigües del dit pou.

Idem en l'expedient relatiu a la denúncia formulada per don Josep de Casals i altres contra don August Lleuger, per haver executat obres abusives al torrent Aubó del terme de Canet de Mar.

Idem en els expedients relatius a les sol·licituds formulades per donya Mercè Bosch i donya Antonia Soler perquè s'inscriguin a l'ur favor, respectivament, uns aprofitaments d'aigües de l'esmentat torrent Aubó.

Recurs d'alçada interposat per don Rodolf Hessman contra l'acord de l'Ajuntament d'aquesta ciutat ordenant a la Societat anònima «La Ceràmica del Tibidabo» que elevi l'alçada de la xemeneia del forn de ceràmica establert al pas de Fornest, núm. 19.

Per l'ensenyament català

En el Consell Directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, celebrat el dia 23 del mes que som, es van acceptar els socis següents:

L'Ajuntament de Badalona, Societat de Ciències Naturals Club Mun-

tanyenc; Lliga Regionalista de la Creu Coberta, de Barcelona; Agrupació Excursionista Júpiter, del Poble Nou; Ateneu Familiar, de Sant Boi de Llobregat; Centre Català de València; Pomell de Joventut Roger de Llúria, de Sabadell; i Pomell de Joventut Canonge Rodó, de Sant Martí. Ultra els socis protectors següents: En Martí Armangué i Aurel i En Josep Tomás i Piers, de Barcelona, i 140 individuals de Barcelona (entre elles quatre dames), 37 de Sabadell, 17 d'Igualada, 12 d'Arenys de Mar, 9 de Figueras, 7 del Poble Nou, 7 de Sant Martí, 5 de Sallent, 5 de Terrassa, 3 de Brians, 3 de Girona, 3 de Vilà, 2 de Badalona, 2 de Mataró, 2 de Sant Boi de Llobregat, un de Balaguer, un assenyoreta de Marsá, un de Mollet, un de Montgat, un de Ripoll, un de Perpinyà, un de Sarrià i un de Teyà.

Havent-hi ja a Arenys de Mar el nombre suficient de socis per a constituir la Comissió Delegada, s'acorda delegar En Pere Martí Puig per a constituir-la.

Per l'autonomia municipal

LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

La comissió designada, en la sessió d'ahir, per la Diputació, per a interessar del Govern que s'abstingui de nomenar alcaldes de R. O., acordà facultar el president per a dirigir al president del Consell de ministres i al ministre de la Governació el següent telegrama, al qual s'ha donat ja curs:

«La Diputació de Barcelona, en sessió pública, acorda per unanimitat expressar a V. E. el seu desig que el Govern no faci ús de la facultat de nomenar alcaldes, car això representaria retroces lamentable i abandon d'esperances de concessió autònoma que Catalunya tan ardentment desitja. — El saluda afectuosament, J. Vallès i Pujals.»

EL CONSELL DE LA MANCOMUNITAT

Des que el senyor Maura presentà a les Corts el seu projecte d'Administració local, als partits governamentals espanyols han sostingut d'una manera quasi constant que l'autonomia municipal havia d'ésser la condició prèvia de tota altra autonomia. Fins al mateix sector polític que dintre Catalunya combat l'aspiració a un Govern català, proclama insistentment la necessitat d'aferrar la independència dels Ajuntaments.

No oblidant aquests antecedents que permetien esperar una unanimitat en el respecte del dret dels Ajuntaments a elegir el seu primer magistrat, el Consell de la Mancomunitat, que està compost d'homes de diversa significació no pot ésser partidista, fa constar la seva profunda sorpresa davant els nomenaments d'alcaldes de R. O. que han començat a fer-se públics, demostrant que es persisteix en l'anacrònica i deseducadora temptativa de convertir els municipis en mere instruments d'una organització caòtica. Protesta especialment el Consell dels nomenaments d'alcaldes per a poblacions catalanes en que cap problema greu, ni cap circumstància excepcional pot servir d'excusa a l'exercici d'una facultat que la nostra sensibilitat d'ho-

mes i de catalans no pot considerar vigent.

ELS REGIONALISTES ARAGONESOS

La Unió i Joventut Aragonesa de Barcelona han cursat al ministeri de la Governació el següent telegrama:

«Unió i Joventut Aragonesa de Barcelona protesten energicament últims nomenaments alcaldes R. O. en capitals de l'Estat, dolent-se succeïxi aquesta tendència durant ègida d'un ministre aragonès.

Unió i Joventut Aragonesa s'adhereixen a la protesta iniciada en altres regions, trametent a la sanció de l'esdevenidor les conseqüències funestes d'aquestes orientacions centralistes.

Signen: Gaspar Torrente, Juli Calvo Alfaro.»

Els concursos de bestiar de la Mancomunitat

S'ha celebrat a Manresa un Concurs porquí, per a la comarca del Pla de Bages.

El Jurat, compost per don Antoni Laporta, propietari ramader, president; don Josep Sèculi, veterinari, vocal, i el professor M. Rossell, secretari, atorgaren cinc premis, un per a un verro, i els altres quatre, per a truges.

Els senyors Laporta i Sèculi, davant el nombrós públic que va presenciar el Concurs, feren, respectivament, un discurs, aconsellant els pagadors i posant de relleu l'acció de millora ramadera que ve acompanyant la Mancomunitat.

Pel mes d'abril se celebraran dos Concursos, un de boví, a Olot, i un altre, per a l'espècie porcina, a Solsona.

Al Guinardó i a Vilajoana

Avui s'han inaugurat les obres de construcció de dues noves institucions culturals de l'Ajuntament.

Els pavellons-escola a l'aire lliure del Parc Guinardó, per a 50 nois i 50 noies.

Hi han assistit l'Ajuntament i altres representacions i una munió de maimada de les escoles municipals de la barriada. En Nicolau d'Olwer ha pronunciat un bell discurs.

Després, tots s'han dirigit a Vilajoana, dins dels boscos de la serra de Vallvidrera, per a posar la primera pedra dels pavellons que han d'ésser l'Internat dels orfes, sords-muts i deficientes que, no sols de Barcelona, sinó de tot Catalunya, concorren a l'Escola per a corregir aquests defectes de la Naturalesa.

Són obres de gran transcendència cultural i en parlarem amb la deguda atenció en altres edicions.

NOUS RETOLS EN CATALA

Espanya Industrial, 40, utes fines i per a construcció, fuelles o motlles. Ferreria.

Petr a vendes, al davant.

Sans, 26. «Tots a 65 cèntims. Joan Prats».

Opinions d'altri

De «La Tribuna»:

«Del ambiente. — Los voceros de Catalunya. — Los tres grandes sectores de la política catalana han hablado por boca de sus voceros.

El señor Cambó, de vuelta de su campaña ministerial, a la que llegó después de un largo y sugestivo viaje por los mares del norte de Europa, se recogió entre los suyos, entre los que por reconocimiento de sus grandes aptitudes le izaron sobre el nivel de sus conciudadanos y le sentaron en el honoroso sitial de consejero de la Corona.

Y con ocasión de celebrarse el triunfo electoral de los concejales de la «Lliga» en el distrito octavo, sin previos anuncios y sin el estruendo de «affichage» que suele preceder a los discursos de los hombres representativos, pronunció una oración fervorosa y elocuente en relación con los supremos intereses nacionales, que puede decirse que obscureció por completo los otros actos políticos que simultáneamente se celebraron en Barcelona.

A nuestro modo de ver, el insigne político hizo, aunque al más modesto, el mejor y más trascendental de los discursos de su ya larga vida pública, discurso de afirmación, constructivo, lleno de substancia: el autonomismo catalán debe llegar a la realidad de su ideal por el método armónico que tiene una razón y una gran perseverancia en el procedimiento.

Afirmó el «leader» regionalista, persistiendo en la vieja e ilustre idea ibérica, que el norte de sus aspiraciones estaba en una España grande, suma de pueblos cooperadores de su grandeza.

Este es un programa que podrá no ser compartido, pero que acusa una enorme nobleza y solidez. Con él, el señor Cambó ganó más preséritos entre todos los españoles que el más formidable guirriador de multitudes con sus trompetas estridentes.

En la sedimentación de los discursos de anteayer, sólo el de Cambó dejara algo perdurable.

Pel Dret català

ELS NOTARIS

Havent acordat la Junta de Govern del Col·legi Notarial d'aquest territori haver vist amb disgust i censurar enèrgicament el procedir del notari que a l'Assemblea de Notaris reformistes de Madrid feu manifestacions contràries a la necessitat del coneixement de la llengua catalana per a exercir la professió en aquest territori i despectives per al dret civil de Catalunya, el qual senyor fou després delegat per la dita Assemblea per a entrevistar-se amb els juristes catalans i va donar motiu a un incident esdevingut entre ell i l'il·lustre senyor degà del Col·legi d'Advocats d'aquesta capital, don Joan Maluquer i Viladot, en tractar aquell de desnaturalitzar d'una manera expressa o amagada la rectificació que el senador i notari, senyor Azpilicueta, havia donat mitjançant telegrama que es va publicar a la premsa per raó d'una concepció sobre els juriscónsuls catalans, que tan justament aquests consideraren ofensius i que motivà l'energica protesta del degà dels advocats, senyor Maluquer i Viladot, han visitat a l'esmentat senyor Maluquer els senyors don Manuel Borrás i de Palau i don Josep Maria Aguirre, degà i secretari, respectivament, del Col·legi de Notaris, els quals, en nom de la seva Junta de Govern, testimoniaran llur energica protesta per les manifestacions i conceptes ofensius que, contra als advocats catalans, s'haguessin proferit en aquella Assemblea Notarial, i felicitaran el senyor Maluquer per la seva digna actitud.

L'entrevista fou sumament efusiva, canviant-se entre els senyors visitants i el senyor Maluquer i els altres membres de la Junta del Col·legi d'Advocats, que es trobaven reunits, frases de mútua consideració que patentitzaren, una vegada més, l'estreta compenetració que hi ha entre els juristes quan es tracta de defensar l'honorabilitat de la toga catalana. El degà, senyor Maluquer, ha rebut també, per la seva digna actitud, les felicitacions dels seus companys de Junta i dels membres de la Unió Jurídica Catalana que hi quedat constituïda.

DARRERES INFORMACIONS

BARCELONA

Boxa

Cinc interessants combats completen el programa de la vetllada que aquesta nit es farà a l'Iris Park.

En els assalts, Martínez serà posat davant de Jener, duríssim weller del C. B. C. i Joe Pooles, professor del Circol de Sana, en els assalts, serà oposat a Parera, del B. B. C., dos grans combats del pes weller com a preliminars de la vetllada.

En deu assalts, Charles Raymond, meravellós pugil francès, contra Agustí Villar.

En deu assalts, Battling Terry, formidable batallador nord-americà, contra el nostre vell routier Americano.

El clou de la vetllada el constitueix el sensacional combat en deu assalts de tres minuts entre el campió d'Espanya Ramon Miró i el seu terrible rival, vencedor de Grassi, Alfons Canizares.

Disputant-se un nen

Ha estat posat a disposició del Tribunal de Nens, Josep Martí, de set anys, la paternitat del qual es disputen Eduvigia Roselló López i la seva filla natural Júlia.

PENINSULA

ELS COMUNISTES PORTUGUESES

Lisboa, 30. — El partit comunista ha sol·licitat autorització per a celebrar un míting monstre de protesta contra els empresonaments efectuats per qüestions socials. — Havas. —

LA REVISTA NAVAL D'ALGER

Lisboa, 30. — El Govern francès ha invitat el de Portugal perquè es faci representar amb un vaixell de guerra, en la revista naval que passarà el president de la República francesa, senyor Millerand, a l'esquadra d'Alger. — Havas. —

EL GOVERN I L'AL TCOMISSARI

Madrid, 30, 2 tarda. A les dotze del matí s'han reunit al ministeri de la Guerra el president del Consell i els ministres d'Estat, Guerra i Marina i l'Alt Comissari.

La conferència ha durat fins a la una de la tarda, a la qual hora s'ha celebrat l'esmorzar ofert pel ministre de la Guerra a l'Alt Comissari, al qual han assistit, ultra el Govern en pie, els sots-secretaris de la Presidència, Guerra i Estat, i els caps de l'Estat Major central de l'exèrcit i de l'Armada.

Després de l'esmorzar, els ministres s'han reunit en Consell per a discutir diversos expedients de tràmit.

ESPAÑA A LA CONFERENCIA DE GENOVA

En despatxar aquest matí amb el rei el cap del Govern ha posat a la firma els nomenaments de tres representants d'Espanya a la Conferència de Gènova.

Aquests representants seran el marquès de Villaurrutia, i els exministres senyors Garnica i Rodés.

ELS CARBONS

El president ha posat a la firma del rei un decret de Foment prorrogant per tres mesos, des del primer d'abril, l'anterior decret que concedia cinc pessetes per tona de carbó mineral que es transporti en navegació de cabotatge.

EL NOMENAMENT D'ALCALDES

El senyor Pinós, en rebre els periodistes, ha insistit en les seves manifestacions, ja conegudes, sobre el nomenament d'alcaldes de Reial ordre, creient que en aquelles nomenaments hi ha principalment en el de Madrid no ha pogut haver-hi greuge per a ningú, sobretot si es tenen en compte els dots i antecedents del senyor Garay.

NOTICIA DESMENTIDA

El ministre de Finances ha desmentit avui el telegrama que publicaven alguns periodistes suposant que Espanya es proposa fer un emprèstec als Estats Units.

LES DESPULLES DEL GENERAL CONCAS

El ministre de Marina ha anunciat aquesta tarda que en el pròxim prespost es consignarà el crèdit necessari per a traslladar les despulles del general Concas des de Baños (Caceres) al Panteó de Marins il·lustres.

FIRMA DE GUERRA

Conferint als coronels de cavalleria don Enric Chacon Sánchez el comandament de l'esquadra de l'escòlta reial i a don Angel Garcia Benítez el del regiment de llancers del Príncep núm. 3.

L'ARGENTINA I ESPANYA

El periodista argentí don Josep Ricardo Rosental ha remès aquest matí al rei l'àlbum d'homenatge que el dit escriptor dedica al sobirà com a expressió d'amistat i afecte entre aquella República i Espanya.

ESPAÑA I POLONIA

El rei ha dirigit un expressiu telegrama de gratitud al mariscal Pilsudski, president de la República de Polònia, per haver-li concedit la gran creu de l'Aliga Blanca.

En el regí despatx es fan vot per la prosperitat i pau de Polònia.

L'ESTAT DE L'EX-EMPERADOR D'ÀUSTRIA

Al Palau s'han rebut alarmants notícies de la greu malaltia que pateix l'ex-emperador d'Àustria, que es troba a Funchal i que sofreix pulmonia.

La família reial espanyola ha telegrafiat interressant-se per la salut del malalt.

EL CENTENARI DE SANT ISIDRE

El bisbe de Madrid i el comte de Casalis han estat al Palau per a oferir al monarca la presidència honorària de la Junta organitzadora de les festes del Centenari de Sant Isidre.

També oferiren a la reina donya Victòria la presidència de la Junta de Dames i la vicepresidència a la reina donya Cristina.

La presidència efectiva serà ocupada per la infanta donya Isabel. Amb motiu del centenari del Patró de Madrid se celebraran diverses festes religioses i literàries.

AL PALAU

Ha complimentat al rei l'arquebisbe de Burgos.

També visitaren el monarca el diputat a Corts don Josep Díaz de Torre Belesúa i don Carlos Martínez Pardo.

Aquest últim ha donat gràcies al rei per haver estat nomenat vicepresident de l'alta Cambra.

LA «GACETA»

Reial ordre del ministeri de la Governació autoritzant a la Direcció general de Correus i Telègrafs per a nomenar amb caràcter interí en les vacants que existeixen en les classes d'oficials de tercera classe de Correus a opositors aprovats en la totalitat dels exàmenis.

Una altra designant a don Ricard García Guereña, arquitecte d'aquest ministeri, perquè, en representació d'aquest, concorri a les deliberacions del Novè Congrés Nacional d'Arquitectes, que ha de celebrar-se a Barcelona durant els dies 24 al 30 d'abril pròxim, i autoritzant als altres arquitectes dependents d'aquest departament perquè puguin concórrer a l'expressat Congrés.

D'Instrucció pública. — Reial ordre nomenant a don Pau Sanz Cabó, professor especial de llengua francesa a l'Institut de Mahó.

Una altra declarant desert al concurs de trasllat anunciat per a proveir la càtedra de Matemàtiques i la seva acumulada d'igual assignatura, a l'Institut de Mahó, i disposant que la provisió s'anunci de nou a concurs de trasllat entre catèdràtics auxiliars.

De Foment. — Reial Ordre disposant l'adquisició per gestió directa, de gasolina, planxes de zinc, suports i de tot el material que sigui necessari per a portar a cap l'extinció de la llagosta en la present primavera, i autoritzant al director general d'Agricultura i Monts, per a contractar mitjançant concurs l'adquisició dels elements articles.

D'Instrucció pública. — Anunciant a concurs de trasllat la provisió de la càtedra de Matemàtiques i les seves acumulades de la mateixa assignatura.

ra, vacant a l'Institut de Girona.

De la Direcció d'Agricultura. — Convocat els fabricants i dipositaris de gasolina perquè abans del 3 d'abril presentin proposicions per al subministre d'un mínim de 5.000 ccaixes de gasolina.

EL QUE COSTA LA CAMPANYA DEL MARROC

Madrid, 30, 4'15 tarda. Un diari, en unes consideracions, que formula sobre el que ens costa la campanya marroquí, diu el següent: «Al Marroc es gasten sis milions de pessetes diàries.

amb el nombre d'habitants que té la zona d'influència, espanyola puja a un milió, a Espanya li costa setmetre cada un d'aquests moros sis pessetes cada dia, inclosos, naturalment, les dones, les criatures i els vells.

Si a cada una de les criatures que viuen al Nord d'Àfrica dongués Espanya aquelles sis pessetes diàries, el problema de la pacificació seria resolt abans d'una setmana, i evitariem als 200.000 homes que hi ha allí, penallits, fèrils, malalties i morts.

Escàcula, dividint el que costa l'acció guerrera pel nombre de baixes que es fan als rebels, que ferir un moro costa a Espanya 50.000 duros.

Si a aquells moros, en lloc d'una belia, se li donessin 50.000 duros, «estava amic» d'Espanya amb una fidelitat canina.»

EL TRACTAT AMB FRANÇA

Van per molt bon camí, i el Govern sentia anit passada viva satisfacció per això, les negociacions per a concertar el tractat comercial amb França.

«Es dona per segur que aquest tractat serà signat abans del 15 d'abril.

LES OPERACIONS A LA ZONA DE MELILLA

Melilla. — Detalls de l'operació d'ahir.

Les tropes sortiren dels campaments a les cinc del matí, distribuïdes en tres columnes, importants en 30.000 homes.

Dues hores després sortiren 18 aeroplans, formant tres esquadretes, cooperant estrictament a l'operació.

Aquesta es considera importantíssima des d'alguns punts de mira, principalment per la quasi seguretat que haurà d'infundir en l'ànim de les cabilles de Beni-Said, per a sotmetre's a Espanya incondicionalment, fent remesa dels elements de guerra que quedaren en llur poder durant el juliol passat.

La brigada d'artilleria, composta per onze bateries, va batre admirablement els nombrosos poblats enclavats en la zona en la qual s'operava, els habitants de la qual no coneixien les horres de la guerra.

Els aeroplans tenien llurs bases a Dar Drius i Batel, havent estrenat els avions aparells radiotelegràfics, per a transmetre als quarts generals de Sanjurjo, Calanellas i Berenguer les observacions sobre la situació de l'enemic.

Dos aparells es destacaren per a vigilar Tafarst i Chaif, per si algun grup de «pacos» tractava d'acostar-se al Quert, per a hostilitzar el pas dels combois.

Amb motiu de l'operació sortiren dos trens hospitalars, un de Tistutin i un altre de Segangan, portant equips de dames infermeres i germanes de la Caritat.

Al campament de Dar-Drius s'instal·là el quiròfan per a operacions urgents.

Els tancs d'artilleria i carros d'assalt marxaren a l'avantguarda de les columnes i prengueren part molt intensa en l'operació, ocupant els llocs que se'ls havia designat per endavant.

L'enemic, des de la trinxeres que ocupava, va fer bastant resistència, fent-lo fugir les forces que atacaren de front, apoiades als flancs pels altres grups d'avantguarda.

Amb la brigada de cavalleria anaven tres camions blindats com apot mòbil per als genets.

Les confidències asseguren que Abd-el-Krim es trobava durant l'operació al territori de Beni-Ulirrech, amb els caps d'aquesta cabila i els de Beni-Said.

Després de les onze del matí es van veure grups de caps abandonant els llocs que ocupaven. Foren dissolts ràpidament pels focs de la nostra artilleria.

RESTABIMENT DE LES GARANTIES

Madrid, 30, 5'15 tarda. El senyor Sánchez Guerra ha anun-

ciat des del banc blau que el Rei ha signat un Decret restablint les garanties constitucionals a tot Espanya.

SENAT

Madrid, 30, 4'15 tarda. El senyor Sánchez de Toca declarà oberta la sessió a les quatre menys vint minuts.

Al banc blau hi ha el ministre de Foment.

Precis i preguntes: El ministre de FOMENT recull un prec formulat en sessions anteriors pel senyor Esperabé rojàu als serveis sanitaris en els ferrocarrils.

També contesta al senyor Sánchez i Sánchez sobre l'incident ferroviari de Medina.

Afirma que si hi ha lloc a responsabilitats, s'aplicaran les corresponents sancions.

El senyor SANCHEZ I SANCHEZ dona les gràcies i demana al ministre que s'ocupi del flagell de la llagosta que ataca diverses províncies.

El ministre de FOMENT així ho promet.

Ordre del dia

Es voten definitivament diversos projectes de llei que foren aprovats en la sessió d'ahir.

Es posa a discussió un dictamen de la Comissió d'Instrucció pública i vot particular sobre el projecte de reorganització del Consell d'Instrucció pública.

(Entren a la Cambra els ministres d'Estat i Instrucció pública.) El senyor CORTAZAR apoya el vot particular al dictamen.

CONGRES

Madrid, 30, 4'15 tarda. Sobre la sessió a les 3'30, sota la presidència del senyor Bugallay i trobant-se al banc blau el ministre de la Governació.

S'aprova l'acta de l'anterior.

Precis i preguntes: El senyor IGLESIAS demana que es posi en llibertat uns individus que per sospitosos de sindicalisme foren detinguts a Reus i després traslladats a la presó de Barcelona, puix són uns honrats ciutadans que sempre han observat una intaxable conducta.

El ministre de la GOVERNACIÓ promet fer les degudes investigacions per a complaure'l.

El senyor IGLESIAS dirigeix després un altre prec al ministre del Treball perquè li doni explicacions sobre els propòsits del Govern, de donar normes jurídiques per Decret per a l'organització dels sindicats obrers.

Pregunta si el Govern es reserva restablir les garanties constitucionals a Catalunya fins que hagi donat solució al problema de la sindicació obrera i patronal.

Fa avinent que la llei d'associacions no pot ésser modificada sense la intervenció del Parlament.

El ministre de la GOVERNACIÓ li contesta amb algunes vaguetats, expressant la impossibilitat d'anunciar futurs actes de Govern, encara que aquest no oblidia els respectes que es deuen al Parlament.

Madrid, 30, 5'15 tarda.

El senyor MARTINEZ VILLAR formula una sèrie de denúncies contra un funcionari de duanes que ha format part d'un tribunal d'oposicions, tenint pertorbades les seves facultats mentals i que ha realitzat una sèrie d'atropells amb diversos industrials de Barcelona, segons consta en acta notarial i en cartes dels atropellats, que exhibeix.

El PRESIDENT li advertia que tot això, més propi que del Parlament, és de l'administració pública, a la qual es poden formular les denúncies, puix d'altra manera els diputats s'abroguen facultats que no els van bé.

El senyor MARTINEZ VILLAR: — És que de tot això en té coneixement el ministre de Finances fa temps i encara no ha fet res.

El ministre de FINANCES contesta fent una calorosa defensa d'aquest funcionari, la gestió a Barcelona del qual, combatent el frau i el contrabandol, ha produït un milió de pessetes al Trésor.

El senyor MARTINEZ VILLAR rectifica i prega a la Mesa que traslladi al ministre de Gràcia i Justícia la denúncia, que solament fa aquí contra aquell funcionari per falsedat de documents públics.

Continua la interpellació sobre el

Metropolità de Madrid en les seves relacions amb l'Ajuntament.

El senyor SERRANO JOVER rectifica.

Diu que parla autoritzat i d'acord, no sols amb la majoria municipal maurina, sinó amb tot el grup del partit, puix que aquest l'ha estimat a portar al Parlament la qüestió.

El senyor ROMEO. — I votaran? El senyor SERRANO JOVER. — Ja ho veurem: el que es diu amb aces no és necessari dir-ho amb paraules.

Anuncia que els maurins estan disposats a mantenir l'actitud que han acordat sense la més petita rectificació.

El senyor ROMEO interromp.

El senyor SABORIT. — A veure quan vindrà el comte de Romanones a defensar al marquès de Villabragima.

El senyor ROMEO. — No l'ha atacat ningú.

El senyor SABORIT. — El ministre de la Governació.

El PRESIDENT. — Cada un ve quan vol. (Rialles.)

El senyor SERRANO JOVER agueix recollint manifestacions del senyor Iglesias i després exhibeix telegrams que ha rebut protestant contra els nomenaments d'alcaldes de Reial ordre i diu que hi ha representacions lliberals.

Quan aquestes es dirigeixen a mi, serà perquè creuen que han de fer-ho millor que els calien en el debat, encara que siguin corregidors seus.

Diu que hi ha altre sectors polítics que callen davant d'aquest atropell del partit conservador, perquè creuen que aquest els treu, com vulgarment es diu, les castanyes del foc. Ara calen perquè ells seran els que s'aprofitaran de la rectificació que dels comtats polítics fa el ministre de la Governació.

El marquès de VILLABRAGIMA intervé i diu que està conforme amb una gran part del discurs del senyor Iglesias, i que si no parlà ahir, fou perquè no volia repetir el plantejament de la qüestió del fur municipal, de la qual ja parlà el senyor Serrano Jover.

Té raó el senyor Iglesias en dir que no hauríem necessitat pèdolar l'ajut del Parlament, si comptéssim amb un gran corrent d'opinió i una forta unió municipal. Jo, per la meua part, contribuiré a aquesta unió quant pugui.

El senyor SABORIT. — Què faran els regidors lliberals el primer d'abril?

El senyor IGLESIAS. — És que se senyoría no havia de dimidir.

El marquès de VILLABRAGIMA. — Ja demostrareu que un altre hauria fet el mateix en el meu cas.

El senyor IGLESIAS. — Per això hi ha l'article 100 de la Llei municipal.

El marquès de VILLABRAGIMA. — Tingui's present que jo no vaig presentar la dimissió al Govern, sinó a l'Ajuntament que em va elegir i aquest encara no ha admès la meua dimissió. Jo segueixo éssent alcalde i comptant amb la confiança dels regidors.

dors. (Grans rialles.) A tenor de la legislació vigent, si a tenor de l'atropell, que ha fet el Govern, no.

Nosaltres hem de portar l'assumppte al Parlament perquè els diputats per Madrid sentin l'estímul de defensa, que encara no han sentit. Podem haver-lo portat al carrer, promoure un moviment d'opinió i produir un conflicte d'ordre públic; però això no era el que convenia fer.

Diu qu'ell ho supedita tot a les seves conviccions monàrquiques.

Podia haver suspès la sessió el dia que es presentà l'alcalde nomenat per decret i haver paral·litzat la vida municipal; però això no em sembla prou bé, i si per això se'm censura, la meua consciència està tranquil·la.

El senyor SABORIT. — S. S. sap que no és exacte. No se li va demanar això, sinó que no col·laborés a la submissió a l'alcalde.

El marquès de VILLABRAGIMA segueix dient que no vol apropar-se de la torpitud del ministre de la Governació en perjudici del poble de Madrid.

Afegeix que el ministre no podia nomenar alcalde quan subisteix viva la reial ordre que autoritza a l'Ajuntament a elegir el seu president.

El senyor SABORIT. — S. S. sap que no és exacte. No se li va demanar això, sinó que no col·laborés a la submissió a l'alcalde.

El marquès de VILLABRAGIMA segueix dient que no vol apropar-se de la torpitud del ministre de la Governació en perjudici del poble de Madrid.

Afegeix que el ministre no podia nomenar alcalde quan subisteix viva la reial ordre que autoritza a l'Ajuntament a elegir el seu president.

El senyor SABORIT. — S. S. sap que no és exacte. No se li va demanar això, sinó que no col·laborés a la submissió a l'alcalde.

El marquès de VILLABRAGIMA segueix dient que no vol apropar-se de la torpitud del ministre de la Governació en perjudici del poble de Madrid.

Afegeix que el ministre no podia nomenar alcalde quan subisteix viva la reial ordre que autoritza a l'Ajuntament a elegir el seu president.

El senyor SABORIT. — S. S. sap que no és exacte. No se li va demanar això, sinó que no col·laborés a la submissió a l'alcalde.

El marquès de VILLABRAGIMA segueix dient que no vol apropar-se de la torpitud del ministre de la Governació en perjudici del poble de Madrid.

Afegeix que el ministre no podia nomenar alcalde quan subisteix viva la reial ordre que autoritza a l'Ajuntament a elegir el seu president.

El senyor SABORIT. — S. S. sap que no és exacte. No se li va demanar això, sinó que no col·laborés a la submissió a l'alcalde.

El marquès de VILLABRAGIMA segueix dient que no vol apropar-se de la torpitud del ministre de la Governació en perjudici del poble de Madrid.

Afegeix que el ministre no podia nomenar alcalde quan subisteix viva la reial ordre que autoritza a l'Ajuntament a elegir el seu president.

LES TERRES CATALANES

El Montseny Parc Nacional de Catalunya

La salut del cos i de l'ànima del poble català.—Música i excursionisme.—Parcs municipals i Parc Nacional.—Una carretera que sols falta acabar.—Montseny i Les Planes.

Com més experiència valg prenent de les coses de la vida, com més experiència em dona la meua carrera, que en obligar-me a tenir cura de la salut dels meus semblants, més em fa veure les relacions recíproques que lliguen la salut del cos a la de l'ànima; cada dia nous elements de prova vénen a augmentar el meu convenciment envers la transcendental importància que, tant en la salut de l'individu com en la de la col·lectivitat, exerceixen la música i l'espectacle de la Natura, posant-se'm de manifest la necessitat imperiosa de procurar que aquests goigs, font pura i inescabable de salut moral i material, es procuri posar-los en estat de poder aconseguir influir sobre tot un poble que, com el català, ja de per si, per instint innat, no es mostra insensible a aquestes fonts de bellesa, ans bé, tendeix a cercar-les naturalment, ja que en elles troba una deu inextinguible d'energies que enliten, a la vegada, el nivell del seu fisiologisme orgànic i psíquic, fent-lo més apte per a triomfar en els diferents camps de la lluita per la vida.

Qui fruit els goigs de la Música i de l'Excursionisme no té necessitat d'anar en recerca de sensacions i emocions malenques que esmussen la seva sensibilitat i pertorben la seva salut, amb la Música i l'espectacle de la Natura, enlaira cada dia més el seu esperit, educant cada dia millor els seus sentiments, i aquesta eufonia influeix en la seva salut física, de la mateixa manera com, realment, la salut corporal ennobleix l'esperit.

Qui s'enamora de la Música i de l'Excursionisme resulta també un enamorat de Catalunya, puix pot apreciar i assaborir millor, aleshores, l'immens tresor de la seva Música Popular, el de les seves belles contrades, i quan aquestes bellesses més es coneixen, més s'estimen i més l'individu ha de procurar mostrar-se digne de la Pàtria que les atreu.

Deure social i de transcendència manifesta ha d'ésser, doncs, el procurar donar satisfacció a aquests tan bells dalters instintius en el nostre poble. La iniciativa privada s'ha avançat ja moltes vegades a la pública, la missió de les Corporacions oficials resta així facilitada ajudant les Societats d'educació musical i als Centres Excursionistes, donant-los elements per a poder complir més bé la missió cultural.

Contempleu el poble català quan surt d'un concert en el qual el gaudi el seu esperit escoltant els mestres de la Música, sobretot quan li recorden els cants de la terra... contempleu-lo quan el tren el retorna a la ciutat, després d'haver passat el dia en plena Natura, després d'haver assolat el seu esperit i oxigenat els seus pulmons amb l'espectacle de la mar i les muntanyes, i en tots dos casos us sentireu orgullousos del poble que en el seu semblant reflecteix la mateixa expressió de gaudi, el veure ennoblit, el comprendre aleshores com més capaç de les missions més enlairades...

Donar facilitats per a satisfer aquests tan bells dalters, és noble i alta missió que tant incumbeix a les entitats públiques com a les particulars, és deure civílic procurar a aquest poble sales de concert, audicions públiques, com també ho és el donar-li facilitats per a satisfer el seu afany de contemplar la Natura. Tots els esforços que s'encaminin en aquest sentit, seran agraïts, reportaran beneficis immensos en bé de la salut moral i material no solament de l'individu, sin també de la col·lectivitat.

Barcelona pot mostrar molt orgullosa del que envers aquest camí ja porten fet els veterans cors de Clavé, els més moderns orfeons, el Palau de la Música Catalana, les actuals audicions de la Passió, de Bach, i els concerts Kousseritzky al Liceu, associacions com la dels Amics de la Música i la de la Música de Camera, audicions públiques com les de la

Banda Municipal, i la recent de l'Orquestra Simfònica, demostren que totes els iniciatives que es dirigeixen a satisfer aquest instint musical troben públic apropiat que les fruit i les encoratja, fins al punt de poder veure els locals on se celebren aquestes selectes sessions d'art musical, insuficients per a enquibir la immensa gaudida que hi acut freqüent.

Molt semblant és el que succeeix amb l'Excursionisme. També en aquest camp el progrés de Barcelona és manifest. Fa pocs anys, relativament, que només podia mostrar un Parc i un Centre Excursionista de Catalunya, i avui ja formen legió les societats, grups i associacions excursionistes, com també ha vist multiplicar el nombre dels seus Parcs.

Però, malgrat ésser tan manifest el progrés, resulta insuficient per a les seves necessitats. Com més facilitats en aquest sentit s'han donat al poble, més ha crescut el nombre d'aficionats a fugir de l'atmosfera carregada de la ciutat, de convençuts de que el sol, l'aire i la llum són font de salut física, i la contemplació de la Natura font de salut moral, que vénen a formar un tot harmònic.

Avui tenim el Montjuïc; l'antic tren de Sarrià ha traspassat les muntanyes donant-nos Les Planes, que s'està transformant en un suburbi de la ciutat, com fa pocs anys era el Paralel; les serralades del Tibidabo, Vallvidrera i Sant Pere Màrtir, s'omplen de gent; el municipi ja s'ha hagut de percar de procurar espais lliures per a Parcs municipals, però la població de Barcelona traspassa ja aquestes lites i el diumenge especialment, Sant Llorenç del Munt, Brugués, La Conreria, s'omplen de braus excursionistes, entre els quals abunda també cada dia més el nombre de balles excursionistes que, com ells, amb la motxilla a l'esquena i el gaito a la mà, escalen la muntanya, sortint a punta de dia de la ciutat per a tornar-hi al vespre desafiats la insuficiència de les vies de comunicació, havent fet provisió de salut i energies per a poder dedicar-se, durant tota la setmana, a llurs tasques respectives.

Barcelona ha d'agrair a la Natura l'haver-la dotada de totes les condicions per ésser la més gran i la més bella ciutat del món, sabent-nos aprofitar i mostrar-nos dignes d'aquestes circumstàncies.

Extesa de riu a riu, com la somnia ja el poeta, a la falda del Montjuïc, que avui tenim ja transformada en que fa tant anys havia d'ésser, enllent-se les seves edificacions muntanyes amunt, vers la serralada del Tibidabo, en la qual també, si bé un poc tardanament, s'han assenyalat ja els espais destinats a Parcs, ja no li basten aquests per les seves necessitats a Barcelona, cap i casal de Catalunya; la Natura li ha assenyalat també el seu Parc Nacional, i deure de tot hom és procurar que ja Mancomunitat de Catalunya compleixi: com més aviat millor aquest deure envers el Montseny, puix és de desitjar que un cop assenyalada aquesta missió, no li passi com al Municipi de Barcelona amb la muntanya del Tibidabo, per la qual ha hagut de fer malament i car ço que cinquanta anys enrera hauria pogut fer bé, amb totes les facilitats i amb molt menys sacrificis econòmics. La Natura ha assenyalat el Montseny com a Parc Nacional, de la mateixa manera com havia assenyalat a Barcelona el Montjuïc i els boscos del Tibidabo com a Parc Municipal. Passarà amb el Montseny ço que avui està passant amb Les Planes: n'hi ha hagut prou que s'hagin posat a l'abast dels barcelonins mitjans per a traslladar-hi perquè la gent hi acudi en tal nombre, que resulten insuficients els trens.

El mateix, i fins amb doble raó, passarà amb el Montseny. Són tan diferents i tan grandioses les bellesses que atreu a la muntanya cabdal de Catalunya, que el que només hi ha estat una vegada en queda enamorat, desafia totes les incomoditats

per a poder tornar a gaudir del seu espectacle, no dubia de tornar-hi si guai com sigui, segur que la visió de la muntanya i la contemplació de la terra catalana que s'albira des dels seus cims, li pagarà amb excés totes les fatigues del viatge.

Avui, en deixar el tren a Palautordera, es pot agafar la tartana que travessa els pobles de Santa Maria de Palautordera i de Sant Esteve; res hi ha comparable amb aquest formós pla; la carretera és de les que honoren la Mancomunitat, però per desgràcia, quan comença l'espectacle de la muntanya, aquesta s'acaba quan poc li manca per arribar al poble del Montseny. Poc seria avui el sacrifici que caldria per a acabar-la, i els beneficis que reportaria serien innombrables; no tardaríem aleshores a veure un auto públic substituint les tartanes, que faria tot el trajecte segurament en menys de mitja hora; no tardaríem tampoc a veure autobuses que en poques hores hi anirien directament de Barcelona; i una vegada arribats al poble del Montseny, o en travessar el riu Tordera, a can Coca, trobaria l'excursionista totes les facilitats per a poder visitar la muntanya. Tals serien les facilitats assolides, mercès a l'insignificant esforç que representa l'acabar aquesta carretera, que avui queda trencada a la meitat, que aleshores els que coneixem el Montseny hi aniríem cada diumenge; d'aquí a poc temps no hi hauria barcelonins que no hi haguessin estat; seria ben prompte tan difícil trobar-ne un, com és difícil avui trobar un ciutadà de Barcelona que no coneixi Les Planes, i aleshores si que no tardaríem gaire a veure el Montseny convertit en el Parc Nacional que tot un poble demanaria, i la Mancomunitat s'hauria posat un floró més a la seva corona, que l'honoraria tant com avui l'honra la seva Biblioteca de Catalunya i la seva Universitat Industrial.

Fem el Parc Nacional, però com a primera fita per a assolir aquest ideal, acabem ben aviat la carretera de Palautordera al Montseny.

Doctor Manuel MORAGAS I GRACIA

Pla del Llobregat

SANT ESTEVE DE CERVELLO. — Hem acabat de celebrar la Santa Missió, predicada pels freres caputxins P. Miquel de Barcelona i P. Hilari d'Arenys de Mar, amb plaïment general.

L'església era plena cada dia i els nostres fills recordaran sempre bon frare que els ensenyava tan bonadament a estimar a Déu.

L'entusiasme de les criatures donava un relleu formós.

La sagrada comunió del dia darrer fou nombrosa; d'etai manera, que no va quedar un feligrès sense rebre-la.

La darrera tarda el poble acomiadava els freres caputxins verament emocionats, agraïts-les el seu esforç i el seu bon zel.

Vallès

RUBÍ. — A Rubí hi donaren el concert anunciat els celebrats artistes Na Mercè Plantada, Na Aurèlia Sançristófol i el mestre Borguño, aconseguint un èxit ben falguer, entusiasmant el nombre públic per la curada interpretació de que feren gala en el desenvolupament de l'interessant programa.

A la primera i última part es componia d'una selecció de "lieders", tonades i cançons catalanes dels autors de més nom, que la senyora Plantada va fer oír amb la seva extraordinària dicció i bon gust, obtenint grans aplaudiments i veient-se obligada a cantar-ne d'altres.

La segona part era constituïda per diverses obres de violoncel, les quals va executar la senyoreta Sançristófol amb gran seguretat i força emocional, valent-li també merescuts aplaudiments.

Per últim, l'excel·lent pianista senyor Borguño va compartir dignament, acompanyant als dos artistes amb tota correcció, corresponent-li bona part de les manifestacions d'entusiasme de l'auditori, que va restar molt satisfet de tan escollit concert.

AUTORITZUEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

TARRAGONA PERPINYA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

Anit passada, es reüní la Junta Municipal de Vocals associats, no arribant a aprovar el pressupost ordinari. L'estudi ha continuat tot avui per a reprendre la sessió a les deu de la nit.

Aquesta tarda, ha estat enterrat l'advocat fiscal don Josep Gatell, havent-hi concorregut les autoritats i molts amics del distingit advocat.

També ha estat enterrat el còleg professor de música, don Adolf Jundosa.

Aquest matí ha arribat el nou governador don Antoni Infantes, posessionant-se seguidament del càrrec.

Ha causat penosa impressió el nomenament de l'alcalde de R. O., encara que, probablement el mateix senyor hauria estat elegit pels regidors.

A Roda de Barà, es va constituir diumenge, el soment, entrant-hi la major part dels propietaris veïns.

Està vacant la secretaria de l'Ajuntament de Vinyals.

GIRONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Sessió de la Diputació

En la sessió de la Diputació d'ahir es prengueren els següents acords: Aprovar les despeses per al mes d'abril que pugin a 35,622'81 pessetes, i el nou reglament de plantilla dels funcionaris. També es va aprovar una proposició declarant haver vist amb sentiment elsatges als principis essencials de la vida dels Municipis, imponent per R. O. l'alcalde al de Madrid, comunicant l'acord al Govern, i pregant-li que respecti la voluntat dels Ajuntaments, en elegir-se president.

Recorda notificar al degà del Col·legi Notarial de Barcelona, senyor Borràs de Palau, haver vist amb satisfacció la seva patriòtica actitud en el ple del nou Reglament notarial, i testimoniar al president de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació, senyor Maspons Anglès, la felicitació que mereix la seva patriòtica actuació.

La Diputació ha saludat joiosament la constitució de la Mancomunitat de Municipis de l'Alt Empordà, la qual s'ha constituït a Figueres, per a fer obra conjunta, esperant que favorirà els interessos espirituals i administratius.

L'Administració de Correus, el 31 del corrent, s'instal·larà al nou edifici de l'avinguda de Romon Folch.

Demà, el Grup Excursionista Gironí, anirà a la Font Ginestà, a Campderà.

A l'establiment «La Parra», del terme de Santa Eugènia, ha estat detingut Enric Riera, funcionari de la Companyia de M. S. A., acusat de diversos robatoris còcosos a l'estació.

El fred darrer ha estat tan fort a la muntanya, que han obligat a baixar molts porcs singlars. Els caçadors se n'han aprofitat, matant-ne alguns. Un d'ells pesa 110 quilos.

També ha mort els ceps i alguns arbres fruiters.

Avui s'ha reünit la Comissió Provincial.

L'Ajuntament d'Olot i la Caixa de Pensions han acordat començar de seguida el Grup escolar.

La Unió Jurídica de Catalunya ha nomenat el seu delegat a Girona a l'il·lustre notari volgut amic nostre don Emili Sayé.

LLEIDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

Una parella de guàrdies de seguretat ha detingut el jove de 17 anys, Marian Olmo Guata, el qual havia fugit de casa seva, de Barbastro.

A la sessió de l'Ajuntament s'aprova el pressupost per al vinent exercici.

A la Delegació d'Hisenda, s'han rebut 149.135 pessetes per a la Cooperativa d'Empleats de Lleida.

Durant la setmana passada, les sucursals de la Caixa d'Estalvis i de Pensions a les comarques lleidatanes, han rebut 232.996 pessetes d'imposicions, han fet 189.531 de reintegres, i han obert 35 llibretes noves.

Greu afer. — Un metge detingut.

El jutge de Prades feia detenir la passada setmana la senyora Mas, de Marquixanes, esposa d'un alt funcionari colonial, suspesa de la instrucció va declarar la inculpada que el doctor Bigou, metge a Perpinya, l'havia deslliurada, quan anava pels cinc mesos, havent rebut en pagament una quantitat de mil francs. Com a conseqüència d'aquesta revelació han estat detinguts el doctor Bigou i el seu intermede ajudant Pere Jacomy, i empresonats a Prades. Se suposa que aqueixa primera afeta podria descobrir altres escàndols paral·lels.

Mortal caiguda. — Un tal Sala Fernando, natural de Castelló de la Plana (València), de 65 anys d'edat, treballador al mas d'En Reig de Banyuls de la Marenda, acaba de morir d'una greu ferida al cap, provocada per una caiguda malhorosa.

Fret i nou. — Una regiralla de mal temps ha enterbolit per alguns dies el nostre cel tan clement, glaçant els contorns primerencs a la plana i revestint d'una capa de neu les altures del Capcir i de Cerdanya.

L'hora d'estiu. — S'inaugura diumenge l'hora dita d'estiu, mantinguda enguany encara per les Corts franceses; com que alguns ciutadans havien descurat d'avançar els rellotges, es notaren algunes equivocacions còmiques, particularment a l'ació.

Artistes catalans. — A la Secció de treballs femenins del darrer Saló d'Hi vern, la nostra distingida compatriota Na Margarida Molinà, ha obtingut un èxit assenyalat amb les seves magnífiques pintures a l'agulla en punt de Venècia. La «Revue Moderne des Arts», alaba les riques combinacions de tècnica i de composició d'un coixinet en punt del segle XVII, i recorda els primers èxits de l'artista catalana en 1910, 1911 i 1912, on exposa ja un ventall i un coixí de gran bellesa.

Biografia rossellonesa. — El savi abat Capelle, autor de nombroses i apreciades biografies, publica un interessant fascicle de la vida de Miquel de Perellos (1379-1427, ex-canonge de Mallorca, Arquebisbe d'Embrun.

L'esmentat Miquel de Perellos provenia d'una família noble, de les més cèlebres del Rosselló, essent ja el seu avi senyor del poble de Perellos, que existeix encara, però amb una població molt disminuïda que va abandonant-lo un xic cada any. Avui no té sinó una cinquantena d'habitants.

Comitè Manalt. — un grup d'amics i admiradors d'En Celestí Manalt acaba de formar un Comitè per a ajudar i encoratjar l'apreciat escultor en les seves properes exposicions. Molts artistes rossellonesos s'hi han adherit. Les adhesions són rebudes pel secretari Gabriel Blanco, carrer del Bastió de Sant Domènec.

A l'Associació Politécnica. — Una de les darreres, però de les més interessants conferències del present cicle, fou feta el diumenge per l'insigne professor Moy, de la Facultat de Dret de Montpeller. L'eminent catedràtic, molt conegut pels seus treballs científics, ens parlà llargament de la «Vida i la mort dels estels», el qual tema desenvolupa amb mètode i claredat, donant-li l'auditori unànimes proves de satisfacció i entusiasmats aplaudiments.

Els nostres internacionals de Rugby

— En l'equip de França que ha de trobar els irlandesos a Dublín el dia 8 d'abril, hi figuren quatre dels nostres millors rugbymen rossellonesos: el mig d'obertura, Pascot, el més adret jugador francès; el ràpid tres quarts ala, Got, conegut amb el nom de «Bolet de canó»; el davanter Si cart, titular de la capa per primera vegada, però que és una gran esperança. En Ramis, l'esplèndid centre, ha estat convocat com a auxiliar primer; és podria aconseguir que passés a titular (com n'ha estat ja una vegada), al lloc d'En Bordes, actualment ferit.

Una festa senegalesa al Rosselló. — Pels primers de maig, els senegalesos del 24 Colònia, encasernats a Perpinyà, organitzen una veritable festa negra, segons els costums i amb la indumentària de llur país, aquesta curiosa i divertida manifestació tindrà lloc a l'Estadi Joan Lafont, i serà presidida per les autoritats civils i militars.

Al Teatre Municipal. La temporada d'Òpera, de Pasqua. — Publiquem en seguida, la composició de la Companyia i el programa de la temporada d'Òpera dita de Pasqua, que s'inaugurarà al Teatre Municipal, el dijous, dia 6 d'abril, amb «Faust», de Gounod, i que promet ésser brillant.

Quadro de la companyia: Director: M. H. Villaret; apuntador general: M. Batave; apuntador: M. Humbert.

Director d'orquestra. — M. Bascou, de l'Òpera de Montpeller i de Vichy, pianistes acompanyadors senyores Chénava i Desvigny; tenors: Martel, de la Moneda, de Brussel·les; Ferran Lemaire, de l'Òpera de Lió; Iohé, de l'Òpera de Montpeller; Cazenave, de l'Òpera de París; Rivaldi, de l'Òpera de Bordeus.

Barítons: Valette, de la Moneda, de Brussel·les; Mazo, de l'Òpera de Lió.

Baixos: Billot, de l'Òpera de París; Demangane, de l'Òpera de Montpeller; Grommen, de la Moneda de Brussel·les; Vabrol, de l'Òpera de Bordeus.

Primera sopran dramàtica falco. — senyora Arriès, de la Galette Lyrique, de París.

Primera contralt: senyora Bruyes, de l'Òpera de Lió.

Primeres sopran lleugeres: Senyores Goudy, de l'Òpera de París; Liv. son, de l'Òpera de Marsella; Garcia, de l'Òpera d'Estrasburg; i Freville, de l'Òpera de Lió.

Primeres dugazons: Senyores Paoli, de l'Òpera de Nantes; Bellegarde, de l'Òpera de Montpeller.

Segona dugazon: Vialle; tercera dugazon, Collard.

Ballet: primeres dansarines: Colombo, Himer, Fleuridile.

Programa. — «Faust», «Hamlet», «La Tosca», «La Favorita», «L'Africana», «Manon», «Mignon», «Herodiade», «Werther», «Rigoletto», «Samsó i Dalila», «Sigurd», «La Juive», «Guillem Tell», «Gismonda» (creació), de H. Février.

Preu dels abonaments (drets compresos): per a les 13 vetllades: Llotges, 160 francs per lloc; setis d'orquestra i de balcó, 145; stal·les de primera, 113 francs; primeres, 81 francs; stal·les de pati, 66; pati, 46; galeries, 33 francs.

(13 representacions a l'abonament dos de gala: Samsó i Dalila i «Guillem Tell».)

Hi haurà cinc representacions de tard amb abonaments corresponents. Per a les representacions de nit, el cost de les entrades dels no abonats serà de llotges, 10 francs; setis d'orquestra i de balcó, 9 francs; stal·les de primera, 7 francs; primeres, 5 francs; stal·les de pati, 4 francs; pati, 2 francs; segones, 2 francs; terceres, 1 franc (drets n'acompanyats).

Espectacles. — A l'Eldorado (actualment Varietats) ha obtingut un nou actiu Mayol, mentre notem al Casino una bona interpretació de la bella òpera d'Audran «La Mascota». Dissabte, al Teatre, Baret ens dona «La Comedienne» amb la gran artista Cassive.

Esports. — A Tolosa s'havia de disputar, el diumenge, dia 26 de març, el partit Perpinyà-Tolosa.

Els catalans refusaren de disputar el partit, amb l'equip mixt que presentava Tolosa, i demanaren que els representés l'equip primer complet. L'acord semblava fet i els catalans se'n anaven al terreny, quan els tolosencs exigiren imposar un àrbitre dur. Malgrat tres àrbitres proposats, comprés el tolosenc Biousa, Tolosa, mantingué ses inexplicables exigències d'imposar En Barras com a àrbitre. Aleshores els catalans refusaren de disputar el partit i es retiraren. L'incident es directament començat; sembla, però, que Tolosa haurà tingut por d'ésser vençut.

C. G.

L'ensenyament de música a la Casa de Misericòrdia de Lleyda

Bases que han de regir el concurs per a la provisió de la plaça de mestre de música de la Casa de Misericòrdia de Lleyda, dotada amb el sou de 2.000 pessetes:

Primera. Fins el vinent dia 15 d'abril, seran admesos a la Secretaria de la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència de Lleyda, les instàncies i documents que, ajustats a les prescripcions vigents, sobre paper sellat i us de cèdula personal, presentin els que pretinguin pendre part en el concurs o oposició.

Segona. Per a pendre-hi part serà indispensable acreditar el que segueix:

a) Ésser major de 21 anys i no passar dels 45, per mitjà de la corresponent certificació de la partida de naixement.

b) Haver cursat música, sota la direcció d'un mestre reconegut, per mitjà de certificat o documents acreditatius dels estudis fets i dels mestres que hagi tingut.

c) Trobar-se lliure del servei militar o estar-lo prestant en la situació que correspongui, per mitjà de certificat del secretari de la Comissió mixta de reclutament respectiva o documents lliurats per les autoritats militars que correspongui, segons els casos.

Caldrà acreditar també conèixer suficientment la llengua catalana per a parlar-la i escriure-la.

Demés, podrà acompanyar-se tot el que pugui provar serveis i mèrits de l'aspirant.

No s'admetrà títol ni document de cap mena que es produïxi amb les instàncies si no va acompanyat d'una còpia per a cada un d'ells, estesa en paper del segell que correspongui i en la forma deguda. Les còpies, després de compulsades i autoritzades pel secretari de la Junta de Govern, s'uniran a l'expedient, tornant-se els originals als interessats.

Tercera. Acabant el termini que es fixa en la primera d'aquestes bases, la secretaria de la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència de Lleyda presentarà els expedients dels aspirants a la referida Junta, la qual, en vista de tots ells, farà declaració expressa dels que siguin admissibles, guardant silenci sobre els altres.

Quarta. Per a jutjar de l'aptitud i mèrits dels concursants, la Junta de Govern s'adjuntarà tres mestres de música, de reconeguda competència, els noms dels quals no seran fets públics fins que s'hagi de constituir el tribunal per a donar començament als exercicis d'oposició.

Quinta. Ultra els justificants abans esmentats, en l'acte de sol·licitar pendre part en el concurs oposició, cada aspirant haurà de presentar una concisa memòria redactada en català, en la qual exposarà el mètode que segueix en l'ensenyament musical.

Sisena. El tribunal qualificador, en vista del contingut de la memòria i dels mèrits aportats, determinarà quins són els aspirants que consideren aptes per a pendre part en l'oposició complementària.

Setena. El exercici d'oposició constaran almenys dels extrems que a continuació s'esmenten:

a) Cant, d'una lliç de sofeig, amb canvis de clau, i composta pels tècnics que formen el tribunal. Es concediran dos minuts per al seu estudi.

b) L'execució d'una obra al piano i a lliure elecció de l'opositor.

c) 1. Execució d'un cant escolar al piano, compost expropiat pels tècnics que formen el tribunal. Es concediran dos minuts per al seu estudi.

2. Transport de l'anterior cant escolar a l'interval que indiqui el tribunal. Es concediran cinc minuts per al seu estudi.

d) Composició d'un cant escolar a una veu i amb acompanyament d'harmonium, en l'espai de tres hores, i amb lletres que proporcionarà el tribunal. L'opositor haurà de donar a conèixer l'obra, cantant-la i acompanyant-se-la a l'harmonium.

e) Contestar algunes preguntes que sobre miscel·lània farà el tribunal.

f) El tribunal podrà acordar la realització d'un exercici supletori i definitiu per al millor encert en l'elecció.

Vuitena. Els exercicis seran públics i començaran el dia que el tri-

bunal designi. L'opositor que delixi de concórrer a alguns dels exercicis el dia i hora assenyalats, qual·sevol que fos el motiu, quedarà exclòs de l'oposició i no serà tingut en compte ni per a la pràctica d'aquell exercici ni per a les de successius.

Novena. Finites les oposicions, el tribunal deliberarà, formulant la proposta unipersonal que correspongui a la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència de Lleyda, la qual elevarà al Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya per a la seva acceptació definitiva.

BADALONA

CONCERT INAUGURAL DE L'ORFEO BADALONI

Amb un ple a vessar, com era d'esperar, va tenir lloc el proppassat dimarts a l'ample local del Teatre Victoria.

Tot Barcelona hi era, si no corporalment, almenys en esperit; car l'obra de l'Orfeo és obra essencialment badalonina, obra que porta la nostra ànima, obra que ostenta el nostre encuny espiritual.

Eren gairebé les deu i en l'ambient de l'espai local flotava, bronzia un anhel: el de sentir les veus dels nostres orfeonistes. I va aparèixer el Mire, Botey, director de l'Orfeo, llorejat compositor i bon amic nostre. I va llegir una carta escrita d'En Lluís Millet, en la qual explicava la seva absència per mor dels assaigs (que dirigeix) de la «Passió», de Bach. Tot seguit En Botey va llegir un discurs propi, pàgina plena d'escollits conceptes i de sinceritat, que fou com una mena d'introducció a la part musical. Carta i discurs van ser acollits amb força picaments de mans. L'Orfeo comença la seva tasca, ajustant-se al següent programa:

Primera part. — «El cant de la senyera». Millet; «Sota de l'olma». Morera; «Els fadrins de Sant Boi». Pérez Moya; «Cançó de Nadal» (sol de sopran: Coloma Casals), Romeu; «Sant Josep i Sant Joan» (sol de noi: Francesc Patan); Pérez Moya; Empordà i Rosselló, Morera.

Segona part. — «L'Emigrant» (per la secció d'homes); Vives; «Les flors de maig» (per la secció d'homes); Clavé; «En la nostra ramada» i «Qui és que així us calpeja» (chorals de la «Passió», segons Sant Mateu); Bach; «Salve Regina» (estrena); Botey; «Les fulles seques»; «La sardana de les monges»; Morera; «Els Segadors» (estrena); Botey.

Com tothom pot veure, els nostres orfeonistes donaren proves d'un exquisit temperament artístic en interpretar d'una manera força notable els diversos gèneres musicals que integraven el programa.

Totes les seccions es portaren admirablement, fent-se dignes d'especial menció la solista senyoreta Casals en la «Cançó de Nadal» de Romeu, i el nen Patan en «Sant Joan i Sant Josep» de Pérez Moya.

Amb cant de «Els Segadors» (que amb «Salve Regina» foren estrenades en aquest acte) constituïren un doble triomf per al seu autor senyor Botey, acabà la solemne sessió inaugural del nostre Orfeo.

Eren les dotze quan la gentada abandonava el local, i semblava que per l'aire, sota el cel profundament estelat, es perdia, es perdia, la remor d'una cançó...

Bisbat

—A la parròquia del Pi hi segueix amb gran esplendor la novena a Sant Josep Oriol.

Hi predica el canonge d'aquesta Seu doctor Faura.

Ha mort el virtuós pare del religiós de l'Immaculat Cor de Maria P. Sarrahasa al qual fem present amb aquest motiu del nostre més sentit condol.

—En virtut de les facultats que li confereix el Codi de Dret Canònic, el senyor Bisbe ha concedit a les persones que concorrin a la tercera assemblea-romantja de patronats de Obreres de Catalunya al Montserrat, dispensa del dejuni del dissabte, dia primer d'abril, si acuden allí el dit dia. La missa que estava anunciada per a celebrar-se a la parròquia major de Santa Anna el diumenge dia 2, a tres quarts de cinc, ha estat suprimida en atenció que la majoria d'assembleistes surten el dissabte.

Les que desitgin oír missa, poden fer-ho a l'església dels PP. Jesuïtes, a les cinc del matí, o bé al Montserrat, a l'arribada, i a les onze.

—Ha estat nomenat canonge de la Catedral de Lleyda el llorejat poeta i estimat amic nostre mossèn Angel Garriga Boixader, rector que ha estat durant molts anys de la parròquia de Sardanyola.

Es fill de Vich, havent cursat la carrera en aquell Seminari. Ha estat vicari de Vilafranca del Penedès, econom de Vil·lorguina i Vilassar, i rector de Llerona.

A tot arreu, el seupas ha deixat una forta simpatia. Sacerdot de grans virtuts, publicista i literat distingidíssim, i dotat d'un temperament afable i bondados, tots els que han tingut ocasió de tractar-lo l'han estimat.

El seu nomenament ha estat rebut, per tant, amb molta satisfacció, i es fa excepció de Sardanyola, on els feligresos de la seva església senten, com és natural, la pèrdua de llur excel·lent rector.

Necrològica

Dissabte vinent, dia 1 d'abril, primer aniversari de la mort de don Antoni Oliver i Turull, totes les misses que es diran a les esglésies de Sabadell, Barcelona, Castellar del Valles i Sant Llorenç Savall seran en sufragi de l'ànima del difunt, A. C. S.

Les misses de dos quarts d'onze i d'onze que es faran a la parròquia de Sant Feliu, de Sabadell, seran d'ofertori.

Avui, a la Basílica de Nostra Dona de la Mercè han tingut lloc solemnes funerals per al bé de l'ànima del que fou en vida exemplar ciutadà N. Andreu Subiràs Giró, del temple, severament endolat i amb gran il·luminació, s'ha vist afeïtat de distingida concurrència que ha volgut elevar a l'Altíssim una pregaria per al difunt, i a l'ensenyar testimoniar a l'apenada família la condolència que ha causat entre els nostres la desaparició del bon amic.

Rebreu amb aquest motiu l'expressió del nostre més sentit condol a la vídua, fills i demés familiars.

D'espectacles

A l'aristocràtic Saló Catalunya s'hi ha estrenat una bellíssima pel·lícula del programa Ajuria, que porta per títol «A veu baixa», la qual, a part l'interès del seu argument, revesteix el de perfecta interpretació que hi donen els artistes del celebrat Programa.

Ha estat contractat per l'empresa de l'Apolo de Madrid el jove baríton En Francesc Maynou, fins fa poc obrer del tren, i que darrerament va debutar al Tivoli d'aquesta ciutat.

Tant prompte com atàhi el contracte amb l'empresa de Madrid, tornará a Barcelona, contractat pel souyor Gibert.

Es dona com a segur que molt aviat es formarà a Barcelona una companyia de sarsuela que recorrerà algunes poblacions d'Espanya, figurant com a base del programa l'òpera «El último vals», que ha assolit al Tivoli un èxit esclatant.

Com a primera figura de la companyia hi anirà la celebrada tiplo Josefina Cháfer, que obé un triomf personalíssim en l'obra esmentada.

Es troba completament restablert i fora de tot perill el popular empresari de teatres Pep Gil, que, com ja sabem els nostres lectors, ha estat greument malalt.

Ha tornat d'Amèrica el popular actor don Joan Martínez.

Aviat s'incorporarà a la companyia que actua al Novetats, la qual el Dissabte de Glòria inaugurarà la temporada, a l'Olimpia, de València.

El Disabte de Glòria s'estrenarà al Tivoli una sarsuela de costums americans.

Figurarà com a primera interpret, la gentil Mary Isaura, secundant-la la Vela, la senyoreta Ferrando i els actors Gorgé, Aguaviva, Fuentes, Llimona i Sagí Barba.

El Comitè Pro Teatre Liric Català ha rebut, amb posterioritat a la reunió celebrada a l'Ateneu Barceloní, les següents adhesions als acords presos en la dita assemblea.

Circol Instruïu i Recreatiu de Caldes de Montbuy; Centre Popular Català de Sant Andreu de Palomar; Agrupació Excursionista «Catalunya»; Foment Autonomista Català; Escola Catalana «Mossèn Cinto»; Circol Barceloní d'Obrers de Sant Josep; Jovenut Nacionalista de Sant Andreu; Fe-

deració de Jovenuts Nacionalistes del Districte IX; Centre Democràtic Republicà d'Hospitalet de Llobregat; Agrupació Excursionista de Reus; la Lliga Regionalista de Gràcia; Jovenut Nacionalista de Rupit; Ateneu Obrer de Barcelona; Grup Excursionista Gironí; Circol Egaren, Terrassa; Foment Nacionalista Català «Rafel de Casanova»; de Moyà; Sindicat Agrícola de Santa Coloma de Farnés; Escola Catalana Montcada-Barcelona; Patronat de Sant Lluís Gonzaga, de Salt (Girona).

Aquest Comitè prega a les entitats de Catalunya que esguin conformes amb les bases aprovades en l'esmentada assemblea, se serveixin transmetre, com més aviat millor, llur adhesió al seu estatge social, Passatge de Gràcia, 84, primer, primera.

Musicals

AUDICIÓ DE LA «PASSIÓ DE BACH»

Diumenge, tarda i nit, es donarà al Palau de la Música Catalana la segona audició de Bach «Passió de Nostre Senyor Jesucrist» segons l'evangel·li de Sant Mateu. Igualment que l'any passat, aquesta segona audició serà la darrera, ja que és absolutament impossible a l'Orfeo Català retener a Barcelona els elements de fora que intervien en l'execució de la grandiosa obra.

Tribunals

A la Secció I ha comparegut D. Gaspar, director del diari «El Temps», acusat d'injúries a les nacions aliades, mitjançant un gravet publicat al dit diari el 19 d'agost de 1918, d'injúries a Anglaterra, mitjançant un article publicat el 21 del mateix mes i any, i d'excitació a la rebel·lió mitjançant un article publicat el 25 de novembre del mateix any.

El processat ha dit que rebé els articles i el gravet per correu, ignorant qui és l'autor.

El fiscal ha demanat 2 anys, 4 mesos i un dia de presó per cada un dels tres delictes.

Els judicis han quedat closos per a sentència.

A la Secció IV ha comparegut Miguel Borrás Labordi, acusat de que el 12 de juliol de 1921, topan amb En Francesc Mas Martínez a la cantonada del carrer Nou i Paral·lel, i contestant-li el darrer que havia passat a la història el deute de 3.000 pessetes que tenia amb el Borrás, aquest, exasperat i obcecant, li clavà una ganivetada a la regió gènica, produint-li la mort.

El Jurat ha donat veredicta d'inculpabilitat, essent absolt el processat.

ASSENVALAMENTS PER A DENA

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala I. — Santa Coloma. — Incident Antoni i Concepció Claudell.

Sala II. — Arenys. — Menor quantia. Francesc Borell contra Joan Coma.

—Concepció. — Incident Llorenç i Alfred Mata.

AUDIENCIA PROVINCIAL

Secció I. — Tres orals per furt.

Secció II. — Manresa. — Universitat. — Dos orals per furt d'estada.

Secció III. — Llotja. — Dos orals per furt i estada.

Secció IV. — Quatre orals per furt, estada i contraban.

JULIAT DE GUARDIA

Avui ha sortit el de la Concepció, secretaria Leon, havent fet 31 diligències i 6 detencions.

L'ha substituït el de l'Hospital, secretaria Pastor.

ESTADA

Ha estat denunciada Eliet Esteva, acusat d'una estada de 70.000 pessetes a la Companyia General d'Indústria, establerta a la Ronda de Sant Pere, mitjançant xecs.

CAUSA PER ATENPTAT

El dia 8 d'abril es veurà la causa contra Marc Alcón i Agustí Barrera, per atemptat; la qual causa havia estat ajornada reiteradament.

Publicacions rebudes

«Revista Popular». Número corresponent al 26 del present mes.

S'ha publicat el volum XV de la Biblioteca Bonavia, titulat «Les cançons d'En Clavé», compost de les més populars poesies líriques, entre aquestes: «Les flors de maig», «Enyorament», «La Marsellesa», «De bon matí», «La Maquinista», «Les nines del Ter», «El somni d'una verge», «La berema», «Els pescadors», «Pel juny, la falç al puny», «Els Xiquers de Vall», «Els nens dels Almogàvers», etc., etc.

SESSIÓ DE L'AJUNTAMENT

(Constatori del 29 de març de 1922)

El últim que celebra l'actual Ajuntament, perquè, segons heu, acaben la seva comanda el dia 31 de l'actual la meitat dels regidors, i els 25 restants, juntament amb els 25 novament elegits, el dia primer d'abril constituiran l'Ajuntament nou, que actuarà durant el vinent bienni.

A la sala nova del Consistori i amb la presidència de l'alcalde, don Antoni Martínez Domingo, a les 6.40 de la tarda s'obre la sessió, que és ordinària i de segona convocatòria.

Crida l'atenció que a la tribuna de la premsa hi hagi el fill de don Manuel Luengo, secretari del Govern civil. Des, sentint curiositat per alguns dels assumptes que considera probable que es tractin en sessió.

Es llegeix i aprova l'acta de la sessió anterior.

DESPATX OFICIAL

Es llegeixen les comunicacions següents:

De l'Alcaldia: assabentant el Consistori dels assumptes informats per la Comissió de Govern, en junta del dia 22 de l'actual i aprovats per l'Alcaldia; l'informe de la Comissió d'Hisenda assabentant el romanent del Capítol corresponent del Pressupost per a pagar honor extraordinaris als funcionaris de la Secretaria particular de l'Alcaldia; la comunicació de la Diputació municipal sotmetent a l'aprovació el nomenament de la senyoreta Rosa Vilas per a escriptura; presentant la nota de les despeses, 4.904.25 pessetes, fetes per a obsequiar els metges i representants de la ciutat de Tolosa.

Informe de la Comissió d'Hisenda assabentant al capítol d'imprevistos per a poder pagar les 250 pessetes de la flota que han ofert a l'Ajuntament per a la funció que al Teatre Goya donarà la Comissió de Beneficència de la Creu Roja Espanyola.

Veredict del Tribunal per a la provisió de dues vacants existents en el Cos de Recaptadors municipals.

Del Govern civil assabentant haver desestimat diversos recursos entaulats contra l'arbitri sobre patentes per a la venda de vins; sobre la conservació i neteja de les clavegueres i contra l'acord de l'Ajuntament adjudicant a don Francesc S. Jaumar el subministre d'un tren rentador destinat a l'Hospital d'Infeccions.

LES ALCALDIES DE R. O.

Ofici de l'Alcaldia de Bilbao de data 27 de l'actual comunicant que aquell Ajuntament ha pres el següent acord: «Que es faci constar prop dels Poders públics el disgust de la Corporació per haver-se nomenat per Real decret l'Alcaldia de Madrid. Que s'inviti als Ajuntaments de capitals de província a que se solidaritzin amb l'acord de S. E. expressant llur disgust en la forma que creguin més procedent.»

El senyor Maynés diu que es podria dir que és tradicional a l'Ajuntament de Barcelona el sentiment de protesta contra el nomenament dels alcaldes per R. O.; que feia uns tres anys que el Govern deixava d'exercir aquesta imposició, deixant els Ajuntaments que nomenessin l'alcalde que els ha de presidir. Però l'actual Govern ha rectificat aquest criteri i ha nomenat ja, de Real ordre, els alcaldes d'algunes ciutats, i si bé encara no ho ha fet per a Barcelona, s'albirava ben clarament l'orientació ministerial en contra d'aquesta petita autonomia de que gaudien les corporacions municipals, i això no es fa sense la nostra més enèrgica protesta.

Es per això que declaro haver rebut amb simpatia aquesta comunicació de l'Ajuntament de Bilbao i proposo que ens solidaritzem amb la seva manifestació de disgust i que se li contesti que estem absolutament d'acord amb la seva comunicació per a protestar en contra del nomenament dels alcaldes per R. O.

El senyor Montaner declara que la minoria radical està d'acord amb aquestes declaracions, perquè si el senyor Maynés no hagués pres la iniciativa, ell ho hauria fet. Sembla que és una orientació del Govern el nomenament dels alcaldes de les ciutats per R. O. i sentim que l'Ajuntament de Madrid ja hagi estat víctima d'aquell atropellament a l'autonomia municipal.

El que s'ha fet a Madrid és significatiu i fa temer que s'intenti fer-ho a Barcelona. Per aquest motiu és que

jo, en nom de la minoria radical, formulo la més enèrgica protesta i m'adhereixo a les manifestacions del senyor Maynés.

El senyor Bordas, en nom de la minoria tradicionalista, es declara contrari a que el Govern nomeni de R. O. els alcaldes, perquè és un atemptament contra l'autonomia municipal i contra la democràcia, i formulo la més enèrgica protesta i s'adhereixo a les manifestacions del senyor Maynés.

UN QUE SEN VA

El fill del secretari del Govern civil, pel que és veu, ja havia satisfet la seva curiositat, perquè tantost s'acabaren aquestes manifestacions contra els nomenaments d'alcaldes de R. O., se'n va.

DICTAMENS DE DAMUNT LA TAULA

El dictamen proposant que sigui aprovada la rebuixa indicada dels caps de Secció fixant en 288.223 pessetes la reclamació en concepte d'honoraris, acreditats pel difunt arquitecte municipal don Pere Falqués i no satisfets per l'Ajuntament, és aprovat d'acord amb l'informe del senyor Capdevila, cap de tots els serveis tècnics municipals.

S'aprova el dictamen declarant caducades les concessions de dipòsits domèstics de begudes espirituoses, escumoses i alcohòliques que no hagin complert les disposicions reglamentàries.

EL PARC GÜELL

Dictamen proposant acceptar l'ofereiment d'adquirir el Parc Güell i Bosc de Valldor, que té una extensió de 3.700,474 pams quadrats, comprenent-hi totes les obres de construcció urbana, la gran plaça del teatre grec, porteries, manantials, conduccions censals i altres prestacions. El preu de la cessió és de 3.200.000 pessetes, pagadores un milió abans de complir l'any de l'acord, i la resta per parcel·les de 500.000 pessetes en cada exercici econòmic, en metl·lic o en títols del Deute Municipal al tipus mitjà de cotització.

Van després altres condicions complementàries.

El senyor Maynés defensa el dictamen, dient que la Comissió visità el Parc i sol·licità informe dels tècnics. Aquest paré ha estat considerat sempre com un dels de la primera cintura de parcs: Guinardó, Putxet, Turó-Gil i Turó-Parc. Havent mort el seu propietari, el senyor baró de Güell, els fills s'havien de repartir l'herència, i el Parc Güell seria dividit en tres parts i desapareixeria. Els barcelonins hi celebraven grans aplècs populars i d'alta la desaparició i es tracta de l'adquisició.

El preu dels tècnics informaran. Els hereus demanaren tres milions i mitg. Es gestiona i s'obtingué una rebuixa de 300.000 pessetes. El senyor Mir i Miró demanà una nova valoració i els presidents de l'Associació d'Arquitectes i de l'Escola d'Agricultura li donaren un valor superior. L'estaral comprés el Palau de la comtessa i els jardins del voltant suposa ja una altra rebuixa de 250.000 pessetes. Aquell casal podria ésser destinat a Museu o altre servei municipal.

El senyor Bordas diu que no pot impugnar-lo perquè no l'ha estudiat, i anuncia que votará en contra.

El senyor Carrasco pregunta en quina situació resten els dos xalets de particulars que hi ha dins del parc.

El senyor Maynés diu que es demanà als hereus llue alliberessin el Parc d'aquelles dues càrregues, i, considerant que resultaria molt oneros, accediren a rebuixar les esmentades 300.000 pessetes, deixant-hi les cases.

El Sr. Marial diu que mai ha estat contrari que l'Ajuntament comprés terrenys, perquè a la llarga resulta sempre un gran benefici. Recorda l'alcalde que es mogué quan es va adquirir el Parc Laribal, el qual es pagà a 9 i a 24 cèntims el pam. Conclou el que ara val.

Jo crec que amb aquells dos i mig milions de pessetes, ara adquirint 15 hectàries de terreny i a la plana del Besòs n'hauríem pogut comprar 200, que reguen amb l'aigua de la Segua Comtal, que ens hauria fet propietaris de la meitat de l'aigua de la Segua, la qual, capitalitzada, val prop de 16 milions de pessetes.

No discuteixo el preu que es paga

pel Parc Güell, perquè allí hi ha obres artístiques que no es poden valuar per ésser obres mestres del gran arquitecte Gaudí, que les ha realitzades.

Per les raons exposades votaré en contra.

El senyor Capdevila hi diu la seva. Els senyors Gambús i Vinalxa declaren que l'adquisició del Parc s'imposa, perquè allí hi ha salut, art i bellesa per a la ciutat.

El senyor Bolos diu que salva el seu vot.

El senyor Maynés diu que, tal com es proposa adquirir-lo, el terreny resultará a uns 56 cèntims el pam.

Els senyors Blajot i Nicolau presenten una esmena, demanant que a la escriptura s'hi consignin que abans de pagar el darrer termini, els hereus Güell han de posar a disposició de l'Ajuntament el Palau de la Comtessa i els jardins del voltant.

S'accepta l'esmena i queda incorporada al dictamen i aquest resta aprovat.

DOS DICTAMENS

S'aproven el que proposa al metge N'Antoni Carrera, director del Dispensari de Dermatologia, i donant-se per assabentat d'haver-se constituït la Societat d'Indústria del Fred, per a la construcció i explotació de les cambres frigorífiques als mercats i escorxadors.

LES SORRES DE LA PLATJA

El dictamen concedint a la Societat «Material d'Edificació, S. A.», l'exacció de l'arbitri vigent en pressupost, per a l'extracció de sorres i graveta, per les platges del terme municipal, ingressará per mesades venudes la recaptació; disposará 5.000 pessetes de fiança; cedeix a l'Ajuntament la quarta part de les seves accions lliures; garanties, un mínim de benefici equivalent a la consignació; anyalment remetrà, a la platja, 5.000 metres cúbics d'arena a l'Ajuntament, i tota l'altra arena i graveta que necessiti per a les obres que l'Ajuntament faci per administració; tindrà al Consell d'Administració una tercera dels consellers; passats vuit anys, l'Ajuntament podrà municipalitzar el servei, indemnitant el valor de les instal·lacions, i pagant la meitat del producte de les tres quartes parts del promig dels beneficis obtinguts durant els tres últims anys, multiplicats pel nombre d'anys que manquin a transcórrer, fins a 20 i altres condicions complementàries.

Es llegeix una llista esmena: és acceptada per la Comissió.

El senyor Vinalxa diu que voldria impugnar-ho, però que no ho pot fer, perquè no ho ha estudiat.

El senyor Maynés el defensa dient que fins ara el Govern i el comandant de Marina o qui sigui, donava permisos a tothom, perquè traguessin sorra de les platges i l'Ajuntament, que hauria d'ésser el principal interessat, no en participava res. La Societat «Material d'Edificació, S. A.», que ja tenia una concessió per a extreure arenes de la platja, des del Camp de la Bota al Besòs, es compromet a cobrir l'arbitri, a instal·lar un procediment mecànic d'extracció, i per mitjà de grans camions, portar les sorres a uns espaisos dipòsits que establirà en punts estratègics de la ciutat.

La sorra avui costa a quatre pessetes el metre cúbic a la platja, i posada al peu de l'obra, ve a resultar a 13 o 14 pessetes m. c. La societat «Material d'Edificació, S. A.» calcula que als dipòsits podrà donar la sorra a pessetes més barata per m. c. Serà, doncs, un avantatge per als constructors d'edificis.

Tindrem beneficis i intervenció en l'Empresa, i se'n beneficiarà el públic.

El senyor Palau fa algunes observacions perquè mai el preu pugui ésser superior al que ara es paga que es consideren pertinents de les quals se'n formula una esmena que s'incorpora al dictamen i aquest és aprovat sense oposició.

MES DICTAMENS

S'aproven: un d'exemple de dret per a construir un qual; el tractat d'urbanització de l'encreuament de la Gran via de les Cortes Catalanes amb el carrer de Montaner; aprovant la transacció sobre el preu de la casa núm. 11 de la que fou plaça de l'Olí; aprovant la construcció d'u-

na nau de matança i contractació de bestiar a l'Escorxador general; instituint un consorci del Laboratori d'Anàlisi del mercat de Sant Antoni; donant categoria d'oficial segon al director de l'Escorxador de porcs; autoritzant diverses obres al mercat de Sant Antoni i als mercats de bestiar, Abaceria Central; legalitzant el canvi de venda en alguns llocs dels mercats.

Es prorroga per tres exercicis la cobrança del recàrrec municipal sobre l'impost de l'Estat mitjançant la quota anyal de 921.806 pessetes; proposant compensacions als empleats de l'Administració dels arbitris substitutius dels consums; prorrogant el concert amb la Unió de Societats Recreatives per: 25.000 pessetes el quart trimestre 1921-22; 116.000 pessetes l'exercici 1922-23; 121.000 l'exercici 1923-24; i 133.000 l'exercici 1924-25.

Concedir una subvenció de 10.000 pessetes a la Societat de Menuders; aprovar una relació valorada dels serveis fets en l'arbitri i jardins per la S. A. Construccions i Serveis; aprovar l'obertura de cases al Parc de la Ciutadella i adquisició de material per a instal·lar una canonada per a regar a pressió les plantacions; aprovant la justa apreciació de diverses finques per a poder obrir el carrer de Ros d'Oiano; nomenant el sots-director del Cementiri del Sud-oest.

DESPATX ORDINARI

S'aproven gairebé la totalitat dels dictamens presentats per les diverses Comissions.

S'aprova el veredict del Tribunal per a proveir dues places d'auxiliar de la Secció d'Exempla una plaça d'auxiliar del Negociat Central; vint places d'escrivent de la Secció de Governació; dos auxiliars d'Escorxador general i un al de porcs.

S'acorda que cada concessionari només podrà explotar un quiosc de vendre diaris, etc.; s'acorda substar els quioscos de la Rambla del Centre davant del Liceu, Rambla d'Estudis davant carrer Canuda i Rambla de les Flors davant carrer Hospital.

Subvencionar amb 35.000 pessetes les festes del Campionat del Rem, que es faran a la tardor.

S'aproven els veredictes del Tribunal nomenant 16 escriptores de la Secció d'Hisenda; onze places d'auxiliars pràctics per a les oficines facultatives.

Nomenant a don Emeteri Palma oficial primer d'Urbanització i Reforma i oficial segon a don Lluís Serrallonga Guasch; set places d'escrivents per la Secció de Foment.

DE LA COMISSIO DE CULTURA

Entre els dictamens aprovats hi ha els següents:

A la Protectora de l'Ensenyança Catalana una subvenció de 600 pessetes per les despeses fetes en obsequi dels catalans d'Amèrica, i 2.000 a les Escoles de l'Associació Popular del Camp del Grassot; que es faci una segona edició del llibre «Les construccions escolars de Barcelona»; 9.000 Ptas. per a subvencionar l'Institut d'Orientació Professional per a complir les orientacions del Congrés Internacional de Psicotècnica; 3.000 pessetes per a material de l'Escola de

Laboratori i Oficina de la Dona; 1.170 pessetes per a la celebració del popular concurs de colles de Caramelles; 100 pessetes a la Societat Oceànica del Poble Nou; 250 pessetes per a subvencionar l'aplec de la Secció Folk-lòrica del «Nostra Casa» al Parc del Guinardó; 2.000 pessetes per a organitzar cursos d' divulgació a les Escoles Professionals de l'Ajuntament; destinar 110.000 pessetes a l'adquisició de la col·lecció de fascicles i manuscrits antics i altres publicacions històriques, formada per selecció per don Salvador Babra i pròpia per a l'Arxiu Històric de la ciutat; que s'encarregui a don Pau Font de Rubinat la formació i contingut publicació d'una iconografia de personatges catalans.

Per compostures dels instruments musicals de la Banda Municipal, 111.350 pessetes i 1.039.85 pessetes; per a la complimentació del veredict del Jurat del Concurs de projectes del Teatre de la Ciutat 17.000 pessetes.

LES GRATIFICACIONS

El senyor Vinalxa presenta una proposició perquè es concedeixin gratificacions als funcionaris de la Comptaduria.

Se suspèn la sessió perquè la Comissió l'estudià i dictaminà.

Represa la sessió, el senyor Maynés declara que la Comissió, per vot unànime, l'ha rebutjada.

El senyor Vinalxa la defensa amb gran insistència.

El senyor Maynés li contesta que no és possible, perquè així s'obriria un portell i al·legant l'argument de la igualtat hi voldrien passar tots els altres empleats.

EL JUJAT DE GUARDIA CONTRA L'AJUNTAMENT

El senyor Coll i Rodà diu que l'Ajuntament és el qui atorga a precari tots els llocs de venda dels mercats, perquè allí és el propietari. Temps enrera l'Ajuntament, en perfects tns del seu dret, va declarar caducada una concessió de llocs de venda al mercat dels Encants que tenia un empresari de llocs que rellogava després amb gran profit.

El Jutjat de Guàrdia va suspendre l'acord de l'Ajuntament.

Ara l'Ajuntament, també en tns del seu dret, anuncia la subhasta d'aquells llocs de venda que en tns del seu dret havia declarat vacants, i el Jutjat, a instància d'aquell rellogador, va suspendre la subhasta el moment que anava a començar dilluns passat a la Sala de Cent.

El senyor Coll diu que aquesta abúsiva intromissió del Jutjat en la vida municipal és intolerable. N'hi ha prou amb la denúncia d'un ciutadà, sense escatir el fonament de la denúncia, perquè el jutge dificulti l'acció de l'Ajuntament.

Prego al senyor alcalde que faci les gestions indispensables perquè acabi aquest intolerable abús, que no és possible que emparin i consentin els superiors Tribunals de Justícia.

El president, que ho era el senyor Nicolau, declara closa la sessió a les 9.20 del vespre.

El senyor Vinalxa anava mostrant disgust perquè es portava un discurs preparat i no pogué aviar-lo.

EL DOCTOR FORD

CONFERENCIA SOBRE LITERATURA HISPANO-AMERICANA

Ahí, al gran i sumptuós saló de les Assemblees de la Mancomunitat, va celebrar-se la conferència sobre «Alguns aspectes de la literatura hispano-americana», organitzada, formant part de la sèrie de Cursos monogràfics, pel Consell de Pedagogia i l'Institut d'Estudis Catalans.

La sala es veié plena d'escolida concurrència, distingint-s'hi belles dames i exquisides damisel·les.

A les cadires de la presidència hi havia els senyors Romà Sol, conseller d'Instrucció Pública, remarcant el professor per la seva atenció envers la Mancomunitat i envers Catalunya, i «quan torneu — acaba dient — a la vostra terra, feu present als vostres compatriotes de la més cordial salutació dels catalans, que tan s'interessen també per les vostres coses i que aquí estan lluitant, amb les afilades armes de la cultura, per la rehabilitació de la Pàtria».

Començà l'acte amb unes escales paraules d'En Ramon d'Alós, fent la presentació del distingit conferenciant, M. J. Ford, professor a la Universitat d'Harvard (Estats Units), il-

lustre catalanofil, amant i coneixedor de la producció literària de Catalunya i de tots els corrents espirituals de la nostra Pàtria.

Tot seguit, el famós professor començà la lectura del seu notable treball, iniciant-lo amb una gentil salutació, feta en correcte i pulcre català, a Catalunya, a la Mancomunitat, en especial al seu president, senyor Puig i Cadafalch, i als intel·lectuals de la catalana terra. El treball del doctor Ford, revelador d'una profunda coneixença de la literatura hispano-americana, fou escoltat amb gran plaer, i en acabar assolí afectuosos aplaudiments.

Cloent l'acte, En Romà Sol, conseller d'Instrucció Pública, remarcant el professor per la seva atenció envers la Mancomunitat i envers Catalunya, i «quan torneu — acaba dient — a la vostra terra, feu present als vostres compatriotes de la més cordial salutació dels catalans, que tan s'interessen també per les vostres coses i que aquí estan lluitant, amb les afilades armes de la cultura, per la rehabilitació de la Pàtria».

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

El nou ministeri de Treball, Comerç i Indústria

En virtut del Real Decret de 4 de març, han estat organitzats els serveis del ministeri del Treball, que ha pres el nom de Treball, Comerç i Indústria, essent amplada la seva constitució amb diversos serveis del ministeri de Foment. Les corporacions econòmiques d'Espanya havien demanat insistentment la creació d'un ministeri de Comerç i Indústria, amb l'objecte de centralitzar-hi tots els assumptes dispersos en diversos ministeris i davant l'organització d'aquest a penes si s'ha vist un comentari favorable o advers al projecte.

Aquesta indiferència davant la reforma pot explicar-se pel fet que les corporacions econòmiques d'Espanya, almenys aquelles que radiquen en el litoral, han vist una vegada més defraudades llurs esperances, perquè en realitat el ministeri del Treball, Indústria i Comerç no centralitza tots els serveis que clarament indica el seu nom, sinó que, al contrari, el nou ministeri ha vingut a augmentar encara la dispersió en què abans estaven. Així, per exemple, en els assumptes de navegació hi intervenen els ministeris de Foment, Governació, Instrucció pública, Marina, Estat i Hisenda. Des d'ara hi intervé, a més a més, el ministeri del Treball, Comerç i Indústria, i és natural que així sigui, però no s'explica el perquè subsisteix la intervenció de tots els altres ministeris.

Quan es creà el ministeri del Treball es digué que no obel·la a altra cosa que a la de donar entrada a un ministre més, i encara que no fos així, la veritat és que el nou ministeri portava una vida molt raquítica, donats els pocs serveis en els quals tenia intervenció. Ara s'ha volgut eixamplar el seu rad d'acció, i ja que li han estat adjuntats els noms de Comerç i Indústria, era lògic pensar que li serien afectats també els assumptes que li competien.

No hi ha a Espanya serveis més desorganitzats que els referents a la navegació, però és indubtable també que no hi ha cap altre ram de l'activitat econòmica que demostrï menys interès per a obtenir aquelles reformes que es consideren indispensables. Les cases armadores i els consignataris es queixen de les molèsties que els ocasiona dependre de tants ministeris, però no s'organitzen per aconseguir que cessi aquest estat de coses, i ni tan sols protesten de l'organització del nou ministeri, que ve a augmentar les jurisdiccions.

No existint en l'administració espanyola un organisme que centralitzi els assumptes referents a la navegació i essent aquesta una branca del comerç — encara que amb el seu particularisme — era natural esperar que la navegació, com ha succeït amb la Direcció General de Comerç, passaria a dependre del nou ministeri.

Però és el cas que pocs dies abans de la publicació del decret organitzant els serveis del nou ministeri, se n'havia publicat un altre de Foment instituint la Direcció general de Mines, Metallúrgia i Indústries Navals, distribuint-la en una secció d'assumptes generals, una subdirecció de Mines i Metallúrgia i una altra subdirecció de Comunicacions marítimes i aèries.

Tots els assumptes en què ha d'entendre aquesta subdirecció són propis del ministeri del Treball, Comerç i Indústria, almenys atenent-nos a l'organització que se li ha donat, puix segons aquesta entendrà en assumptes de navegació, i és més, practicarà completament idèntics als del ministeri de Foment, com són la recopilació i l'index de les tarifes nacionals de transports marítimes i de les combinades amb les estrangeres. A més a més, seran serveis propis de l'Institut del Comerç i de la Indústria els problemes econòmics relacionats amb la indústria, el comerç, els transports i la navegació.

Aa duplicitat de serveis, no solament es donarà entre els ministeris de Treball, Comerç i Indústria i Foment, sinó també amb el ministeri de Marina, que és el que centralitza a través dels serveis de Navegació, així entén en els assumptes de po-

lícia de ports i la seva reglamentació; reglaments de practicantes, ancoratge i embarg d'embarcacions; entrades i sortides de vaixells; practiques de port i de costa; abandernaments de vaixells mercants i llur inscripció; reconeixements; redacció i publicació de la Llista oficial de vaixells; expedients sobre accidents marítimes i regles i reglaments per a aviar-los; radiotelegrafia en els vaixells; personal i material de semàfors i vigies; personal tècnic mercant; tripulacions; reglament de comunicacions marítimes, estadística de navegació; tot el relatiu a la pesca, llevat de les almadryes; inspecció d'arqueigs i el seu reglament; tractat del disc i marques de màxima càrrega; transport de mercaderies, treball a bord, etc.

Així, doncs, tant al ministeri de Foment com al de Marina, es portaran estadístiques de navegació i llistes de la marina mercant espanyola, com també entenen tots dos en l'aplicació de la llei de comunicacions marítimes. A això pot afegir-se que Hisenda intervé en les Juntes de Port, Governació en Sanitat marítima, Instrucció pública en Escoles de Nàutica i de Comerç, resultant en conjunt una veritable confusió que hauria de cessar en benefici del comerç i de la navegació.

No es comprèn per quina raó les Escoles de Nàutica i les de Comerç es mantenen a Instrucció pública, després del criteri mantingut amb l'Escola d'Enginyers Industrials. Fa algun temps aquesta escola passà a dependre de Foment, perquè allí estaven els serveis referents a la Indústria. Ara, com que aquests han passat al ministeri del Treball, Comerç i Indústria, l'Escola ha corregut la mateixa sort. En canvi, les Escoles de Nàutica i de Comerç romanen a Instrucció pública i tal vegada per l'única raó de continuar aquest sistema de serveis disseminats que tant es presta a les equivocacions.

A Espanya es parteix també del principi erroni que la marina de guerra ha de tenir cura dels serveis tècnics de la navegació comercial, malgrat que entre l'una i l'altra hi ha diferències fonamentals. És comprensible que existixin en els ports comandaments de Marina per a serveis judicials, polítics de les tripulacions i altres; però és inadmissible en els països d'organització moderna, que tinguin intervenció en els serveis comercials del port, com són despatxos de vaixells, reconeixements, arqueigs, tractat del disc, transport de mercaderies, treball a bord, funcions totes que corresponen al ministeri que entengui en els assumptes de comerç. Així es dona el cas que en el règim econòmic dels ports espanyols existeix la intervenció de tres ministeris: Marina, Hisenda i Foment, de manera que l'únic exclòs és el ministeri de Comerç, essent el més indicat per a ocupar-se d'aquests. D'aquesta trilogia neixen tantes dificultats en els amarraments, arregues i descarregues, que els interessats suporten amb una resignació verament admirable.

Resumint tot el que hem exposat sumariament, podem arribar a la conclusió que l'organització del ministeri del Treball, Comerç i Indústria no respon a les necessitats de les activitats econòmiques, sinó que ve a augmentar la desorganització de l'administració pública espanyola. Això demostra una vegada més que els interessos de classe dominen sobre les conveniències públiques i que serà necessari un gran esforç per a canviar l'estructura de la nostra administració. Això no succeirà únicament a Espanya, sinó a molts altres països, però, no obstant, és aquí on més resistència s'observa i, sobretot, on menys preocupen de remedar-ho.

Un ministeri del Treball, Comerç i Indústria que per la seva organització respongui veritablement als noms que ostenta hauria de comptar amb tots els serveis de la subdirecció de Comunicacions Marítimes i Aèries del ministeri de Foment; amb la majoria dels serveis de la Direcció general de Navegació i Pesca; amb les escoles de Nàutica i de

Comerç del ministeri d'Instrucció pública, i amb la intervenció a les Juntes de Port, i en l'amarrament dels vaixells per a la càrrega i descarrega, que ara té Hisenda.

Aleshores aquest ministeri podria encarregar a les Juntes del Port la direcció de tots els serveis de caràcter comercial i unificar les distintes dependències a les quals han d'acudir avui els que es dediquen a la navegació. I no es creu que amb aquesta organització quedaria tot el sistema comercial i marítim centralitzat en un sol ministeri, cosa, demés, impossible, sinó que Governació conservaria els serveis de Sanitat; Foment les obres dels ports; Marina la secció hidrogràfica i les actuacions judicials sobre els ports i sobre les tripulacions, i Hisenda la imposició i cobrament de tributs de caràcter general.

No pretenem que aquesta lleugera descripció constitueixi un programa, sinó una simple relació per a donar idea de la dispersió actual en els serveis i la seva possible unificació. Per a concretar seria necessari fer esment de cada un dels serveis que estan vigents, i aquest és un treball molt ardu donada la innombrable quantitat de disposicions que els regulen amb més o menys claredat. El nostre intent no ha estat altre que nomenar d'Espanya de que fos creat un títol de l'administració dels elements econòmics d'Espanya que fos creat un ministeri de Comerç i Indústria. El resultat d'aquest ens dona la mesura del difícil que serà d'obtenir una organització que respongui a un fi pràctic i ens col·loqui entre els països de bona organització de l'administració pública.

JOAQUIM CARRERA

Moviment del Port el dia 29

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor francès «Anatolie», de Mogador, amb càrrega general.
Vapor holandès «Barendrecht», de Nova Orleans, amb gasolina.
Pallebot espanyol «Joven Paquito», de Palamós, amb càrrega general.

Balandra espanyola «Gorgonio Vi», de Cullera, amb taronges.

Vapor espanyol «Mercurio», de Gijón, amb carbó.

Vapor espanyol «Trini», de Cartagena, amb càrrega general i 89 passatgers.

Vapor espanyol «Cabo Sacratif», de Santander, amb càrrega general i 8 passatgers.

Llagut espanyol «Tres Amigos», de Gandia, amb fruita.

Vapor alemany «Atlas», de Màlaga, amb càrrega general.

Vapor alemany «Hagen», de Surabaya, amb càrrega general.

Veler espanyol «Elisa La Roda Ferrer», de València, amb càrrega general.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Vapor francès «Anatolie», de trànsit, cap a Marsella.

Vapor alemany «Málaga», amb càrrega general i de trànsit, cap a Marsella.

Vapor espanyol «Navarra», amb càrrega general, cap a Melilla i escales.

Vapor espanyol «Cataluña», amb càrrega general, cap a Pasajes i escales.

Vapor espanyol «Antzonokoa», amb càrrega general, cap a Castelló i escales.

Vapor espanyol «Cabo San Vicente», amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.

Vapor espanyol «Ampurdanés», amb càrrega general, cap a Roses i escales.

Pallebot espanyol «Adan», amb càrrega general, cap a Cartagena.

Vapor espanyol «Tablada», amb càrrega general, cap a Avilés.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor espanyol «Ampurias», de trànsit, cap a Cetta.

Vapor italià «Bellaura», de trànsit, cap a València.

Vapor espanyol «Dilluna», en llit, cap a Newcastle.

Vapor espanyol «Tirso», amb càrrega general, cap a Cartagena i escales.

Vapor espanyol «Mallorca», amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor francès «Anatolie», de trànsit, cap a Marsella.

Vapor alemany «Málaga», amb càrrega general.

Vapor espanyol «Antzonokoa», amb càrrega general, cap a Castelló i escales.

ELS FLEQUERS

La Societat Federació d'entitats d'industrials flequers de la província de Barcelona celebrarà el vinent diumenge, a les tres de la tarda, al seu local social, carrer Comte de l'Assalt,

Tusquets i C., S. en C.

GANVI — VALORS — GUPONS

Banque del Centre, RIBERA

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible . . .	10.53	00.00	10.70			00.00
Futura:						
Maig	10.35	N.	10.45			00.00
Juliol	10.20	10.24	10.30			10.24
Octubre	10.08	10.11	10.17			10.12
Gener	9.31	9.34	9.30			9.34
	9.62	N.	9.61			9.68

Alexandria	Obriment avui	Obriment avui	Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futura:						
Maig			16.80		00.00	00.00
Juliol			17.20		00.00	00.00

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	17.90	00.00	00.00	00.00
Futura:				
Maig	17.78	17.78	17.78	00.00
Juliol	17.17	17.19	17.19	00.00
Octubre	16.78	16.77	16.78	00.00
Desembre	16.67			00.00
Gener	16.56	16.56	16.57	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	16.25			00.00
Futura:				
Maig	16.40			00.00
Juliol	16.50			00.00
Octubre	16.37			00.00
Desembre	15.01			00.00
	15.90			00.00

Barcelona, 29 de març de 1922

BORSA DE BARCELONA

30 de març de 1922

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, es fan les dobles a fi d'abril: Interior 0.23, Exterior 0.22 50, Nords de 0.27 50 a 0.25 00 i a 0.28 25, Alacants de 0.23 75 a 0.21 25 i a 0.22 50, Andalusos a 0.22 50 i a 0.20 00, Orenses a 0.08 75, Filipines a 0.55, Colonials a 0.28 75, Plantes a 0.25, Docs a 0.11 25, Cáceres variable a 0.15, Accions Cáceres a 0.10 i a 0.07 50.

A fi d'abril, es fa de Nords de 61'60 a 61'80 i a 61'70, Alacants de 61'30 a 61'10, i Andalusos de 48'00 a 47'80.

A la tarda, a la Casa Llotja, es fa de Nords de 61'65 a 61'45 i a 61'70, Alacants de 61'30 a 61'10 i a 61'30, Andalusos a 47'90, Orenses a 16'50, i Cáceres variable a 33'10.

Cotització de valors tractats al comptat i no inscrits encara en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction and Light Power 6 % a 97'00.
Barcelona Traction and Light Power 7 % a 104'00.
Barcelona de Navegació 6 % a 84'00.
Obligacions Espanyola Colonització 6 % a 94'00.
Eléctrica del Cinca 6 % a 7'44.
Asfalt i Portland «Asland» 7 % a 99'50.
Grans Molins Bascos 6 % a 95'25.
Acers Sant Martí 7 % a 97'50.
Mines de Potassa «Siria» 6 % a 100'50.

Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. L'eixem constata l'últim canvi per a guià del llegidor.

Cotització: Francs, 58'25; **suïssos,** 125'20; **belgues,** 54'30; **lliures,** 28'24; **liras,** 32'05; **dòlars,** 6'46; **marcs,** 2'13 i corones, 0'15.

DARRERA SIFIO. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: Es fa de Nords a 61'80, Alacants a 61'40, i Andalusos a 47'90.

Diferències de les operacions a terme

De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es puja 0'10 de Nords, 0'20 d'Alacants i 0'10 d'Andalusos.

REBLI

nombre 42; principal, asamblea general ordinaria.

CONFERENCIA ZULUETA

A la sala d'actes del Foment del Treball Nacional, davant d'una distingida i nombrosa concurrència, don Josep Zulueta va donar la seva anunciada conferència sobre l'assistència de la indústria catalana a l'Exposició d'Indústries derivades de la ramaderia, que se celebrarà a Madrid a últims del vinent maig.

El conferenciant va exposar interessants dades sobre aquesta exposició, encaminant vivament la conveniència de què en aquests moments en que esta pendent els problemes aranzels, les indústries derivades de la ramaderia i les que amb elles tinguin relació, donin fe de vida, demostrant amb la seva assistència al dit certamen nacional, la seva importància i l'interès que té per a la mateixa ramaderia, ja que els productes d'aquesta s'avaloren quan les indústries manufactureres prenen els seus productes i els transformen per mitjà de l'aplicació del treball.

Acabada la conferència, els senyors Alíer i Cussó pronunciaren breus paraules per a felicitar al conferenciant i encoratjar als industrials sedaires, pellaires i llanaires la necessitat de cooperar amb la seva presència a l'Exposició d'Indústries derivades de la ramaderia, organitzada a Madrid, acordant-se que, per la Cambra Oficial d'Indústria es convoqui i estimuli a tots els industrials, tant els que transformen productes de la ramaderia, com els que construeixen l'utillatge necessari per a les explotacions ramaderes, a fi de què en el seu propi interès procurin assistir a l'esmentada Exposició.

FARINES

Extra, a 67 pessetes els 100 quilos.
Rodona, a 67 pessetes els 100 quilos.
Extra força, a 73 pessetes els 100 quilos.

DESPULLES

Número 4, a 25 pessetes els 60 quilos.
Segones, a 21 pessetes els 60 quilos.
Terceres, a 20 pessetes els 60 quilos.

Quartas, a 15 pessetes els 60 quilos.
Segona, a 350 pessetes la quarta.
Segona, a 4 pessetes la quarta.

MERCAT DE TARREGA

Blats blancs, a 46 pessetes els 100 quilos; idem de força, a 46.
Ordi, a 30 pessetes els 100 quilos.
Moresc, a 36 pessetes els 100 quilos.

Favons, a 52 pessetes els 100 quilos.
Alfals, de 19 a 20 pessetes els 100 quilos.

Vins del país, de 28 a 30 pessetes els 100 litres; idem d'Aragó, de 36 a 40 pessetes.

Alcohol, de 245 a 255 pessetes els 100 litres.
Misteles, de 90 a 95 pessetes els 100 litres.

Anisats, de 130 a 135 pessetes els 100 litres.
Olls, a 750 pessetes el quartà.
Ous, de 215 a 225 pessetes la dotzena.

MERCAT DE MOLLERUSA

Dia 29 de març de 1922.

Blats blancs, de 49 a 49'50 pessetes els 100 quilos; idem vermells, de 49'50 a 50 pessetes els 100 quilos.

Ordi, de 34 a 35 pessetes els 100 quilos.
Moresc, de 33 a 34 pessetes els 100 quilos.

Favons, de 48 a 50 pessetes els 100 quilos.
Palla, de 6 a 6'50 pessetes els 100 quilos.

Alfals de primera, de 27 a 28 pessetes els 100 quilos; idem de segona, de 25 a 26 pessetes els 100 quilos.

Vins del país, de 30 a 35 pessetes els 100 litres.
Alcohol, de 200 a 225 pessetes els 100 litres.

Misteles, de 80 a 100 pessetes els 100 litres.
Anisats, de 195 a 225 pessetes els 100 litres.

Olls, de 8'50 a 9 pessetes el quartà.
Ous, a 2'30 pessetes la dotzena.

Excursionisme

L'Agrupació Excursionista Catalana ha organitzat per al vinent diumenge una excursió familiar a Montcada, Sant Mateu i Vilassar de Mar. Sortida: per l'estació del Nord, a les sis del matí.

Espectacles

GRAN TEATRE DEL LICEU

Temporada de Primavera. — Companyia d'Òpera de primissimo cartell. — Queda obert l'abonament a 21 funcions. — Als senyors abonats a la darrera temporada d'Hivern, se'ls reservaran llurs localitats fins el dia primer d'abril. — Els senyors abonats que deixin d'abonar-se a la present temporada, com de costum, perduran llurs drets.

GRAN TEATRE DEL LICEU

El dissabte vinent, Tercer i últim concert per l'orquestra Pau Casals, dirigida pel cèlebre mestre Serge Koussevitzky. — Selecte programa.

Principal Palace

Plaça Teatre, 2 i 4. Tels. 5125 i 4735-A. Nit, a les deu, 129 representació del famós espectacle

LA REVUE en ZIG-ZAG

Demà, divendres, nit, a les deu. GRAN ESDEVENIMENT ARTÍSTIC BENEFICI DE L'ASSOCIACIÓ DE LA PREMSA DIÀRIA DE BARCELONA. 139 representació de

LA REVUE en ZIG-ZAG

ESTRENA del nou quadre JO JO JO debutant la bella ballarina Manuela del Rio. Nou decorat del notable escenògraf francès BERTIN. 80 vestits nous del cèlebre modist parisenc MAX WELDY.

GRAN BATALLA DE CLAVELIS

Teatre Català ROMEA

Gran Companyia Catalana. Direcció: E. Giménez

AVUI, dijous, vespre, a tres quarts de deu: TERTÚLIA CATALANISTA. Programa Frederic Soler. La comèdia en un acte CURA DE MORO i la immortal comèdia en tres actes, EL FERRER DE TALL.

Demà, divendres: Debut de l'As dels Il·lusionistes.

THE GREAT RAYMOND

Amb un grandios programa. — Es despatxa a comptaduria.

TEATRE TIVOLI

Gran Companyia d'òpera i sarsuela. Direcció: Josep Llimona

Mestres directors i concertadors: Francesc Palos i Antoni Capdevila. Nit, a les deu, la sarsuela en un acte, del mestre Nieto, EL CAITERO.

ESDEVENIMENT ARTÍSTIC. Primera representació en català de la sarsuela en dos actes, lleta d'en Francesc Camprodon, música del mestre Arrieta.

MARINA

Intèrprets: Tana Lloré (triple catalana), Vicens Sampere (tenor valencià), Emili Sagibarba (baríton català), Pau Gorgé (baix valencià), Ricard Fuentes (actor català), Josep Llimona (actor català). Decorat nou dels mestres escenògrafs Bulbena, Girbal i Blay. Sarsuela de la casa Paquita. Presentació curiosament apropiada. En el primer acte, la notable cobla orquestra «Barcelona», integrada pels més prestigiosos professors i dirigida per l'eminent mestre de tenora Nalbert Martí, interpretarà la famosa

SARDANA «PER TU PLORE» del mestre Pep Ventura. En atenció al caràcter d'aquesta representació, ballaran la sardana elements de l'Esbart Folklòric Català, que han accedit generosament a la invitació de l'Empresa.

Al segon acte, passarà per l'escena la típica processó del Roser que té un ramós i característic aspecte local.

Demà divendres, tarda, a dos quarts de cinc, grandios verinut a preus populars. Butaca, 2 pessetes. «La doguessa» i «El pájaro azul». Nit, a tres quarts de deu, l'eminent «Catalina» pecó novio, i el grandios exit

EL ULTIMO VALS

Dissabte, nit, segona representació, en català, de

MARINA

Diumenge, tarda, «El último vals» i «Marina». Nit, «Maruxa», per un colossal quartet, i «El último vals».

Es despatxa a comptaduria.

Gran Cafè Restaurant Tivoli

Grans concerts cada dia, tarda i nit

pel renomnat **QUINTET VILA**. Econòmic i esmerat servei a la carta. Servei d'automòbils, especial de la casa. Preus econòmics.

Teatre de Novetats

Companyia de Sarsuela i Òpera. — Avui, dijous, dia 30 de març, Nit, a les deu. Segona representació de l'òpera en tres actes, de Joan Kran, adaptada i arranjada a l'escena espanyola pels senyors Frederic Bassó i Josep Aguado, música del mestre Lleó Gessel, de **GRANDIOS EXIT**.

El amor loco

Decorat els senyors Brunet i Pous i Morales. — Sarsuela París Germans i Manuela Capristo. — Demà, tarda, a dos quarts de cinc: **MATINEE POPULAR**. L'òpera en tres actes **Donde canta la alondra**. Nit, a les deu: **EL AMOR LOCO**

ELDORADO

COLISEU DE VARIETATS

Avui, nit, a les deu. Colossals programes. — Projectió d'interessants pel·lícules. Notabilíssim Quadre d'Atencions: **PARKER FAMILY**, famosos anellistes, **CAROLA AND MILLS**, notables gimnastes, **RICO I ALEX**, **PILAR BELLO**, ballarina espanyola, **VINCENT SISTERS**, notables artistes coreogràfics.

SALUT RUIZ

en les creacions del seu variat i interessant repertori.

Teatre Català ROMEA

Demà, dia 31. Esdeveniment teatral. Debut de l'As dels Il·lusionistes

THE GREAT RAYMOND

EL REI DELS MAGICS

EL MAGIC DELS REIS

amb un estupend programa

EL GRAN RAYMOND

donarà dues úniques representacions presentant, entre elles, les millors i més difícils il·lusions del seu extens repertori, moltes d'elles completament noves a Barcelona.

Tot Barcelona desfilirà pel Teatre ROMEA per a admirar l'espectacle de moda, únic al món, de

THE GREAT RAYMOND

Es despatxa a comptaduria per a les sis primeres funcions, que tindràn lloc el divendres, dia 31, nit; el dissabte, dia 1 d'abril, tarda i nit; diumenge, dia 2, tarda i nit, i el diluns, dia 3, nit.

Teatre Victòria

Direcció: VALLEJO

Avui, dijous, Nit, a les deu en punt. Primer: «El trèbol»; segon: l'òpera en tres actes, «El duquesito». — Demà, divendres, tarda i nit, grandioses funcions.

TEATRE COMIC

Avui, dijous, dia 30. Nit, a dos quarts de deu. Primer: «Los Reyes»; segon: reestrena del vodevil en tres actes, «El hijo del milagro».

Teatre Poliorama

Companyia còmica

QUELL-JUAREZ-ASQUERINO

Avui, dijous, dia 30. Vespre, a les deu. Moda Selecta Popular. Butaca platea amb entradà, dues pessetes. «El amigo Fritz» (tres actes). — Demà, divendres, tarda, a les cinc. Matinée Popular. «El amigo Fritz». Nit, a les deu, benefici del primer actor Soler Martí, amb l'estrena a Barcelona d'escenes de la vida d'un pallaso, adaptades lliurement al castellà, en tres actes, de l'obra de «Mister Rhip», original d'Azeris, per Antoni Pazo i Marian Galobardes, «Bataclán», i el monòleg en vers, de Josep Santiago, «Los amantes», recitat pel beneficiat.

Es despatxa a Comptaduria.

TEATRE GOYA

Telèfon 5112 A.

Companyia oficial del Teatre Espanyol de Madrid, de

RICARD CALVO

Nit, a les deu. Segona de l'Abonament de la Creu Roja. CUENTO INMORAL I LOS INTERESES CREADOS. — Demà, divendres, Gran represa, EN EL SENY DE LA MUERTE.

PALACE CINE

GRAN SALO DE MODA

Avui, dijous, tarda i nit, extraordinaris programes. Grans estrenes. Última projectió de la magnífica pel·lícula de 2.500 metres.

MUNTANYA SAGRADA

«Efectes d'un cicló», film còmic de gran broma, «Ho dic jo», pel popularíssim actor George Walsh, i els segon i tercer episodis de la gran sèrie

L'HOMME DE LES TRES CARES

A la sessió de la nit, estrena del magnífic film de gran argument, «El camí de la bogeria», suprema creació de l'extima actriu Carme Miers.

Diorama

Seleccionat programa per avui. Estrena dels episodis 11 i 12 de la sensacional sèrie «El fantasma implacable». Exit sorollós de la grandiosa producció «Danton», últimes projectacions: «Revista Pathé»; «L'últim sacrifici». — Demà, represa del gran exit «El signe de la guineu», per Douglas Fairbanks, i altres estrenes, entre elles «L'amor dels humils» (Programa Paramount), per Jack Pickett. La setmana entrant: «La Verbenà de la Paloma».

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Avui, dijous, tres estrenes: «Errors d'un pare», preciosa comèdia sentimental; «Campanya del Marroc», última informació; «El maquinista». Exit grandios del Programa Ajuria: «En vau baix», d'interès emocionant; la de broma continua «Tomaset pagès», la més còmica de Tomaset, i la d'actualitat «Festa del centenari de Sant Ignasi de Loyola al Montserrat». Dilluns, gran esdeveniment del Reial Programa Ajuria: «Broma trágica», l'assumpte més emocionant, atrevit i ariscat per l'intrepid Hudini.

Teatre Català ROMEA

Demà, divendres. Debut sensacional

THE GREAT RAYMOND

L'AS DELS IL·LUSIONISTES

amb un formidable programa, amb il·lusions noves a Barcelona. Demà, passat, dissabte, tarda i nit:

EL GRAN RAYMOND

Diumenge: EL GRAN RAYMOND, tarda i nit.

Es despatxa a comptaduria.

Pathé Cinema

Rambia de Catalunya, 37

La projectió més fixa i més clara de Barcelona.

AVUI, dijous, grans estrenes:

PATHE REVUE

La preciosa comèdia

EL MAQUENISTA

L'onze capítol de

ELS TRES MOSQUETERS

titulat

EL CONVENT DE BETHUNE

La magnífica comèdia dramàtica

L'ERROR D'UN PARE

I la de gran broma

DANDY, AGENT DE DIVORCIS

La setmana entrant, estrena de la gran exclusiva

LA COMTESSA WALENSKA

Palau de la Música Catalana

Diumenge, 2 d'abril, a les cinc de la tarda i a les deu de la nit, segona audició de la grandiosa obra

PASSIO DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST, SEGONS L'EVANGELI DE SANT MATEU, DE

J. S. BACH

Solistes vocals, solistes instrumentals Grans orgues, Orquestra. Chor de nois

ORFEÓ CATALÀ

DIRECCIÓ: MESTRE LLUIS MILLET Localitats: de 3 a 7 tarda a l'Administració del Palau. Condicions especials per als socis de l'Orfeó Català

Sala Aèolian

Fill de Paul Izabal

Demà, divendres, dia 31 de març, a dos quarts de sis de la tarda. (483 audició). — Atenent a precs de nombrosos clients, REPETICIÓ del CONCERT EXTRAORDINARI del passat dia 10, pels eminents pianistes

JULI PONS

FREDERIC LONGAS

PROGRAMA

Primera part

«Concert in re mineur», J. S. Bach. A dos pianos, Pons-Longas.

Segona part

«Sonata pastoral», Beethoven; «Dos estudis», Chopin.

Tercera part

«La Calceia», Granados; «Evocación», Albéniz; «Cádiz», Longás; «Zapatado», Longás. Frederic Longás. Invitaciones com de costum. Les portes de la sala s'obriran a les cinc en punt.

KURSAAL - Aristocràtic Saló

PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA

Avui, dijous, programa insuperable. Tres estrenes i l'últim de la temporada. LES DUES NENES DE PARIS, tercer capítol, el títol del qual és LLORI SOTA LA TEMPESTAT, incomparable treball de les joventes protagonistes d'aquesta interessant novel·la, composta de Sandra Milawanoff, Olinda Mano, Blanca Montel, Minutyo i l'As dels còmics: Biscot. Estrena de la deliciosa comèdia EL SENDER DE LA FOLIA, interpretació de la simpàtica artista Carme Miers. Estrena de l'assumpt dramàtic HO DIC JO, interpretació del famós actor George Walsh. Estrena: EFECTES D'UN CICLO, gran broma. Demà, darreres representacions del tercer capítol de LES DUES NENES DE PARIS, d'exit sorollós. — Dissabte, gran esdeveniment artístic: Estrena del quart capítol de la sensacional sèrie de LES DUES NENES DE PARIS, el títol del qual és LO INESPERAT.

Teatre Poliorama

Diumenge, 2 d'abril, a les onze del matí. III Concert Popular, pel chor

Catalunya Nova

Preus populars. Per a localitats, al mateix teatre.

ELDORADO

Diumenge, 2 d'abril 1922. — A les onze del matí. — ORQUESTRA SIMFONICA DE BARCELONA. 13.ª Sèrie de Matinées Liriques Populares. — Segon Concert. Obres d'HUMPERDINK, PAUL DUKAS, BEETHOVEN, BERLIOZ. — Pianista: JULIA PARODY. Direcció: Mestre LAMOTE DE GRIGNON. — Localitats: Chassagné Frères, Claris, 43.

Frontó Principal Palace

Aquesta nit, a un quart d'onze, esdeveniment esportiu. ISIDORO contra MARCELINO. Extraordinari i monumental partit a cistella. ISIDORO i TRESSET contra CLAUDIO i MARCELINO.

FUTBOL

Grans partits internacionals per als dies 1 i 2 d'abril, a les quatre tarda.

GRADTANSKI

Campió de Iugoslàvia

C. D. EUROPA

Camp «Europa»

Per localitats al domicili social, Sant Domingo, 7 (Teatre Principal, Gràcia), de quatre a deu.

EDEN CONCERT

Exit de l'eminentíssima cançonista

Angelina d'Artés

Cada dia els Aperitíf Diner Tango, amb la notable orquestra Trigana Planas.

RETINGUI A LA MEMORIA

LADY HAMILTON

L'ANIMA DE NELSON

Qui no coneix aquest nom?

Es la història d'una dona humil que arribà a ésser la mestressa dels destins d'Europa.

Cap dama ni senyor no han de deixar de veure aquest film

Pròximament...

DIVERSIONS PARTICULARS

Tertúlia Catalanista

TEATRE CATALA ROMEA. — Avui, dijous, nit, programa Frederic Soler:

CURA DE MORO

EL FERRER DE TALL

Es despatxen vals a Sombrieria Gil, Hospital, 16; Reloigaria Mullor, Davallada de la Presó, 8, i a l'administració del teatre.

Crieu forts els vostres fills

Per a fer-ho no hi ha com que els criï la mare, si té bona i abundosa llet. Però si no té aquestes condicions, no hi ha més que una solució encertada:

CRIAR-LOS AMB GLAXO

El GLAXO és la millor llet de vaca apropiada a l'estómac humà. No té fècules, ni farines, ni matxa, ni més sucre que el de la pròpia llet. Està lliure de germens nocius i preparat perquè puguin prendre'l els nens des que naixen i criar-se meravellosament.

Si la mare no té prou llet, pot ajudar el nen amb GLAXO i ella mateixa conservarà i fins augmentarà la seva llet, si mitja hora abans de donar el pit al nen es pren un vas de GLAXO. Tant el nen com la mare, si també pren el GLAXO, noten ràpidament els efectes beneficiosos del dit aliment.

Useu el biberó GLAXO amb tots els avenços científics.

ALIMENT DE PRINCEPS

Proveïdors de la Reial Casa

El GLAXO és admirable com aliment de vells i malalts, especialment els de l'aparell digestiu. Quan les persones debils, o nens i nenes en l'edat de creixença, prenen GLAXO en compte de llet, s'enforteixen i augmenten ràpidament de pes, degut a la gran facilitat d'assimilació del GLAXO. Peseu-vos abans de començar a prendre'l i després tot sovint, que és l'únic manera de convèncer-vos.

Sobretot, es recomana l'ús del GLAXO a les senyores embarassades, puix necessiten un aliment de gran força nutritiva que augmenti llur resistència i que pugui satisfer les necessitats del nen.

De venda en farmàcies, drogueries i tendes de comestibles, i a casa dels senyors Vidal i Ribas, Montcada, 21, i sucursals; Vicens Ferrer i C.^a, Comerç i sucursals; Bandó i Soler, Jaume I, 18, Vda. Alsina, Passatge Crèdit, 4; Gran Farmàcia de la Creu, Escudellers, 75; J. Segalà, Rambla Flors, 14; Monegal, S. A., Passeig Pujadas, i sucursals; Salas, S. A., Fontanella, 7; J. Viladot, Rbla. Catalunya, 36; Dr. S. Andreu, Rbla. Catalunya, 66; M. Dalmau i Oliveras, Passeig Indústria, 14, i sucursals; Moreno i Santomans, Hospital, 40; Tarró i Martí, Salmeron, 78; Simó, S. en C., Salmeron, 54, i sucursals; J. Uriach i C.^a, Bruch, 49; T. Martí, Còrsega, 269; S. Pijoan, Girona, 70; Pérez, Martí i C.^a, Consell de Cent, 341. — Importadors exclusius per a Espanya, Portugal, Gibraltar i Marroc: **Sebastià Tauler i C.^a, Montera, 18, Madrid. — Barcelona: Carme, 14 primer**

Molt ACCIDENTS IMPREVISTOS

poden ésser fatals si no es té ben a prop un remei d'urgència

En totes les cases, en lloc preferent, deu haver-hi sempre una botella de

Aigua Oxigenada VOLCÁN

Un cop, una ferida, una lesió no s'endanya si es renta desseguida amb aquest remei senzill i d'efectes immediats

Dipòsitari: J. URIACH I C.^a
Bruch, 4)

Catarro dels nois

L'anti-cataral BOLONET, és el veritable específic acreditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de les de les criatures.

Dipòsit: Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andreu i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

S'ARRENDEN
terrenys amb cases, setze mil metres quadrats, bon sol, a cinc minuts de dos tramvies. Escritura 6039. Rambla Flors, núm. 16. (ANUNCIS).

Lloguers

Pianos de lloguer de varies preus. Bruch n.º 73, entresol. C. BIEGER

Anuncis

LAS INDIAS

GRANDES ALMACENES

DE

MUEBLES

LOS MÁS IMPORTANTES

DE

ESPAÑA

MOBILIARIOS

COMPLETOS

DE

TODOS ESTILOS

Y PRECIOS

ECONOMIA

50 POR 100

ESMERO, CONFORT

Y ELEGANCIA

No COMPRE V. SIN

VISITAR ESTA CASA

CANUDA, 17-19-21-23

Avisos

COPIES Circulars

reproduïdes en l'aparell

MULTIGRAPH

LES MES PERFECTES

Casa Garcia Suarez

39, Rambla Catalunya

Telèfon 4335 A.

Calçats NOVELTY

Classes superiors
per a Senyor

18 i 24 pessetes

Plassa Santa Anna-1

Fàbrica de Flors, Coronas i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS, Palla, 13 i 15, pral.

Salut : Força : Vigor : Joventut HISTOGENIC PUIG JOFRE

L'ideal dels reconstituents. Rehabilitades de les primeres dosis els organismes agotats per la TUBERCULOSI, ANEMIA, NEURASTENIA i demés afeccions CONSUNTIVES

Vintany d'èxit. — PREMIAT pel Congrés Internacional de la Tuberculosis de 1910.

Demani's a totes les farmàcies

EMULSIÓ NADAL

80% Oli de bacallà, Hipofosfats, Glicerofosfats

ESCRÓFULA - RAQUITISME DEBILITAT

ES LA MILLOR

Superior a les estrangeres. - 20 anys d'èxit

Concessionari: Dr. Andreu

Laboratori
especial per

ANALISIS MODERNS D'ORINA

Demani's el follet il·lustrat
Dr. VELLVE, Professor AUX. de la
Facultat de Farmàcia, Fernando, 52.

Saló Catalunya

Dilluns 3 d'abril
Esdeveniment
cinematogràfic

BROMA TRÀGICA

Sublim interpretació del gran actor Harry Houdini. Atrévits salts d'un aeroplà a l'altre. El més emocionant en pel·lícula.

Programa AJURIA especial